

اعلم تعریف شفیع
المران

در کلام اولیامی رباني

محمدی کات علی آبادی

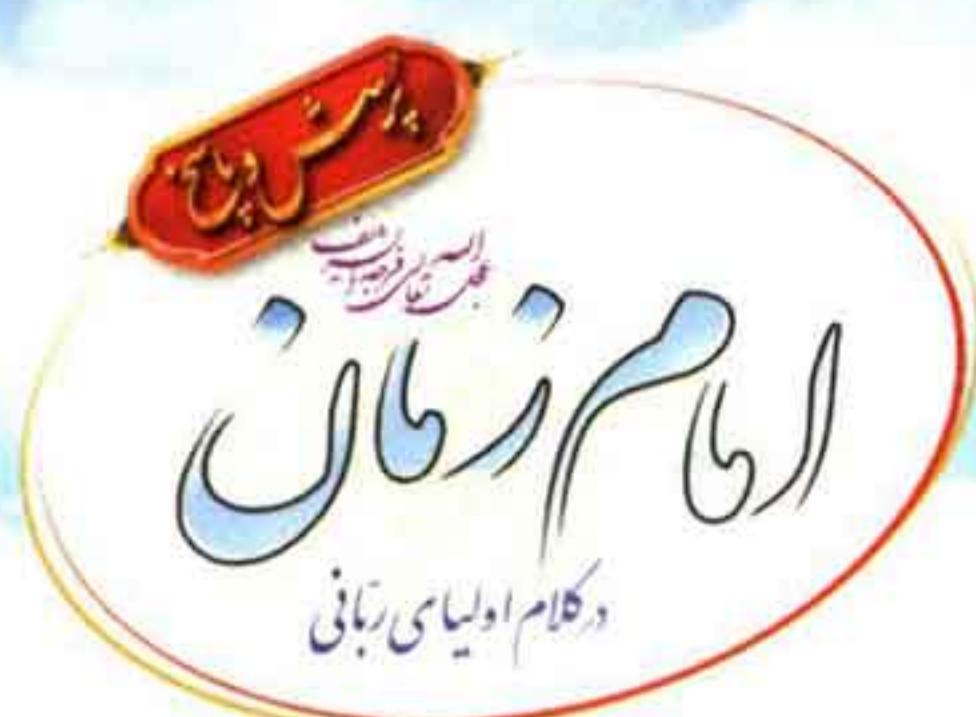
الله
الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ

اللَّهُمَّ صُلْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَلِ فَرِجُومٍ

آیت الله العظمی بهاءالدینی رضوان الله علیه؛

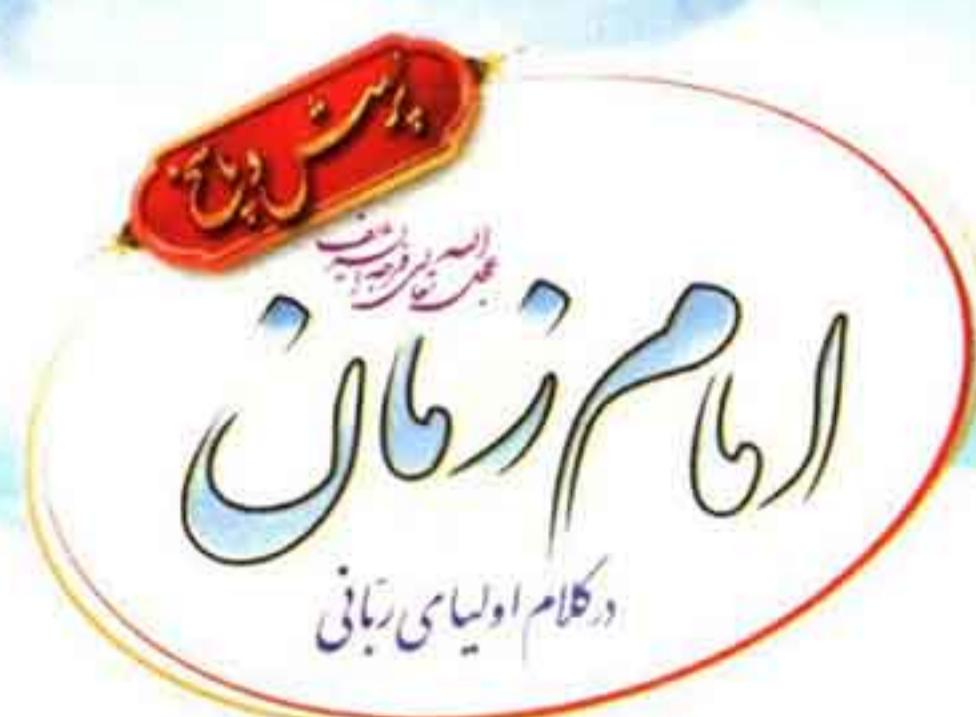
- ✓ آیا تشرف در زمان غیبت امکان دارد؟
- ✓ آیا حضر تعالیٰ تابه حال خدمت حضرت حجت عجل الله مشرف شده اید؟
- ✓ جمکران را چگونه می بینید؟ آیا آثاری از جمکران رفتن دیده اید؟
- ✓ آیا امکان دارد با حضرت ولیعصر عجل الله ساخت پیدا کرد؟

آیت الله العظمی انصاری همدانی رضوان الله علیه:

- ✓ حالات ایشان در وقتی که نام مبارک حضرت حجت عجل الله را می شنید،
چگونه بود؟ چه می فرمود؟ و تأکیدشان بر چه بود؟
- ✓ در ک حضور امام زمان عجل الله برای ایشان چگونه بود؟
- ✓ نسبت خود را با امام عصر عجل الله چگونه می دانست؟

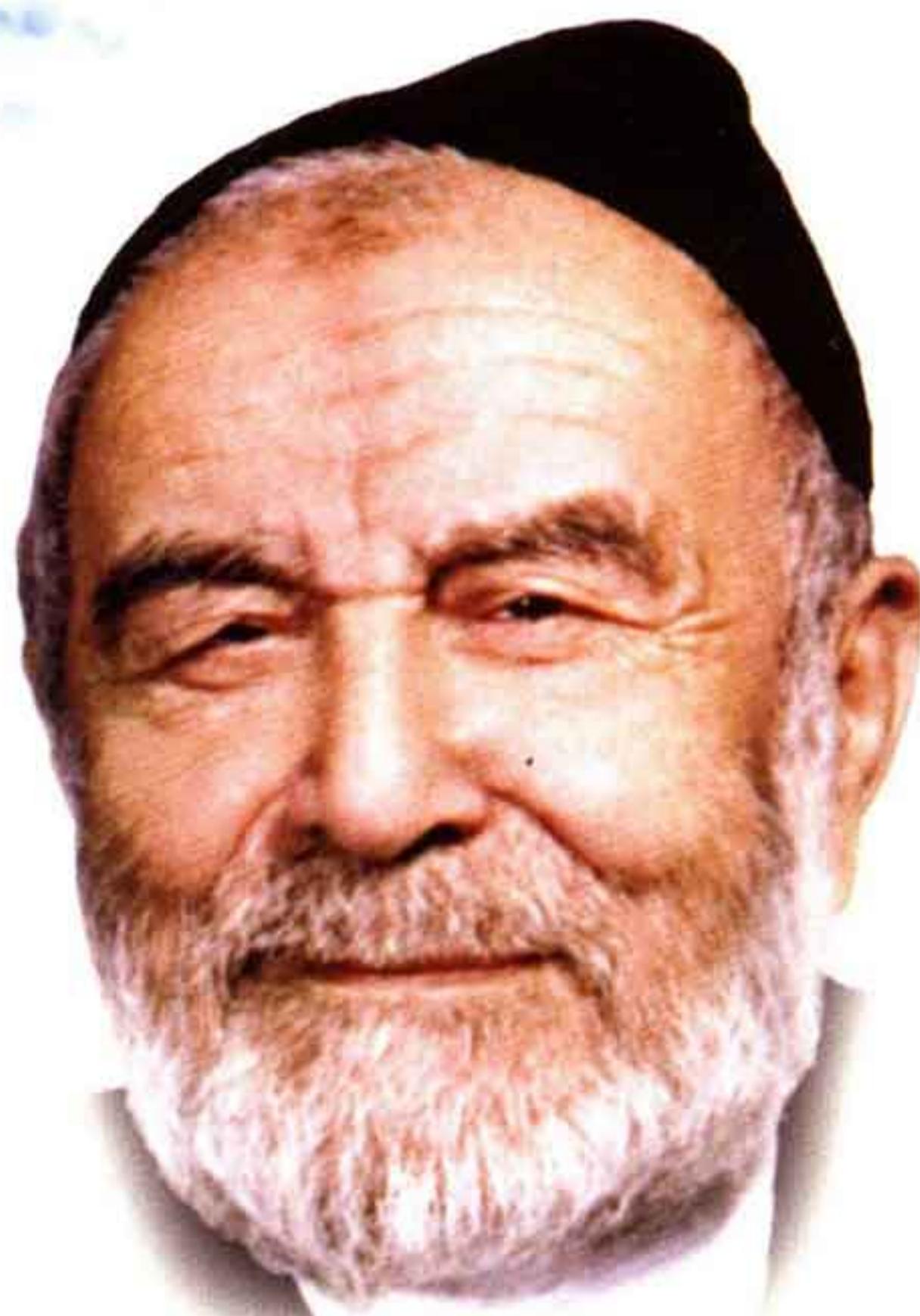

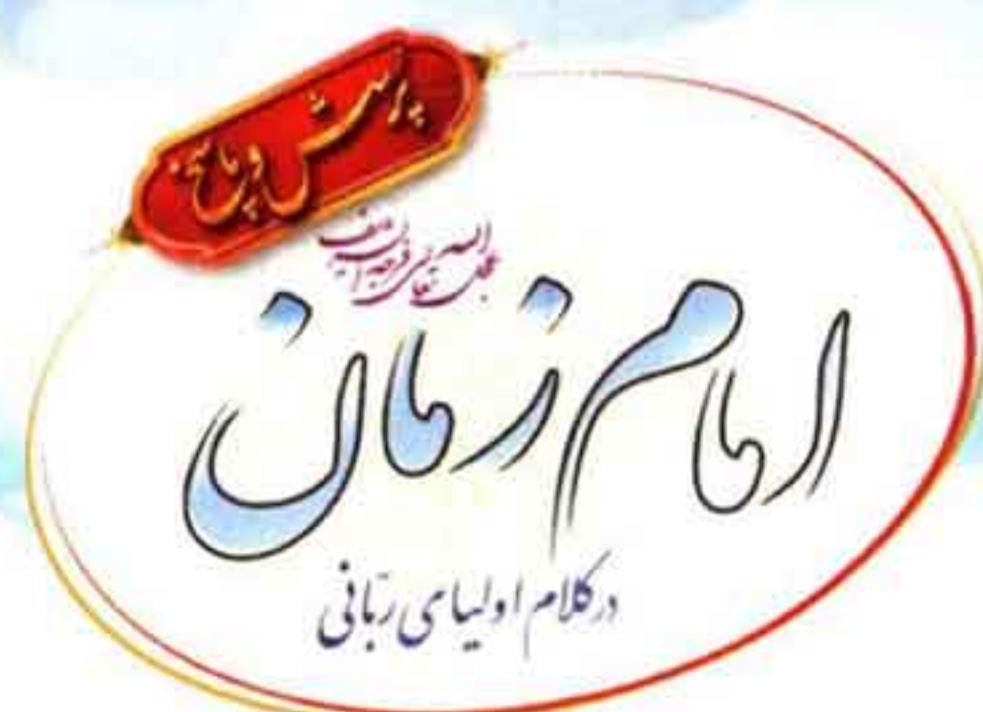
آیت الله العظمی بهجت حفظه الله:

- ✓ چگونه وجود مبارک حضرت صاحب الامر عجل الله و غیبت ایشان در عصر ما ثابت می شود؟
- ✓ غیبت آن حضرت تا کی ادامه دارد؟ و چرا این قدر طولانی شده است؟
- ✓ چگونه با امام زمان عجل الله ارتباط برقرار کنیم؟
- ✓ آیا برای ملاقات با حضرتش راهی وجود دارد؟

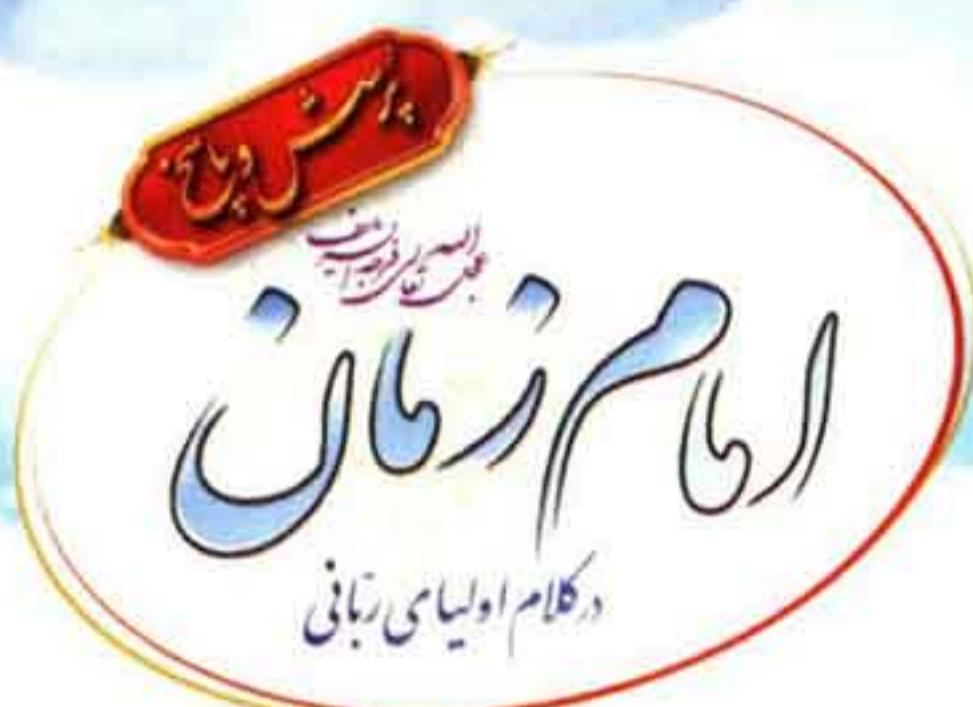
- حاج میرزا اسماعیل دولابی رضوان الله علیہ؛
- ✓ امام زمان عجل الله غایب است، یعنی چه؟
  - ✓ منظر واقعی چگونه است؟
  - ✓ چگونه می توان به حضرت بقیه الله عجل الله راه پیدا کرد؟
  - ✓ حاجات خود را چگونه از امام عصر عجل الله درخواست کنیم؟

آیت الله عبدالقائم شوشتاری حفظه الله:

- ✓ برای استغاثه و استمداد از حضرت بقیه الله عجل الله چه دستوراتی را توصیه می فرمایید؟
- ✓ وظایف شیعیان نسبت به امام عصر عجل الله چیست؟
- ✓ آیا در دوران غیبت کبری افرادی هستند که ارتباط دائم با حضرت داشته باشند؟
- ✓ توصیه شما برای کسی که آرزومند ملاقات امام زمان عجل الله است، چیست؟

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۱۱

فصل اول

حضرت آیت الله العظمی محمد جواد انصاری همدانی <small>ره</small>	۱۳
حضرت آیت الله العظمی محمد علی شاه آبادی <small>ره</small>	۱۸
حضرت آیت الله العظمی سید رضا بهاء الدینی <small>ره</small>	۲۳
عارف کامل مرحوم حاج محمد اسماعیل دولابی <small>ره</small>	۲۸
حضرت آیه الله العظمی محمد تقی بهجت <small>ره</small>	۳۵
حضرت آیت الله شیخ عبدالقائم شوشتری حفظه الله	۶۵

فصل دوم

پاسخهای امام عصر روحی له الفداء	۷۶
---------------------------------	----

فصل سوم

عصر ظهور، وظایف منتظران توقعات حضرت حجت «عجل الله»	
از شیعیان چگونگی بھرہ گیری از امام غائب «عج»	۸۸
عصر ظهور	۸۸
وظایف منتظران	۹۱

توقعت حضرت حجت طیلہ از شیعیان ۹۲
چگونگی بھرہ گیری از امام غائب «عجل الله» ۹۰

فصل چهارم

تشرفات ۹۷
تشرف در مسجد سهلہ ۹۷
تشرف آیت الله بهاء الدینی ۱۰۲
ملاقات با یکی از رجال الغیب ۱۰۳
امام زمان «عجل الله» و بردن نام حاج آقا فخر تهرانی ۱۰۷
تشرف سید عبدالکریم کفاس ۱۰۸
سالک ربانی آیت الله حاج شیخ محمد تقی بهلوی ۱۰۹
عارف ربانی حاج شیخ رجیلی خیاط ۱۰۹
عالیم بزرگوار شیخ محمد کوفی ۱۱۰
پاسخ آیه الله کوهستانی ۱۱۰
عارف کامل آیت الله کشمیری ۱۱۱
پاسخ علامه میر جهانی ۱۱۱
تشرف در کربلا معلی ۱۱۱
شعر ابن الغرثیس و حضور حضرت مهدی طیلہ ۱۱۴
منابع و مأخذ ۱۲۸

مقدمه

ای سید و سرور ما، ای یادگار پیامبر ﷺ، عزیز دل امیر المؤمنین علیه السلام، ای یوسف زهرای اطهار علیهم السلام، منتقم خون خدا و سالار شهیدان علیهم السلام، ای حسن ختم غزل آفرینش مهدی جان! سال هاست در پس پرده غیبت بسر می بری، سال هاست مصیبت و درد کشیده ای، غم و اندوه و محرومیت ها دیده ای، هنوز برای مصیبت جدّت اشک از دیدگان مبارکت جاری است و خون گریه می کنی و ما که در کوچه و بازار دنیا دستمان را از دامان تو رها کرده ایم، سرگرم و سوشه ها و شیطنت های نفس، در کارهایمان مانده ایم و جز اینکه فقط نام شیعه بودن را یدک می کشیم اقدامی نمی کنیم. حال اگر دست تسلی به دامانت بزنیم، با آغوشی باز پذیرای مایی و ما را از لطف و عنایات خاصه ات محروم نمی کنی و چه زیبا گفته ای که برایمان دعا می کنی. و اگر توجهات و عنایات تو نبود، تا به حال دشمنان ما را نابود کرده بودند.

ای مولا و آقا یی که شفیع گنه کارانی، تونه تنها پاک و پاکیزه ای، بلکه ولایت و دوستی تو، افراد و اشخاص آلوده را پاک و مطهر می کند.

حال با تمام عجز و ناتوانی خویش از خداوند متعال ظهر
انسان کامل را خواهانیم تا در سایه سار عنایات خاصه اش، عطر و
بوی مهدوی بگیریم و خود را برای دیدار دوست آماده کنیم.

دردی به دل مراست مداوا نمی شود

رازی به سینه هست که افشا نمی شود

ای یوسفی که یوسف مصرت بود غلام

امروز ما، بدون تو فردا نمی شود

کتاب حاضر، گلچینی از پرسش های عاشقان کوی دوست
می باشد که بزرگان علم و عرفان با دقت فراوان به آن پاسخ گفته اند
و اینکه در اختیار شما خوانندگان عزیز قرار می گیرد.

امید آنکه توانسته باشیم قطره ای از دریای معارف مهدوی را
ارائه کرده باشیم.

اللهم عجل لولیک الفرج

شهر مقدس قم

مهدی لک علی آبادی

فصل اول

پاسخ به پرسش‌های مطرح شده، توسط اولیای ربانی

حضرت آیت‌الله العظمی محمد جواد انصاری همدانی ؑ

ولادت: ۱۳۲۰ ق.

محل ولادت: همدان

وفات: ۱۳۷۹ ق.

محل دفن: قم، گلزار شهداء

اساتید: شیخ عبدالکریم حائری و ...

شاگردان: حسنعلی نجابت، شهید عبدالحسین دستغیب، سید عبدالله فاطمی و ...

پیش از تولد، مادرش در خواب پیامبر اکرم صلوات‌الله علی‌ہ و‌آمیت‌ہ را دیده بود که بشارت این فرزند را به او دادند و سفارش کردند خیلی مواطن این فرزند باش که مورد نظر ماست.

محمد جواد هشت ساله بود که تحصیلات حوزوی را آغاز کرد و با داشتن استعداد بسیار بالا و پشتکار کم نظیر در ۲۴ سالگی به درجه اجتهاد نایل آمد در طبیعت صاحب نظر بود، به گونه‌ای که

خانواده و اطرافیان از معالجه اطباء بی نیاز بودند.

در حالی که سرگرم درس و بحث بود برایش خبر آوردند عارفی شوریده حال در لباس اهل علم به همدان آمده، علما و فضلا در مجلس او به دورش حلقه زده‌اند. او که با طریق عرفان مخالف بود و چنین نظر داشت که جز راه شرع راه دیگری نیست، بر حسب وظیفه، زیان به ارشاد آن پیر و آن جمع گشود. اما خداوند نقطه عطف زندگی او را در نگاه نافذ آن پیر روشن ضمیر قرار داده بود که به او گفت: «عن قریب باشد که تو خود آتشی به سوختگان عالم زنی!» این سخن چنان آتشی در جانش نشاند که باقی ایام عمر را به سلوک الى الله و دستگیری از مشتاقان سپری ساخت.

او بر نماز اول وقت خیلی تأکید داشت و به نوافل نماز بسیار توصیه می‌کرد و خودش نماز را با جمیع مستحبات به جامی آورد در سلوک خویش از محضر استادی بهره نبرد، آیت الله سید علی قاضی طباطبائی در مورد ایشان می‌فرمود: او توحید را مستقیم از خود خدا گرفته است. سال آخر عمر شریف‌ش او را نزد دکتر بردنک پزشک پس از معاینه، از ایشان پرسید: «آیا شما خاطر خواه بوده‌اید؟ این قلب بیست سال مبتلا به عشق بوده!» و او با لبخندی فرمود: «چه درست تشخیص داد! اما او نمی‌داند این خاطر خواهی از چه نوعی است!» آتش عشقی که در جان این عارف دل سوخته نشسته بود به راستی قلبش را سوزاند، او اخر عمر شریف‌ش اطرافیان دیده بودند که سمت چپ سینه‌اش از سوز قلب سیاه شده بود.^۱

۱. افلاکیان خاک نشین

☒ حالت آیت الله انصاری همدانی در وقتی که نام مبارک امام زمان (عجل الله را می شنید چگونه بود؟ و چه فرمایشاتی داشتند؟ و تأکید ایشان بر چه بود؟

حاج احمد انصاری: عرض کنم که ایشان وقتی اسم حضرت ولی عصر (عجل الله برده می شد یک مرتبه تغییر رنگ می داد قیافه اش عوض می شد. می فرمودند: ظهور نزدیک است ولی اگر دعا بکنید نزدیک تر می شود چون دعا خیلی موثر است. می فرمود: هر چه می توانید برای ظهور حضرت دعا کنید. ضمن این که زیارت عاشورا را زیاد تأکید می کردند که دوستان بخوانند به صورت مستمر می فرمود: زیارت آل یس هم حتماً بخوانید و از حضرت بخواهید مشکلات دنیا و آخرت و سیر و سلوک شما را برطرف کند چون الان اختیارات با حضرت است. بارها این را می فرمود: زیارت آل یس در آخر مفاتیح الجنان است. می فرمود: خیلی استفاده ببرید توسل پیدا کنید به حضرت.

می فرمودند بیشتر آن کسانی که خدمت حضرت می رساند به صورت مکافه است مشاهده نیست. گفتند: آقا فرقش چیه؟ فرمودند: اگر آن زمان منقضی شد و دیدید اثری برایتان باقی مانده مشاهده است و اگر چیزی باقی نماند مکافه است.^۱

☒ آیا مامی توانیم خدمت امام زمان (عجل الله برسیم؟

حاج احمد انصاری می گوید: آیت الله انصاری همدانی رحمه اللہ علیہ در

مورد تشرف خودشان هیچ نمی‌گفتند هر چه اصرار می‌کردند
می‌فرمودند که سوال نکنید شاگردانشان که در رده‌های بالا بودند
هیچ وقت درباره تشرف ایشان سوالی نمی‌کردند یک روز یادم
هست، گفتند آقا ما می‌توانیم خدمت حضرت بررسیم؟ گفتند: این
چه سوالی است که شما می‌کنید؟ شما می‌توانید خدمت خدا
بررسید خدایی که خالق وجود حضرت است، خدمت امام
زمان علیهم السلام نتوانید بررسید، خدمت خدارسیدن که سخت‌تر است.^۱

☒ چطور می‌شود خدمت حضرت ولی عصر «عجل الله به» رسید؟

آقای اسلامیه می‌گوید: یک موقع من از ایشان این سوال را
پرسیدم خیلی کوتاه فرمودند: موقعی که حالت فرق نکند حضور
و غیاب آقا، آن موقع می‌توانی خدمت خود آقا بررسی. خوب این
خیلی مطلب است حالا دیگران ذکر می‌دهند توسل می‌دهند. آدم
باید برود خودش را آماده کند تا حضور و غیاب برایش فرق نکند
آن وقت می‌تواند.

آقای نجابت می‌فرمودند که این‌ها یعنی که می‌خواهند خدمت
امام زمان «عجل الله به» برسند محبت آقا با چسی بدست می‌آید؟ با
شرعیات و محبت و مراقبه.^۲

☒ حضور امام زمان «عجل الله به» برای او چگونه بود؟

آیت الله سید علی محمد دستغیب می‌گوید:
آقای انصاری همدانی ولی خدادست و ولی خدا با خدا

حجابی ندارد و آن که بین او و خدا حجابی نباشد دیگر مگر بین او و امام زمان (عجل الله) حجابی هست؟! او امام زمان (عجل الله) را همیشه حاضر می بیند نه این که خیال باشد نه! حضور واقعی. یعنی دلش متصل به دل امام زمان (عجل الله) است. و گرنه ولی نمی شود. ایشان سیدها را با نورشان می شناخت مگر ممکن است او نورانیت آن حضرت را که همه سیدها به برکت او نورانی هستند نبیند و نشناسند؟ اینها دور و نزدیک ندارند.^۱

☒ آیت الله انصاری همدانی نسبت خود را با امام عصر (عجل الله) چگونه می دانست؟

سید علی محمد دستغیب می گوید:
ایشان خود را بنده امام زمان «عج» می دانست و بلکه خاک پای امام زمان «عج».^۲

☒ حضرت آیت الله انصاری همدانی نام مبارک امام زمان را (عجل الله) می شنید حاش چگونه بود؟

احمد انصاری می گوید: وقتی اسم حضرت ولی عصر (عجل الله) می آمد ایشان یک مرتبه رنگش تغییر می کرد و قیافه اش عوض می شد.^۳

☒ چه وقت انسان حضور صاحب الزمان (عجل الله) می رسد؟
فرمود: وقتی که حضور و غیبتش برای انسان تفاوت نداشته باشد.^۴

۱. همان.

۲. روح مجرد، چاپ سوم، ص ۴۸۴.

۳. همان.

۴. همان.

حضرت آیت الله العظمی محمد علی شاه آبادی

ولادت: ۱۲۹۲ق.

اصفهان

وفات: ۱۳۶۹ق.

شهر ری

محل تحصیل: سامراء، نجف

اساتید: حضرات میرزا ابوالحسن جلوه، ملا محمد کاظم خراسانی

استاد عرفان: میرزا هاشم گیلانی اشکوری

شاگردان: امام خمینی، سید شهاب الدین مرعشی نجفی، سید رضا بهاء الدینی، ابوالقاسم گرجی و....

تألیفات: شذرات المعارف، رشحات البحار، منازل السالکین.

حوزه درسی ایشان از قوی‌ترین حوزه‌های درس سامراء بود.

پس از مراجعت از عراق، نخست در تهران و سپس در شهر مقدس قم رحل اقامـت افکند.

مهمنترین اقدام فرهنگی او تدریس بود. هر یک از علمائـه در درسی از دروس ایشان شرکت می‌کرد، اورا در همان رشته می‌ستود و از طرف مبارزات و مخالفت‌های این مجاهد نستوه بارها و بارها رضا

خان پهلوی را به سکوت یا عقب نشینی وادر کرد.

/ در مدت هفت سال اقامت ایشان در قم، امام خمینی ره از درس اخلاق و عرفان این عارف مکتوم بهره برد و همین شاگردی حضرت امام بود که تا حدودی پرده از چهره ملکوتی آیت الله شاه آبادی برداشت. با وجود این، چنان در هاله کتمان مستور بود که هنوز هم رمز و رازهای معنوی و عرفانی این مرد خدا پوشیده مانده است.

آیت الله صدر باد کوبه‌ای ارتباط نزدیکی با آیت الله شاه آبادی داشت و مرتب با ایشان مکاتبه می‌کرد اما او هیچ یک از نامه‌ها را نگاه نمی‌داشت. از فرزند ایشان، آیت الله نور الله شاه آبادی نقل است: فقط یک بار یکی از نامه‌ها را فراموش کرده بود پنهان کند و برای نماز رفته بود. در آن نامه آیت الله صدر باد کوبه‌ای به مرحوم شاه آبادی اصرار کرده بود که در وقت تشرف، فلان مطلب یادتان نرود! مرحوم والد که از نماز برگشتند با حالت اضطراب سراغ نامه رفته، آن را پاره کردند.

حضرت امام خمینی ره از این عارف مکتوم با عنوان شیخ عارف کامل یاد می‌کرد و در ادامه نام ایشان عبارت «روحی فداء» می‌آورد. آخرین شب جمعه‌ای که مشغول خواندن دعای کمیل بود، به مردم گفت: اگر هفته آینده مراند یدید حلالم کنید! و همان طور هم شد. از جملات ایشان است که می‌فرمود: «آمده‌ایم تا عارف به حق شویم نه اینکه در خود پرسی بمانیم.»

در مورد امام زمان (عجل الله)، یکی از اشکالاتی که مردم وارد می‌کنند این است که مگر می‌شود انسان دو سه هزار سال زندگی بکند؟ نظر

حضرت آیه الله شاه آبادی در این باره چه بود؟

آیت الله نصرالله شاه آبادی (فرزند آیه الله شاه آبادی): ایشان خیلی دقیق این مسائل را پاسخ میدادند در مورد عمر حضرت، ایشان تقسیم بندی می‌کردند، می‌فرمودند: «یا ما قائل هستیم به این که امور مقدر الهی است یا خیر؟ اگر مقدر الهی است که خوب، خدا عمر یکی را ده سال، یکی را صد سال، یکی را هم دو هزار سال و ده هزار سال مقدر می‌کند هر چه خدا مقدر کند عمر می‌کند، اما اگر جریان امور روی حساب طبیعی است در آن صورت هم هر کسی بتواند مزاجش را با طبیعت میزان کند می‌ماند، خوب اگر یکی به جمیع خصوصیات جسمانی خودش و خواص سایر اشیاء آگاه باشد این می‌داند که الان مثلاً چربی بدن زیاد است و با فلان چیز از بین می‌رود و یا فلان ویتامین لازم است، و با یک چنین آگاهی این فرد همیشه سالم است و با این سلامتی نمی‌میرد. و کسی که مقدرات الهی را قبول ندارد این استدلال هم او را در مورد عمر حضرت مجتبی نمی‌کند.

آیا در مورد حضرت ولی عصر «اعجل الله» و ظهور ایشان صحبتی می‌فرمودند؟

آیت الله نورالله شاه آبادی: با این که خداوند در شأن مقام رسول الله می‌فرمایند: «لولاک لما خلقت الافلاک» با این همه پیامبر اکرم ﷺ تحقق بزرگترین آرزوی بشر را موقول به ظهور با سعادت حضرت ولی عصر «اعجل الله» نموده‌اند و فرموده‌اند: «به یملا الارض قسطاً و عدلاً بعد ما ملئت ظلماً و جوراً» که در این رابطه مرحوم

پدر بحث جامعی در یکی از روزهای جمیعه در برنامه دعای ندبه ایراد فرمودند و آن را براین پایه بنا نهادند که اصولاً اولیای خدا اعم از انبیا و ائمه طیللاً در هیچ لحظه و هیچ موقعیتی هدف عالی رسالت خویش را فراموش نکردند همان طور که حضرت سید الشهداء طیللاً در آن آخرین لحظه برای آن که انسانی را هدایت کنند و از آتش دوزخ نجات بدھند به شمر پیشنهاد می فرمایند که من در این شرایط رفتني هستم و تو اگر دست از کشتن من برداری تو را شفاعت خواهم کرد!

از این رو فرمودند: مدعیان ظهور به این موضوع توجه نکرده‌اند و مثل محمد علی باب‌ها که هنگامی که مأمورین دار کشیدنش، دارش را هدف تیر قرار می‌دهند به جای آن که هدف والایی را که از آن دم می‌زند متوجه بندگان خدا کند از ترس به مستراح پناه می‌برد و در آن پنهان می‌شود.

☒ آیا ایشان در مورد امام زمان (عجل الله و تشرف) خدمت حضرت صحبت‌هایی هم داشتند؟

آیت الله نورالله شاه آبادی: ایشان در مورد تشرف خدمت حضرت و امثال ذلک هیچ وقت اظهاری نداشتند و افرادی را هم که ادعای رویت می‌کردند تکذیب می‌کرد ولی ایشان این قدر می‌فرمودند: همان طور که در حدیث شریف هم هست که در هر عصری خداوند تمام امور را بر محوریت امام آن عصر قرار داده است تمام امور از حرکت و سکون افلات گرفته تا حیات و رزق و

روزی بشر همه آنها بدست حضرت ولی الله است.

☒ آیا در باره امکان رؤیت حضرت فرمایشی داشتند؟

آیت الله نورالله شاه آبادی: بسیار می شد که معظم له در برگزاری دعای ندبه و سایر دعاها از جمله شب های جمعه در پایان دعا از درگاه خدا دیدار جمال حضرتش را درخواست می نمودند و استغاثه به درگاهش می فرمودند. البته باید توجه داشت که:

هر که را اسرار حق آموختند   مهر کردند و دهانش دوختند

☒ راجع به وظایف مانسبت به حضرت ولی عصر «مجل الله» در عصر غیبت چه توصیه‌ای داشتند؟

آیت الله نصرالله شاه آبادی: توصیه ایشان همان اطاعت بود. می فرمودند: رسیدن به مقام قرب پروردگار اساسش، اول قلب مبارک امام زمان «مجل الله» است. امام زمان است که قلب عالم است و این ممکن نیست بدون اطاعت تحقق پیدا کند. وقتی حضرت ولی عصر «مجل الله» مظہر تام پروردگار است. همه جا حاضر و ناظر می باشند. حضرت هر چند غایب هستند ولی ما پیش او حاضر هستیم حضرت به افکار و اعمال و گذشته و آینده ما احاطه دارند معنای انتظار ظهور هم همین است. لذا ایشان خیلی اصرار داشتند که باید حافظ مال و کیان حضرت باشیم حفظ مولای ما به دست ماست و حفظ مولویت او بسته به این اطاعت است. حفظ کیان او اول پایه اش این است که در مقام شریعت کوتاهی نکنیم واجبات و محرمات را انجام بدهیم.

حضرت آیت الله العظمی سید رضا بهاء الدینی علیه السلام

ولادت: ۱۳۲۷ق.

محل ولادت: قم.

وفات: ۱۴۱۸ق.

محل دفن: قم.

محل تحصیل: قم.

اساتید: حضرات شیخ ابوالقاسم کبیر قمی، شیخ عبدالکریم حائری، محمد علی شاه آبادی و ...

از همان سن کودکی، آثار معنویت در چهره اش هویدا بود. خود درباره آن می فرماید: «یک ساله که بودم افراد پاک طینت و نیکو سرشت را دوست داشتم و علاقه‌ای قلبی به آنان پیدا می کردم. خیر و شر را می فهمیدم و بین انسانهای خیر و نیکوکار و افراد شرور و طغیانگر فرق می گذاشتم.»

از نوجوانی به روزه و نماز شب علاقه داشت. از خود ایشان نقل است: «از هفده سالگی در ما دگرگونی پدید آوردند و ما را به خود مشغول کردند، تا جایی که وجود حضرت حق را لمس

می‌کنیم.» می‌فرمود: «از عواملی که باورهای اعتقادی انسان را سست می‌کند و مانع پیشرفت معنوی انسان می‌شود، شهرت‌های بیجا و بی فایده است.» بر اساس این اعتقاد، ایشان از قبول مصاحبه‌های تلویزیونی و معروفیت در مرجعیت سر باز می‌زد. وقتی با اصرار برش خی ارادتمندان رو به رو می‌شد می‌فرمود: «بالاتر از این‌ها فکر کنید! گیرم نام بندۀ بر سرزبان‌ها افتاد وقتی پیش خدا دستم خالی است، آن شهرت برای من چه سودی دارد؟» آگاهی از حقایق عالم صفحه‌ای دیگر از کتاب شکوه و شخصیت ارجمند حضرت آیت الله بهاء الدینی است. یکی از شاگردان آقا که فردی متقدی و پارسا بود اما استعداد شایانی نداشت از دنیا رفت، مدت‌ها گذشت روزی سخن از او به میان آمد. ایشان فرمود: «فلانی در برزخ چنان رشد علمی پیدا کرده و حرف‌هایی می‌زند که اگر در حیاتش برای او گفته می‌شد نمی‌فهمید. درباره موضوعی در باب طهارت با ما بحث کرد و نظر ما را تغییر داد!» دیده باطن بین آن پیر روش ضمیر بارها و بارها مشکلات و موانع دیگران را برایشان می‌گشود در این باب نقل‌ها و خاطره‌ها بسیار است.

یکی از آقایان اهل علم می‌گفت: «روزی لباس خوبی پوشیده بودم می‌آمدم خدمت آقا، ماشینی از کنارم رد شد و گل ولای را به لباس من ریخت. خیلی ناراحت شدم و شروع کردم به بد و بیراه گفتن به راننده. برگشتم منزل لباسم را عوض کردم و خدمت ایشان

رسیدم. تا رسیدم آقا فوراً فرمودند: زینده نیست اهل علم بد زبانی کند حالاً مثلاً یک ماشین هم آمد زد به آب و گل و لباس‌ها را گل آورد کرد نباید انسان متانت را از دست بدهد و بد و بیراه بگوید! سال‌های بسیاری در قنوت ایشان آیات نورانی قرآن کریم و دعا‌های معصومین ﷺ شنیده می‌شد ناگهان نوع کلمات و عبارات ایشان تغییر یافت و در قنوت برای امام عصر «عجل الله» دعا کرد. روزی که در این باره از ایشان پرسش شد به یک جمله بسند کرد: «حضرت پیغام داده‌اند در قنوت برای من دعا کنید!»

آیا در آن زمان به جمکران هم می‌رفتید؟

آیت الله بهاء الدینی: بله یک وقتی عده‌ای بودیم که دسته جمعی پیاده به جمکران می‌رفتیم رفقای ما می‌ماندند و ما تنها بر می‌گشتم و از چیزی هم وحشتی نمی‌کردیم.

چه آثاری از جمکران می‌دیدید؟

آنچه من حس کردم این بود که هشت، نه، مرتبه، من کسالتی داشتم مقابل جمکران که می‌رسیدم حالم خوب می‌شد من خیال می‌کردم این مال یک فرسخ و نیم راهی بوده است که آمده‌ام بعد دیدم نه چیز دیگری بوده است.

لطفاً ما را راهنمایی کرده و توصیه‌ای بفرمایید؟

از مولانا علی بن ابی طالب علیهم السلام است که فرمود: «مثل الصلة مثل الحمة على باب الرجل» مثل نماز، مثل حمام در خانه است که انسان هر روز پنج مرتبه خود را در آن می‌شوید اگر انسان روزی پنج بار

خود را در حمام بشوید «ایبیقی معه الدرن» آیا کثافات باقی می‌ماند؟ نه، منتها نماز کثافات معنوی را از بین می‌برد «ان الصلة تنهی عن الفحشاء و المنكر»^۱ و حمام کثافات ظاهری را پاک می‌کند اجمالاً نماز سازنده است اگر نماز قبول شود انسان را از صفات حیوانیت تطهیر و پاکش کرده است اگر انسان به وسیله نماز تطهیر شد همه چیز عوض می‌شود اگر نماز مقبول واقع نشد معلوم است که تطهیرش نکرده است و چیزهایی دیگر هم قبول نمی‌شود اگر نماز مقبول شد انسان از بسیاری از معا�ی فاصله می‌گیرد.

«من اخلص لَهُ أربعين صباحاً جرت ينابيع الحكمة على قلبه ومنه على لسانه»^۲ کسی که چهل روز با اخلاص صبح کند ینابیع (چشمها) حکمت بر قلبش ریزش می‌کند و از آن جا به زیانش، و شاید ما تجربه کرده‌ایم همین طور است البته تجربه نمی‌خواهد مطلب حقیقت دارد. ولی من تجربه هم کرده‌ام، تا آن جا که می‌توانید اخلاص پیدا کنید بقیه آن را از خدا بخواهید، به ائمه علیهم السلام متousel شوید.

یک وقتی شاید زمان حاج شیخ بود جلد سیزدهم بحار را که مطالعه می‌کردم کسانی که به سهله و کوفه رفته بودند تا به زیارت حضرت نایل شوند، این که نایل شدند یا نشدند خبر ندارم، ولی دیدم ما سنتیت با حضرت نداریم تمام این‌ها را که شمردند که

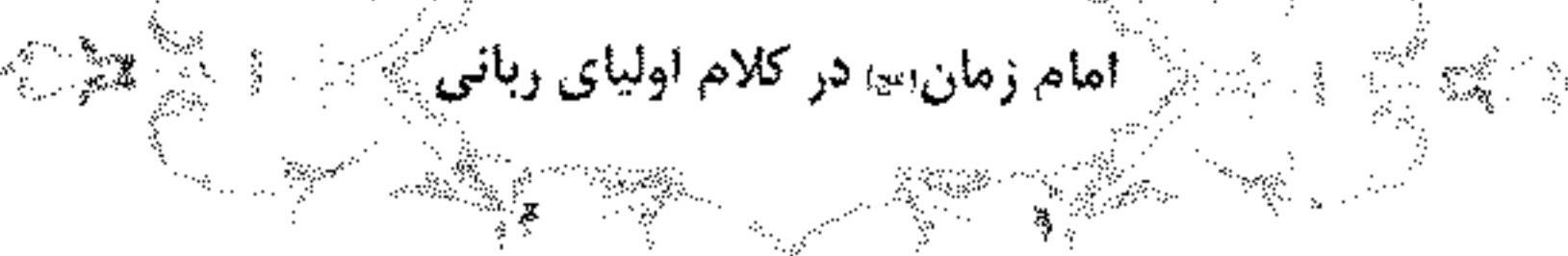
۱. سوره عنکبوت، آیه ۲۹.

۲. رجوع کنید به: عدة الداعی ص ۲۳۲ و بحار الانوار، ج ۷۰، ص ۲۴۹.

می خواستند به زیارت حضرت نایل شوند، یا پول می خواستند، یا زن می خواستند، یا مقام می خواستند، همه اش امور مادی می خواستند. یک نفر از آنها جهت الهی نداشته است مثلاً این که معرفت به خدا پیدا کند نبوده است. بروید جلد سیزدهم بحار را ببینید. آن وقت من قضاوت کردم که ما ساختیت با حضرت نداریم، کسی که سرتا پا نور است و کسی که سرتا پا ماده است.

﴿آیا تشرف در زمان غیبت امکان دارد؟﴾

بعضی دیده‌اند و تشرف پیدا کرده‌اند شاید تشرف بدون علم خیلی زیاد باشد یعنی ببیند ولی نشناسد و حضرت هم به روی آنها نیاورد در سفر مکه امام به من گفت چه فهمیدی در این سفر؟ گفتم: هیچ. گفتم: من یک دردرس‌سی ساله‌ای داشتم خیلی هم وضع آن بد بود، در این مسافرت این دردرس رفت. به فرودگاه سوریه که وارد شدیم یک رطوباتی از بینی ما شروع به بیرون آمدن کرد و آن دردرس رفت که الان هم نیست این را در سفر دیدیم اما این که با حضرت هم برخورد کردیم یا نه؟ از اینها خبر ندارم اگر هم برخورد کردم نفهمیدم که حضرت است مثل این که صلاح نیست اگر کسی زحمت بکشد و خالصانه آنها را طلب کند ممکن است نایل شود.

عارف کامل مرحوم حاج محمد اسماعیل دولابی علیه السلام

تهران

ولادت:

۱۴۲۴ق.

وفات:

حرم مطهر حضرت معصومه (س).

محل دفن:

استاد عرفان: آیت الله العظمی محمد جواد انصاری همدانی علیه السلام پدر بزرگوارش معتمد محل و منزلشان همواره میزبان علماء و بر جستگان بود. در جوانی به شغل کشاورزی اشتغال داشت و از همان ابتدا آثار لطف عنایت حق به ایشان نمایان بود.

جذبه محبت اهل بیت علیهم السلام همواره دلیل و راهنمای او بود و این محب صادق را با مشاهده مشرفه و مجالس خاندان عصمت و طهارت علیهم السلام مأنوس ساخته بود.

عشق و ارادت خاصی به حضرت سید الشهداء علیه السلام داشت. از خودشان نقل است: یک بار بعد از گریه کردن بسیار برا امام حسین علیه السلام آدم ایوان جلو اتاق دراز کشیدم. ناگهان دیدم ملائکه فوج فوج از آسمان می آیند و داخل سینه من طواف می کنند و بر می گردند!

سالیان متمام‌العمری مجالس او محفل انس و محبت و مورد توجه و اقبال عموم تشنگان معنویت و اخلاق بود. او با زبانی ساده و شیوا مطالب عرفانی و اخلاقی را بیان می‌کرد.

از کلمات گهر بار و دلنشین ایشان است که می‌فرمود: امیدوارم نهج البلاغه را قبل از هر کتاب دیگر بخوانید اگر دیدی کسی عالم و نابغه شد، علی علیہ السلام یک تلنگر به قلبش زده است. کلام امیرالمؤمنین علیہ السلام قوت کمر شیعیان است. کمر انسان را قرص و محکم می‌کند.

کسانی که در محفل این پیر فرزانه حاضر می‌شدند، گویی گمشده خود را در این جلسات هفتگی می‌یافتدند. چنان محبت اهل بیت علیہ السلام را در دل‌ها به جوش می‌آورد که به محض بردن نام حضرت سید الشهداء علیہ السلام ناله‌ها بلند می‌شد و وقتی اشاره‌ای به وجود مقدس حضرت حجت «اعجل الله» می‌کرد، اشک‌ها سرازیر می‌شد. می‌فرمود: غم یعنی انتظار، یعنی کیست که مرا بخنداند؟ غمی که در سر و نهان انسان است و آن را به مردم نشان نمی‌دهد. عبادت می‌کند، نماز می‌خواند، مثل مردم لبخند می‌زند تا اذیت نشوند، هر جا گریه می‌کنند، او هم گریه می‌کند، اما آن غم علاج نمی‌شود. آن غم ظهور حضرت ولی عصر «اعجل الله» را می‌خواهد، جمال امامش و ملاقات وجه الله را می‌خواند. آن وقت مثل گل باز می‌شود.

﴿آیا امام زمان «اعجل الله» را می‌شود دید؟﴾

به بزرگی (مرحوم آیت الله محمد جواد انصاری همدانی ره) گفتند:

آیا امام زمان «عجل الله» را می‌شود دید؟ ایشان فرمود: «وقتی که خدا را
می‌شود دید امام را که مخلوق خداست چطور نمی‌شود دید؟»

✓ آیا امام زمان «عجل الله» غایب است، یعنی چه؟

ما مثل بچه‌ای هستیم که پدرش دست او را گرفته است تا به
جایی ببرد و در طول مسیر از بازاری عبور می‌کنند بچه جلب
ویترین مغازه‌ها می‌شود و دست پدر را رها می‌کند و در بازار گم
می‌شود و وقتی متوجه می‌شود که دیگر پدر را نمی‌بیند گمان
می‌کند پدرش گم شده است. در حالی که در واقع خودش گم شده
است انبیاء و اولیاء پدران خلقند و دست خلائق را می‌گیرند تا آنها
را به سلامت از بازار دنیا عبور دهند غالب خلائق جلب متعاهدی
دنیا شده‌اند. و دست پدر را رها کرده و در بازار دنیا گم شده‌اند امام
زمان علیهم السلام و غایب نشده است ما گم و محجوب گشته‌ایم.

✓ منتظر واقعی چگونه است؟

نه انتظار ما طوری است که آنها پهلوی ما بیایند و نه حرکت ما
جوری است که ما به آن طرف برویم و آنها را ببینیم. اگر براستی
منتظری چرا لاغر و خانه نشین نشده‌ای؟ به محض اینکه حقیقتاً
منتظر بشوی او رسیده است. آیا خوب است آدم این قدر بی‌رجی
باشد؟ یک دوستت یک ساعت دیر از سفر بباید این همه تقدلا
می‌کنی اگر انتظار داری آثارش کو؟ اگر انتظار داری باید غم دنیا
برود حتی اگر خود امام هم دیر آمد با او دعوا نکنی و هی نگویی
عجل. البته طلب تعجیل ظهور برای افراد مبتدی خوب است ولی

بالاتر از آن هم هست و آن وقتی است که از تقلای خودت مأیوس شدی و در خانه‌ات نشستی و چشم و گوش به درماندی. از آن بالاتر وقتی است که منتظر درهم نیستی و از آن هم مأیوس شدی. چنین فردی خود حضرت ولی عصر (عجل الله به) پهلویش نشسته‌اند و همه ملائکه نگاهش می‌کنند کسی که می‌تواند خدمت حضرت برسد ولی معرفت حضرت چنان همه وجودش را پرکرده است که می‌تواند طاقت بیاورد و خدمت ایشان نرود چنین کسی به حضرت علیله راه دارد. او می‌بیند که دلش تا دیروز غنچه بود در خودش فرو رفته و بسته و گریان، ولی امروز باز و شکفته شده و عطر آن، همه وجودش را گرفته است از اینجا می‌فهمد که آقا تشریف آورده‌اند.

✓ منظرون حضرت حجت (عجل الله به) را به چند دسته می‌توان تقسیم کرد و چگونه‌اند؟

ما سه دسته منتظر داریم:

۱. کسی که از دور زیاد یاد امام می‌کند و انتظار دیدار او را می‌کشد تا علائم و آثاری از امامش ببیند که فرموده‌اند: «افضل الاعمال انتظار الفرج» برترین کارها انتظار فرج است.
۲. کسی که آثار و جای پا و جلوه‌ای از امام را دیده است که فرموده‌اند: «فان ذلك فرجكم» پس به درستی که فرج امام زمان فرج (عجل الله به) خود شماست. یعنی انتظار و دعا کردن برای خود شما فرج و گشایش می‌آورد.

۳. اگر انتظار کامل شود و محبت به حد کمال بر سد طوری می شود که حضرت «عجل الله را در ظاهر ببیند یا نبیند در یقین او اثر ندارد بلکه در همه وقت با قلب خود مشاهده می کند. مثل پیامبر اکرم ﷺ و اویس قرنی که به ظاهر اصلاً یکدیگر را ندیدند اما هرگز از هم جدا نبودند. امام سجاد علیه السلام می فرماید: «ان اهل زمان غیبته افضل اهل کل زمان لان الله ااتاهم من العقل و الفهم والمعرفه حتى صارت الغیبه عندهم بمنزله المشاهده» منتظرین واقعی در زمان غیبت برتر از مردم تمامی زمانها هستند زیرا آن قدر از جانب خدا عقل و فهم و معرفت پیدا کرده اند که غیبت و شهود برای آنها فرق نمی کند.

چگونه می توان به حضرت حجت «عجل الله راه پیدا کرد؟

کسی که غیبت و حضور حضرت حجت «عجل الله» برایش یکسان باشد به حضرت راه پیدا می کند.

تا وقتی شخص می خواهد حضرت ببایند و پدر آدمهای بد را در بیاورند و انتقام از ظالمین بکشند از دیدن حضرت خبری نیست.

چگونه می توان برای ملاقات با امام زمان «عجل الله» آماده شد؟

هر وقت عبد و تسليم شدی و فاعلیت خدا را در همه حوادث دیدی و به آن تن دادی آن وقت برای ملاقات با حجت خدا آماده شده ای.

این که در روایت آمده است که هر کس که ادعای مشاهده امام زمان «عجل الله» را کرد تکذیب شکنید یعنی چه؟

به این معناست که آنچه دیده است فقط پرتو مختصری از امام زمان (عجل الله) است و مطلب خیلی بالاتراز این است، از طرف دیگر کسی که چیزی را دید نباید به دیگران بگوید لذا ما وظیفه تکذیب داریم گرچه طرف ممکن است راست بگوید.

☒ برای درخواست حاجات خود از امام زمان (عجل الله) اگر ممکن است پیشنهادی بفرمایید؟

هر وقت حاجتی داشتی برای حضرت ولی عصر (عجل الله) عریضه بنویس و بدله به آب نهرهای جازی یا به نسیم صبا و باد صبحدم آن را به حضرت می‌رسانند.

☒ امام زمان (عجل الله) با حکم حضرت داود علیه السلام حکم می‌کند یعنی چه؟

در مورد امام زمان (عجل الله) در روایات آمده است که «یحکم بحکم داود» با حکم حضرت داود علیه السلام حکم می‌کند. حضرت داود علیه السلام حکم غیبی صادر می‌کرد و به شواهد و ادله وابسته نبود. در زمان حضرت داود علیه السلام شخص فقیری مدت‌ها از خداوند رزق حلالی می‌طلبید. روزی گاوی در خانه او را شکست و داخل شد او هم بر این اساس که دعا‌یش مستجاب شده است گاو را سر برید و گوشت آن را کباب کرد و با خانواده‌اش خوردند. صاحب گاو که به دنبال گاوش می‌گشت فهمید که آن شخص فقیر گاو را کشته و مصرف کرده است او را نزد حضرت داود علیه السلام برد و حضرت داود علیه السلام از آن شخص فقیر علت کارش را پرسید: او هم گفت من هفت سال بود که دعا می‌کردم خدا رزق حلالی مرحومت کند

وقتی گاو در را شکست و داخل شد به خود گفتم دعا یم مستجاب
شده است، لذا آن را سر بریدم و با خانواده خوردیم.

حضرت داوود علیه السلام به صاحب گاو فرمود: از شکایت صرف
نظر کن. صاحب گاو عصبانی شد و اعتراض کرد که این چه نحو
قضاؤت کردن است حضرت داوود به او فرمود: علاوه بر آن نصف
دارائیت را هم به او بده صاحب گاو به شدت برآشت. حضرت
داوود فرمود: تمام دارائیت را به او بده در بین مردم در اثر این
حکم سرو صدا بلند شد. حضرت داوود علیه السلام همراه با مردم بر سر
قبور پدر کسی که گاو را کشته بود حاضر شد و او را زنده کرد و علت
مرگش را از او جویا شد. او گفت پدر این صاحب گاو غلام من بود
او مرا کشت و تمام دارائیم را هم تصاحب کرد در نتیجه روشن شد
علاوه بر اینکه تمام دارائی صاحب گاو متعلق به آن شخص فقیر
است خود صاحب گاو و فرزندانش هم بچه های غلام پدر او
هستند. و متعلق به او می باشند. امام زمان (عجل الله به) هم این گونه حکم
می کند.^۱

۱. مصباح الهدى.

حضرت آیه الله العظمی محمد تقی بهجت

ولادت: ۱۳۳۴ ق.

محل ولادت: فومن گیلان

محل تحصیل: کربلا، نجف، قم.

اساتید: حضرات محمد حسین غروی اصفهانی، میرزا محمد حسین نائینی، سید ابوالحسن اصفهانی، آقا ضیاء الدین عراقی و ...

استاد عرفان: آقا سید علی قاضی طباطبائی

تألیفات: یک دوره اصول (در ده جلد) حاشیه بر ذخیرة العباد
 محمد حسین غروی و ...

ایشان پس از طی دروس مقدماتی در ایران برای ادامه تحصیل رهسپار حوزه نجف شد. به محض هر یک از استادان بنام حوزه راه می یافت، خوش می درخشید. یکی از دانشمندان نجف می گفت: «ایشان در درس، به مرحوم آیت الله غروی اصفهانی امان نمی داد و پیوسته بحث‌ها را مورد نقد قرار می داد.» در همان ایام علاوه بر فراگیری در دروس به تدریس سطوح عالیه در نجف اشرف پرداخت، به طوری که یکی از استادان کفاية الاصول آخوند

خراسانی محسوب می شد و هم زمان در تأليف سفينة البحار با مرحوم شیخ عباس قمی همکاری داشت.

روح بزرگش تنها در پی چنین توفیقات بالای علمی نبود، لذا هم زمان با تلاش بی وقفه در دروس حوزه، به محفل آقا سید علی قاضی راه یافت و در حالی که هجده سال بیشتر نداشت پای بند مجلس آن استاد مسلم عرفان شد. اما برخی فضلای نجف که با طریق عرفان مخالف بودند نامه‌ای به پدر آیت الله بهجهت نوشتند که پسرت به جای درس و بحث نزد سید علی قاضی می‌رود. پدر ایشان نیز در نامه‌ای به آیت الله بهجهت نوشت که راضی نیستم جز واجبات عمل دیگری انجام دهی. از آن پس ایشان سکوت اختیار کرد. آیت الله شیخ عباس قوچانی می‌فرمود: «در ایام سکوت آیت الله بهجهت درهایی از ملکوت به روی ایشان باز شده است که مرا ملزم کرده‌اند سرّ ایشان را فاش نکنم.» استاد سید محمد حسن قاضی در توصیف احوالات ایشان می‌نویسد: «کسی گمان نکند که این حالت انقطاع و اشتغال دائمی به ذکر خدا در ایام پیری بر ایشان عارض شده بلکه در ایام جوانی در نجف به این خصیصه شناخته می‌شدند که به ذکر خدا عادت کرده بودند. نگاهی گذرا به شخصیت بزرگوار ایشان، از درجه اشتغال به نفس و راز و نیاز و انقطاع به پروردگار خبر می‌دهد. اخیراً از ایشان خواستم تا اجازه دهند مشاهدات خود را از او بنویسم ولی شدیداً انکار و خودداری کردند.»

اکنون حدود شصت سال است که این وجود شریف به تدریس
خارج فقه و اصول اشتغال داشته و به واسطه شهرت گریزی غالباً
در منزل تدریس کرده است. همواره در توصیه‌ها، به تهذیب و
اصلاح نفس تأکید دارد. از کلمات قدسی ایشان است که فرمود:
«اول خودمان استاد خودمانیم، معلوم‌اتمان را نگاه کنیم مبادا زیر
پا مانده باشد. محال است عبودیت و ترک معصیت باشد مع ذلك
انسان بیچاره باشد و عبودیت، ترک معصیت است در اعتقاد و
عمل.»

✓ چرا امام زمان (عجل الله به) غائب هستند و ما از فیض حضورشان محرومیم؟

سبب غیبت امام زمان (عجل الله به) خود ما هستیم! و گرنه اگر
ظاهر شود چه کسی او را می‌کشد؟ آیا جن آن حضرت را می‌کشد؟
یا قاتل او انسان است؟!

ما از پیش، امتحان خود را پس داده‌ایم که چگونه از امام تحفظ
و یا اطاعت می‌کنیم و یا این که او را به قتل می‌رسانیم! انحطاط و
پستی انسان به قدری است که قوم حضرت صالح علیه السلام ناقه صالح را
با اینکه وسیله ارتزاق و نعمت آنها بود پی کردند. چنان که قرآن
کریم درباره آن می‌فرماید: «لکم شرب یوم معلوم»^۱ یعنی یک روز آب
سهم شما باشد و روز دیگر سهم آن و روزی که آب چاه را
می‌خورد در عوض به آنها شیر می‌دادا

آن آقا گفت: چرا برای تعجیل فرج دعا می‌کنید؟ آیا می‌خواهید بباید و او را هم بشکید؟ برای اینکه مزاحم خط و مردم و حکومت و حاکمیت شما خواهد بود. آنان که سایر ائمه را کشتنند دیوانه که نبودند! بلکه سبب آن بی‌دینی بودا آیا الان دیگر آن طور نیست؟!^۱

☒ چگونه وجود مبارک امام زمان (عجل الله به)، و غیبت آن حضرت در عصر ما ثابت می‌شود؟

حدیث ثقلین از ادله اثبات غیبت امام زمان (عجل الله به) است زیرا در آن حدیث می‌فرماید: «انهمَا لَنْ يَفْتَرِقَا»^۲ یعنی قرآن و عترت از هم جدا نمی‌شوند یعنی چه حاضر باشند یا غائب! اگر کسی این حدیث را تحقیق و معنای آن را تحصیل کند مساله غیبت خیلی برای او واضح خواهد بود زیرا در غیر این صورت لازمه آن جدایی بین قرآن و عترت خواهد بود.^۳

☒ چگونه می‌توان تولد حضرت را ثابت کرد با توجه به این که بدخی اشکال می‌کنند که راوی فقط یک زن است؟

اولاً: بله راوی یک زن است، آیا این همه مدت که حضرت در میان مردم ظاهر بوده کسی از اصحاب او را ندیده و مشاهده نکرده است؟! ثانیاً: خود امام حسن عسکری علیه السلام خبر داده‌اند و بعد از آن هم الى ما شاء الله شیعه از وجود مقدسش این

۱. بهارانه، ص ۳۵ و ۳۶.

۲. مسند احمد: ج ۱۴/۳ از منابع اهل سنت.

۳. همان، ص ۳۶.

همه کرامات دیده و می‌بیند.

ما چه می‌دانیم همین امروز در کجاها چه اغاثه‌هایی (فریادرسی‌هایی) برای مستغیثها و چه اجاره‌هایی برای مستجيرها از طرف حضرت انجام می‌شود ما چه می‌دانیم چه کارهایی هر روز دارد می‌شود؟!

بله حضرت از اعین ظالمین محجوب است «المحجوب عن اعين الظالمين». اما کسانی که نه ظالمند و نه رفیق ظالمند و نه با ظالمین معاشرند و نه در خانه و محله ظالمین هستند آن حضرت از دیده آنها محجوب نیستند.

ثالثاً: دیدن با چشم موضوعیت ندارد بلکه این طریق و وسیله‌ای است برای حصول یقین. اگر آدم از پشت پرده صدایی را شنید فهمید و بودن گوینده‌ای را یقین کرد او برای ما خبرهایی داد و آن خبرها مطابق با واقع شد از سابق ولاحق ما خبرداد به وجود گوینده یقین پیدا می‌کنیم ولو چشمانمان او را نبیند.

رابعاً: همین دیدن را خیلی از بزرگان علماء ما هم ادعا کرده‌اند که اگر ما بگوییم آنها دروغگو بودند که دیگر معلوم است ما در چه حالی هستیم؟!^۱

مصیبت در دین در این دعا که می‌گوییم: «لاتجعل مصیبتنا في دیننا»^۲ یعنی چه؟

همین مصیبتشی است که به آن مبتلا هستیم! یعنی فقدان امام علیهم السلام

چه مصیبی از این بزرگ‌تر؟ خدا می‌داند که به واسطه آن فقدان
چه محرومیت‌ها داریم! خصوصاً این که مصیبیت در دین مستلزم
مصالح دنیویه است ولا عکس!^۱

☒ سفیانی کیست؟ در مورد فتنه او در آستانه ظهور کمی توضیح
دهید؟ برخی خبر داده‌اند سفیانی هم اکنون هست آیا شما تایید
می‌کنید؟

تازگی دیدم که در یکی از کتابهای عامه نوشته است که نسبت
سفیانی به واسطه یزید و معاویه به ابوسفیان نمی‌رسد بلکه به
واسطه یکی از برادران معاویه به ابوسفیان می‌رسد!^۲
همچنین در آن کتاب آمده است: وقتی سفیانی می‌آید هر کس
که نام او محمد، علی، حسن، حسین، زینب و ام کلشوم است و نیز
تعداد زیادی از زن‌های حامله را می‌کشد!^۳

در روایتی آمده است: سفیانی صد و هفتاد هزار نفر را در فلان
 محله یا منطقه عراق می‌کشد! بعضی خیال می‌کنند وقتی که
 حضرت ظهور می‌کند کشتار واقع می‌شود ولی چنین نیست بلکه
 کشتار قبل از ظهور آن حضرت است.^۴

امیدواریم این بیچارگی و ذلت و ابتلاءات گوناگون شیعه خاتمه
پیدا کند! در روایات فراوان آمده است که سفیانی چه فسادها و
ستمها می‌کند! روایت از حضرت امیر طبله است مرحوم حاجی

۱. ۷۰۰ نکته: ۲/۲۱۷.

۲. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۱۳، الفیہ طوسی، ص ۴۴۴.

۳. همان، ج ۵۲، ص ۲۳۷.

۴. ۶۰۰ نکته: ۱/۱۸۶.

سوری نقل می‌کند: سفیانی را نزد حضرت ولی عصر «عج» می‌آورند. در حالی که عمامه‌اش را دور گردنش پیچیده‌اند! به حضرت می‌گوید: یا بن رسول الله! مرا نکش؟!^۱
بنابراین نقل، اطرافیان می‌گویند کسی که این همه اولاد رسول الله ﷺ را کشته او را آزاد می‌کنید؟!
در هر حال آن قدر به حضرت فشار می‌آورند تا اینکه می‌فرماید: «شانکم» یعنی هر کاری صلاح می‌دانید انجام دهید و بدین ترتیب گویا حضرت اجازه می‌دهند که او را بکشند و سرانجام او را می‌کشند.^۲

مرحوم مقدسی مشهدی در عتبات از خدا خواسته بود که بفهمد آیا سفیانی هست یا خیر؟ در کاظمین در وسیله نقلیه، عربی که کنار او نشسته بود وقت پیاده شدن به او فرمود آری سفیانی هست!
این داستان بیش از پنج، شش سال قبل واقع شده است.^۳

☒ این فتنه آخر الزمان که می‌شنویم چگونه فتنه‌ای است؟
خدا کند ولو با تقیه کردن از طریقہ اهل حق و اهل بیت ﷺ مخدول نشویم. گرفته شدن ایمان از اهل ایمان از کشته شدن آنها بدتر است. در روایت است که فتنه‌هایی بر اهل ایمان می‌آید «فتنه قطع اللیل المظلوم»^۴ فتنه‌هایی همانند پاره‌های شب تاریک! ما این همه ابتلائات را می‌بینیم و می‌گویید آیا «فتنه قطع اللیل

۱. ۷۰۰ نکته: ۸۴/۲

۲. همان: ۶۲/۲ البته حضرت استاد - مدظله - نیز این جریان را بیش از ۱۵ - ۱۰ سال

۳. بحار الانوار، ج ۳۲، ص ۲۴۸.

قبل فرموده‌اند.

المعظم» است یا نه؟! و آیا نعوذ بالله طریقه حقه اهل بیت علیهم السلام، حق است یا باطل؟! با این همه رخدادها که می‌بینیم و برای ما پیش بینی و پیشگویی کرده‌اند باز شک و تردید داریم!

☒ این ابتلائات و گرفتاری‌ها تا چه اندازه است لطفاً بیشتر توضیح دهید؟

ائمه ما علیهم السلام هزار سال پیش خبر داده‌اند که گرفتاری و ابتلائات برای اهل ایمان به حدی خواهد بود که عده‌کثیری از آنان از ایمان خارج می‌گردند!^۱

☒ در عصر غیبت مسلمانان با گرفتاری‌ها و بلاهای زیادی دست و پنجه نرم می‌کنند شما فکر می‌کنید که باید چه کار کنند و چه چاره‌ای بیندیشند؟

خدا می‌داند که چه بلاهایی بدتر از این در زمان غیبت آن حضرت بر سر مسلمان‌ها آمد و می‌آید! آلمان در مدت کوتاهی چهارده کشور اروپایی را شکست داد که بزرگترین آنها یونان بود و سقوط آن بیست و پنج روز طول کشید!

بنابراین ممالک اسلامیه در نزد آنها هر کدام یک لقمه است! ولی پیشرفت به سرعت، لازمه‌اش غفلت از دشمن پشت سر است که خداوند هر کدام از قدرت‌های شرق و غرب را معذب و رقیب دشمن مقابل خود قرار داده است و ظاهر این است که تا قیام حضرت حجت اسم اسلام باقی است.

«لایقی من الاسلام الا اسمه»^۱ از اسلام به جز نام آن باقی نمی‌ماند^۲

اگر دو گروه در برابر هم قرار گرفته و با یکدیگر در حال جنگ باشند و یک فرد از این دو گروه رئیس گروه دیگر را می‌ربود، گروه بی‌رئیس یکی از دو راه را دارند یا باید تسلیم شوند و یا بدون رهبر با دشمن مخالف بجنگند.

حال ما مسلمانان با کفار تقریباً همین طور است...

☒ آیا باید مواظبت و محافظت کنیم؟

از جمله راههای محافظت و مواظبت این است که اولاً: فریب کفار را نخوریم.

ثانیاً: آن چه را که به ما هدیه می‌دهند تا مجدوب آنها شویم و از این راه بر ما مسلمانان و منافع ما مسلط شوند و بر ما ظلم و ستم کنند قبول نکنیم.^۳

☒ غیبت آن حضرت تاکی ادامه دارد و چراً این قدر طولانی شده است؟

چه باید گفت؟ معلوم نیست تاکی؟ در تمام امتهای گذشته غیبت مقدر شده است ولی در هیچ امتی چنین غیبیتی با وقت نامعلوم و غیر مقدر اتفاق نیفتاده است.

ما مسلمان‌ها امتحان خود را با پیغمبر ﷺ و یازده امام علیهم السلام در

۱. کافی، ج ۱، ص ۲۰۸. ۲. نکته: ۷۰۰/۲

۳. کافی، ج ۱، ص ۲۰۸.

۳. نکته: ۶۰۰/۱

زمان حضورشان پس داده‌ایم، اگر این یکی هم ظاهر می‌شد لابد
به قربانش می‌رفتیم!!

کسانی که در زمان ائمه علیهم السلام به بنی امية و بنی عباس گرایش
داشتند مگر دیوانه بودند؟! آنها از میان دو راه دین و دنیا، دنیا و
ضد آخرت را انتخاب می‌کردند! و هنوز مناصب آنها بر ما عرضه
نشده تا امتحان خود را پس بدھیم.^۱

☒ در روایات آمده که اگر ایمان ده درجه داشته باشد، سلمان تمام آن
را داراست برای ما چقدر امکان دارد که قله‌های ایمان را اینگونه
بپیماییم؟

مگر همه سلمان یا ابوذر می‌شوند که با تمام بلاها صبر
کردند؟! و یا مثل عمار که حتی حاضر به کشته شدن گردید؟
در مقاماتی که آنان بدان رسیدند بسته شده است تمام دنیا و
ما فیها ارزش نماز یک شب سلمان ﷺ را ندارد! روی پوست
گوسفندی می‌نشست و مصلای عجیب و غریب داشت.

البته چه بسا از این که فرموده‌اند: عبادت در غیبت افضل از
عبادت در حال حضور است بتوان استفاده کرد که مقامات بالاتری
برای ما ممکن است!

ما نیز از کرامات علماء عجایب و غرایبی دیده‌ایم که نمی‌شود
بیان کرد! و تعجب می‌کردیم که چرا دیگران می‌بینند و اسمش را
هم نمی‌آورند!

☒ وظیفه ما در دوران غیبت چیست؟

گویا ائمه علیهم السلام با ما اتمام حجت کرده‌اند ولذا فرموده‌اند: «برای فرج بسیار دعا کنید»^۱ البته نه لقلقه زیان!
و نیز فرموده‌اند: «به راه و رسم نخستین عمل کنید».

یعنی در واقع و رویدادهای تازه آن گونه که در گذشته عمل می‌کردید عمل کنید.

ائمه علیهم السلام به ما یاد دادند که به یقینیات عمل کنیم و هر کجا یقین نداشتم توقف و احتیاط نماییم.^۲

☒ چگونه خودمان را برای ظهور آماده کنیم؟

از جمله راههای آمادگی، این که توبه کند، همین توبه باعث می‌شود که این همه بلاهایی که بر سر شیعه آمده است که واقعاً بی‌سابقه است و بلاهای دیگری که تا قبل از ظهور آن حضرت می‌آید از سر شیعه رفع و دفع گردد.^۳

☒ آیا نامه اعمال ما به امام زمان (عجل الله عرضه) می‌شود؟ و آن حضرت اعمال را می‌بیند؟

اعمال بندگان در هر هفته دو روز (دوشنبه و پنجشنبه) به او عرضه می‌شود. همین قدر می‌دانیم آن طوری که باید باشیم نیستیم.^۴ چیزی که باعث شرمندگی و خجالت زدگی ما می‌شود این است که حضرت همه چیز را می‌داند و همه چیز را می‌شنود، آنها

۱. بخار الانوار، ج ۵۲، ص ۹۲ / الغیب طوسی، ص ۲۹۰.

۲. همان: ۱۰۹/۲.

۳. همان: ۲۲/۱.

۴. همان: ۱۲۰/۲.

«عین الله الناظرة، اذن الله السامعة - الوعية» می باشند.

ما چه کار کردیم برای قرب و نزدیک شدن به آنها؟ شما که طالب حضور و ظهورید چرا کاری نمی کنید که همیشه خودتان را پیش آن حضرت ببینید؟!

او ما را می بینند و ما او را نمی بینیم! پس چرا اینقدر دوریم؟^۱
بعضی ها خیال می کنند ائمه علیهم السلام نمی شنوند یا مثل مرده های ما هستند. یکی از سنی مذهب ها از جلوی سردارب مقدس سامرا رد می شد شنید صدای یک نفر را که داخل سردارب بود و مرتب می گفت: یا صاحب الزمان! یا صاحب الزمان!
آن عابر بالحن مسخره ای گفت: یا صاحب الزمان! یا صاحب الزمان! آنقدر بگو تا جوابت را بدھدا!

این ها نمی فهمند! حمامات محض دارند! ائمه علیهم السلام عین الله الناظرة و اذنه الوعية هستند اگر حرفی زده شود حتی قبل از آن که دیگران که در مجلس هستند بشنوند آنها می شنوند.^۲

چگونه با امام زمان (عجل الله به) ارتباط برقرار کنیم؟

راه ایجاد ارتباط با اهل بیت علیهم السلام و مخصوصاً حضرت ولی عصر (عجل الله به) عبارتست از:

۱ - معرفت خداوند متعال.

۲ - اطاعت محض از پروردگار

این دو موجب حب به خداوند و محبت نسبت به همه آنها که

۱. فیضی از ورای سکوت / ۲۲۸ . ۲. بهارانه / ۵۵

خدا آنان را دوست می‌دارد، مثل انبیاء و اوصیاء می‌شود، مخصوصاً مُوجب علاقه و ارتباط با محمد و آل محمد ﷺ می‌شود که نزدیک‌ترین آنها به ما حضرت صاحب الامر (عجل الله به) است.^۱

■ در عصر ما که گرفتاریها و فشارهایی از هرسو متوجه شیعیان در اقصی نقاط جهان و خصوصاً کشور ماست. باید چه کرد؟

مخصوصاً دعای شریف عظم البلاء و برح الخفاء را بخوانیم و از خدا بخواهیم برساند صاحب کار را !!

با او باشیم حالا اگر رساند که رساند و اگر نرساند دور نرویم، از کنار او از رضای او دور نرویم. او می‌بیند او می‌داند حرف‌هایی که ما به همدیگر می‌زنیم!

در هر حال برای تعجیل در امر فرج و رفع نگرانی‌ها و گرفتاریها و نجات و اصلاح حال مومنین بگوییم:

«اللهم اكشف هذه الفمة عن هذه الامة بظهوره»^۲ خداوند با ظهور حضرت حجت این نارا حتی را از این امت برطرف نما.

زیرا واقعاً از ظلم و ستم و بلا و فشاری که بر سراسر اسلام و مسلمین به خصوص اهل ایمان می‌آید کارد به استخوان رسیده است.^۳

ابتلائات شیعه امروز بسیار زیاد است امراض مختلف، سرطان، حوادث، باید در مشاهد مشرفه و مواقف مهمه برای رفع ابتلائات شیعه دعا کرد و تضرع نمود...

۱. به سوی محبوب / ۵/۷۴

۲. مستدرک الوسائل:

۳. ۷۰۰ نکته: ۲/۴۰۱

ما از همه باید بخواهیم که متولّ شوند و دعا کنند و تصرّع نمایند تا بلکه فرجی حاصل شود.

دعای فرج اگر موجب فرج عمومی نشود برای دعا کننده موجب فرج خواهد بود ان شاء الله. چنانچه در برخی از روایات آمده: دعا کنید که در آن فرج شماست.

برخی از مردم به مرحوم آقای شیخ حسنعلی تهرانی متولّ می شدند و نتیجه می گرفتند ولی متوجه امام عصر «عجل الله» نیستند! ما باید به امام عصر «عجل الله» بیش از اینها متولّ باشیم تا نتیجه بگیریم مسلماً امام عصر «عجل الله» از هر کسی بهتر می تواند موثر باشد.^۱

اگر اهل ایمان پناهگاه حقيقی خود یعنی حضرت صاحب «عجل الله» را بشناسند و به آن پناه ببرند آیا امکان دارد که از آن ناحیه عنایت واقع نشود؟^۲

آیا راهی هست که با امام زمان «عجل الله» ملاقات کنیم و آن حضرت را ببینیم؟

بعضی شروع به اذکار و اورادی می کنند تا امام زمان «عج» را ببینند. چه اصراری بر دیدن آن حضرت دارید؟! شما سعی کنید اعتقادتان به حضرت زیاد شود و ایشان از شما خشنود باشند.^۳ اگر بدانیم در محضر «عين الله الناظرة» هستیم آیا روی آن را

۱. روزنه هایی از عالم غیب / ۵۵ . ۲. ۷۰۰ نکته: ۲۵۶ / ۲

۳. بهجت عارفان / ۲۱۸

داریم که برای زیارت حضرت غائب (عجل الله) اجازه بخواهیم؟ با این که با خواسته‌های واضح او مخالفت می‌کنیم! نماز و روزه را ترک و غیبت و ایداء می‌کنیم!

آیا می‌خواهی به ما بفرماید: «ابحث لكم المحرمات و أسقطت عنكم الواجبات»! حرام‌ها را برای شما حلال کردم و واجبات را از شما برداشتم!

مقصود اینکه چه می‌شد بواسطه بندگی خدا روابط با آن آقا (امام زمان «عج») محفوظ می‌ماند.^۱

☒ اگر عصر غیبت فقط منتظر آمدن آن حضرت باشیم و انتظار فرج داشته باشیم کافی است؟

تنها انتظار فرج کافی نیست! بلکه طاعت و بندگی نیز لازم است مخصوصاً با توجه به قضایایی که پیش از ظهر امام زمان «عج» واقع می‌شود...

خدا می‌داند که بواسطه ضعف ایمان بر سر افراد چه می‌آید مگر امکان دارد عافیت مطلقه بدون ایمان و طاعت و بندگی انجام گیرد!^۲

☒ برخی از مردم فقط به خدا اعتقاد دارند و به پیامبر و امامان معصوم علیهم السلام خصوصاً امام زمان (عجل الله) اعتقادی ندارند چنین اعتقادی چه وجهی دارد؟

ما امام زمان (عجل الله) را دوست می‌داریم چون امیر نحل است.

امور ما مطلقاً به وسیله او به ما می‌رسد و او را پیغمبر امیر ما قرار داده است و پیغمبر را دوست داریم چون خدا او را واسطه بین ما و خود قرار داده. و خدا را دوست داریم برای این که منبع همه خیرات است و وجود، ممکنات فیض است.

پس اگر خود و کمال خود را خواهانیم باید دوست خدا باشیم و اگر دوست خداییم باید دوست وسائل فیوضات از نبی و وصی باشیم و گرنه یا دوست خود نیستیم یا دوست وسائل فیوضات نیستیم.^۱

☒ چه کارکنیم که امام عصر (عجل الله از ما راضی) و خشنود باشند؟

اگر به قطعیات و یقینیات دین عمل کنیم در وقت خواب و به هنگام محاسبه پی می‌بریم که از کدامیک از کارهایی که کردیم قطعاً حضرت امام زمان (عجل الله از ما راضی) است و از چه کارهایمان قطعاً ناراضی است!^۲

☒ در امور اجتماعی چه کارکنیم که رضایت آن حضرت را بگیریم؟

در امور اجتماعی نباید به دیگران نگاه کنیم و از این و آن پیروی کنیم زیرا افراد معصوم نیستند هر چند بزرگ و بزرگوار باشند! بلکه باید نگاه کنیم و ببینیم اگر خودمان تنها بودیم و دیگران نبودند آیا انجام می‌دادیم یا نه؟^۳

ما باید رضا و میل امام زمان (عجل الله از ما راضی) را در کارها بدست آوریم چه

۱. به سوی محبوب / ۲۴

۲. امام زمان در کلام آیت الله بهجت / ۳۹

در مصرف سهم امام «عجل الله» و چه در کارهای اجتماعی!

آیا ملاقات امام عصر «عجل الله» در عصر غیبت ممکن است؟

هر کسی باید به فکر خود باشد و راهی برای ارتباط با حضرت
حجت «عجل الله» و فرج شخصی خویش پیدا کند خواه ظهور و فرج
آن حضرت دور باشد یا نزدیک!

عدد ای بودند که گویا حضرت غائب «عجل الله» در پیش آنها حاضر
و ظاهر بوده است مثل این که با بی سیم با آن حضرت ارتباط
داشتند و جواب از ناحیه او من شنیدند!^۱

پس چرا در حدیث بر مدعی ملاقات لعنت فرستاده شده است؟

مرحوم مقدس اردبیلی حَفَظَ اللَّهُ تَعَالَى أَنْعَمَ عَلَيْهِ الْكَوَافِرَ و سید بحرالعلوم حَفَظَ اللَّهُ تَعَالَى أَنْعَمَ عَلَيْهِ الْكَوَافِرَ که احتمال دروغ
درباره آنها نمی‌رود عبارت «فعلیه لعنة الله» یعنی (لعنت خدا بر او
باد) را قبول ندارند و می‌گویند آن مربوط به بابیت و ادعای
مهدویت است.

با این که ارتباط و وصل با آن حضرت و فرج شخصی امری
اختیاری است به خلاف ظهور فرج عمومی. با این حال چرا به این
اهمیت نمی‌دهیم که چگونه با آن حضرت ارتباط برقرار کنیم و از این
مطلوب غافل هستیم ولی به ظهور و دیدار عمومی آن حضرت اهمیت
می‌دهیم! و حال این که اگر برای فرج شخصی به اصلاح خود
نپردازیم بیم آن است که در ظهور آن حضرت از او فرار کنیم! چون
راهی که می‌رویم راه کسانی است که اهم و مهمی قائل نیستند.^۲

✓ امروز عده زیادی از مردم مشتاق آمدن امام زمان (عجل الله) هستند
پس چرا آن حضرت ظهور نمی‌کنند؟

امام زمان (عجل الله) هم اگر بباید با او همان معامله را می‌کنیم که با
آباء طاهرینش کردیم! آیا می‌شود امام زمان (عجل الله) چهارصد
میلیون یاور داشته باشد و ظهور نکند؟!^۱

خدا توفیق دهد به سوی امام (عجل الله) تیر پرتاب نکنیم!^۲

✓ بهترین کاری که برای به هلاکت نیفتادن در آخر الزمان می‌توانیم
انجام دهیم به نظر حضرت عالی چیست؟

بهترین کار برای به هلاکت نیفتادن در آخر الزمان دعای فرج
امام زمان (عجل الله) است البته دعای فرجی که در همه اعمال ما اثر
بگذارد!^۳

✓ استاد معظم دعای فرج بحمد الله در بین شیعیان زیاد خوانده
می‌شود اگر امکان دارد در مورد قرائت دعای فرج بیشتر توضیح
دهید؟

خدا می‌داند تعداد این دعاها باید چقدر باشد تا مصلحت
ظهور فراهم آید!

قطعاً اگر کسانی در دعا جدی و راستگو باشند. مبصراتی
خواهند داشت و قطعاً مثل ما چشم بسته نیستند. باید دعا را با
شرایط آن دعا کرد. و توبه از گناهان از جمله شرایط دعا است

۱. همان: ۱۲/۱

۲. همان: ۱۲/۱

۳. نکته‌های ناب / ۷۲

چنان که فرموده‌اند: «دعاء التائب مستجاب» یعنی دعای شخصی که توبه کند مستجاب می‌گردد.

نه این که برای تعجیل فرج دعاکنیم و کارهایمان برای تبعید (دورکردن) و تأجیل (تأخیرانداختن) فرج آن حضرت باشد!^۱

آیا امام عصر (عجل الله به) در اوضاع و احوال در عصر غیبت فعالیتها بی دارند؟

امام زمان (عجل الله به) در زمان غیبت احاطه کامل دارند و بر همه امور اشراف دارند و نیز فعالیت هم دارند.

برای میرزای شیرازی بزرگ پیغام‌ها و دستورات متعددی می‌فرستادند.^۲

آگر امام زمان (عجل الله به) ظهور نمایند آیا از تمام اعمال‌مان پرس و جو می‌کنند و ما باید پاسخ‌گو باشیم؟

وقتی حضرت ظهور می‌کند می‌پرسد: این کار آشکار را چرا انجام دادی؟

معلوم نیست از کارهای پنهان جستجو کند.^۳

آیا جزیره خضراء افسانه است یا واقعیت دارد؟

آیا جزیره خضراء یک جای ثابتی است؟ یا این که هر کجا حضرت باشد آن جا جزیره خضراء است؟!

موید نظر دوم این که حضرت خضراء که از آب حیات

۱. ۶۰۰ نکته: ۱/۱۱۸.

۲. جلسه درس خارج فقه (چهارشنبه ۱۹/۷/۱۳۸۲).

۳. بهارانه / ۸۶.

نوشیده هر کجا رود آن جا سبزه می‌روید! کما اینکه درباره حضرت خضر طیللاً است که هر کجا ذکر شود و نام او برده شود آن جا حاضر است! هر وقت او را یاد کردید به او سلام کنید.

آیا امکان دارد که حضرت حجت «عجل الله» که از او بالاتر است چنین نباشد؟! دل اهل ایمان سبز و خرم و پایگاه حضرت حجت «عج» است^۱ قلب مومن جزیره خضراء است...

قلب‌ها از ایمان و نور معرفت خشکیده است قلب آباد به ایمان و با خدا پیدا کنید تا برای شما امضاء کنیم که امام زمان «عجل الله» آن جا هست.^۲

☒ آیا به نظر جناب عالی ظهور نزدیک است؟

ما تاکنون به جوان‌ها بشارت می‌دادیم که ظهور حضرت بقیة الله الاعظم «عجل الله» را درک خواهند کرد ولی اینک به پیرها هم بشارت می‌دهیم که دوران ظهور را خواهند دید!^۳

☒ ب Roxی می‌گویند حتی خود امام زمان «عجل الله» از زمان ظهور خودش باخبر نیست آیا این مطلب صحیح است؟

در روایتی از امام صادق طیللاً آمده است که فرمود: «شیعتنا اصبر منا... لانا نصبر على ما نعم، و شیعتنا يصبرون على ما لا يعلمون.»^۴ یعنی شیعیان ما از ما صابر ترند... زیرا ما بر آنچه می‌دانیم صبر می‌کنیم ولی آنها بر آنچه نمی‌دانند صبر می‌کنند.

۱. همان: ۱۷۹/۲.

۲. ۷۰۰ نکته: ۳۰۸/۲.

۳. اصول کافی: ۹۳/۲.

۴. حدیث وصال / ۱۲۳.

حضرت غائب عجب صبری دارد! با این که از تمام آن چه که
ما می‌دانیم یا نمی‌دانیم اطلاع دارد و از همه امور و مشکلات و
گرفتاریهای ما با خبر است.

خود حضرت هم منتظر روز موعود است! و خودش می‌داند
که چه وقت ظهور می‌کند!
این که گفته می‌شود که آن حضرت وقت ظهورش را نمی‌داند
درست نیست!^۱

☒ شنیده می‌شود امام زمان (عجل الله به نیز) هنگامی ظهور می‌کند که زمین از
ظلم و جور پر شده باشد چگونه است توضیح دهید؟

ما نمی‌توانیم تعیین و تحدید کنیم که «ملئث ظلماً و جوراً»^۲
چه مرتبه از ظلم و جور منظور است! ولی ظاهر این است که
وقتی ظلم فراگیر و پر شد دیگر کار تمام است و آن حضرت ظهور
می‌کند زیرا نفرمودند: «ملئث و بقیت علی ما ملئث» یعنی پر شود و
بر آن حالت باقی بماند! بلکه فرمودند: «ملئث».

و این امر یعنی «ملئث ظلماً و جوراً» در این زمانه مستقر شده
است به طوری که الان یک وجب از زمین از ظلم و جور خالی
نیست.

ولی ما نمی‌توانیم تحدید و مشخص کنیم که مقصود چه
مرتبه‌ای از «ملئث» منظور است. زیرا تمام خصوصیات وقت ظهور
تعیین نشده است...

☒ در عصر ظهور تکلیف روایات و اقوال و فتاوی علماء چه خواهد شد؟ آیا منسون می‌گردد؟

تمام روایات و نیز اقوال علمای گذشته تا روز ظهور باقی است و حتی در ایام ظهور هم هست چون آنچه بعداً تحقق می‌یابد شارح ما قبل است نه ناسخ ما قبل!
ولذا در زمان ظهور هم این مطالب هست و مورد استفاده می‌باشد.^۱

☒ چرا در روایات آمده که مدعی مشاهده را تکذیب کنید؟

روایت: «من ادعی المشاهدة» قطعاً سمع و صوت و مکاتبه را شامل نمی‌شود (یعنی کسی ادعای شنیدن صدای امام با ادعای مکاتبه آن حضرت با او را نباید مورد تکذیب قرار داد) و حتی کسی را که بعد از تشرف به محضر حضرت ورftن ایشان می‌فهمد آن کسی که با او ملاقات کرد حضرت بوده است نیز شامل نمی‌شود.^۲

☒ خیلی دوست داریم که با آن حضرت ملاقات کنیم و سیماي ملکوتیش را ببینیم چگونه می‌توانیم به زیارت حضرتش نائل شویم؟
لازم نیست که انسان در پی این باشد که به خدمت حضرت ولی عصر «عج» تشرف حاصل کند! بلکه شاید خواندن دور کوت نماز پس از توسل به ائمه علیهم السلام بهتر از تشرف باشد! زیرا هر کجا که

۱. جلسه درس خاج فقه (۱۳۸۲/۱۱/۷).

۲. جلسه درس خاج فقه (۱۳۸۲/۷/۱۶).

باشیم حضرت می بیند و می شنود و عبادت در زمان غیبت افضل
از عبادت در زمان حضور است!

و زیارت هر کدام از ائمه اطهار علیهم السلام مانند زیارت خود حضرت
حاجت «عج» است.^۱

☒ اگر خداوند توفیق بدهد آن حضرت را زمانی زیارت کردیم و به
ملاقاتش نائل شدیم به نظر حضور تعالی در آن لحظات استثنایی چه از
حضرتش بخواهیم؟

اگر مشرف شدید به آن حضرت نگویید که از خدا برای من، زن
و خانه، دفع فلان بیماری و یا امراض خصوصی و... بخواه زیرا
این‌ها چندان اهمیت ندارد.

هر کدام در فکر حوائج شخصی خود هستیم و به فکر آن
حضرت که نفعش به همه برمی گردد و از اهم ضروریات است
نیستیم!^۲

☒ آیا شما برای تشرف ذکر یا دعا یا عمل خاصی را توصیه می‌کنید؟
(برای زیارت حضرت غائب «مجل الله») زیاد صلوات و اهداء به
وجود مقدس آن حضرت بنمایید مقرون با دعای تعجیل فرجش
زیاد به مسجد جمکران مشرف شوید با ادائی نمازهایش.^۳

مرحوم آقای قاضی ختمی را به آقای حاج شیخ محمد تقی
آملی یاد دادند برای آن که خدمت امام زمان «مجل الله» مشرف شود.

۱. بهارانه / ۱۱۰.

۲. بهارانه / ۱۱۱.

۳. به سوی محبوب / ۵۹.

ایشان در وادی السلام یا مسجد سهله شروع به ختم کردند
ولی ختم تمام نشده و حشت او را فرا می‌گیرد و فرار می‌کند!
آقای قاضی به ایشان می‌فرماید: «و حشت نداشت! و فرار برای
چی؟»

معلوم بود که (مرحوم آقای قاضی) از جریان مطلع است.^۱
☒ می‌دانیم که امام زمان (عجل الله) هزار و اندری سال است که غائب است
سیماهی ملکوتی آن حضرت از حیث این عمر طولانی چگونه است?
کسانی که به حضور حضرت حجت (عجل الله) مشرف شده‌اند و
امام زمان (عجل الله) را چه در خواب و چه در بیداری دیده‌اند معمولاً
آن حضرت را در سن جوانی و به صورت شخصی سی تا چهل
ساله دیده‌اند!

البته به جز یک نفر که مدعی است ایشان را در سن بیش از هزار
سالگی و سالخورده و به سن واقعی آن حضرت دیده است.^۲
☒ ما شنیده‌ایم که عده‌ای از علمای ربانی به محضر امام زمان (عجل الله)
مشرف شده‌اند البته ما باور داریم اما می‌خواهیم از زبان شما هم
 بشنویم؟

پنج نفر از علماء در کربلا خواب می‌بینند که ظاهراً امام
زمان (عجل الله) نهایه شیخ طوسی را به عباراتی می‌ستاید. همه عبارات
آن حضرت را یادداشت می‌کنند و به هم نشان می‌دهند عبارت
همه با هم مطابق بوده است!

۱. روزنه‌هایی از عالم غیب / ۳۶۵ . ۲. بهارانه / ۱۱۴

مرحوم آقا سید ابوالحسن اصفهانی^۱ ورقه سبزی را نشان داده بود که بنابر نقل به خط و امضای حضرت غائب «عجل الله» بود و به مرحوم سید اصفهانی اجازه فرمودند: که سهم امام را در آن چه موجب اعتلای مذهب حق است مصرف کنند.

مرحوم میرزا شیرازی بزرگ^۲ در قضیه تباکو فرموده بود: علت این حکمی که کردم آن بود که در سردادب سامرای حضرت صاحب «عج» را زیارت کردم و در آن جا به من الهام شد! آقایی گفت جماعتی بودیم آقا امام زمان تشریف آوردن و امامت کردند ولی حمد و سوره را حسابی ساده قرائت فرمودند! خدا می‌داند همین عبادت‌های ساده و مختصر اگر از اهل اش صادر شود چه اثرها دارد ولی مفصل آن از غیر اهل اش بسی اثر است!^۳

مرحوم آقای حاج شیخ طه، نجف خدمت امام عصر «عجل الله» تشرف داشته است.^۴

من آقا شیخ محمد کوفی را دیده بودم. و از ایشان دو تشرف مشهور بود که احتیاجی به سند نداشت.^۵

حاجی نوری درباره سید بن طاووس نوشته است: باب لقای حضرت غائب «عجل الله» برای او مفتوح بود.

۱. فقیه بزرگ و صاحب «وسیلة النجاة».

۲. میرزا محمد حسن شیرازی از علماء و مراجع بزرگ سامرای.

۳. امام زمان در کلام آیت الله بهجهت / ۸۰

۴. همان / ۱۱۴. همان / ۳۱۷.

۵. همان / ۹۴.

در زمان ما هم افراد زیادی خدمت آن حضرت مشرف می‌شوند.
یکی از سادات اصفهان به مدینه منوره رفت و ضمن نامه‌ای از
پیامبر اکرم ﷺ درخواست کرد که توفیق تشرف خدمت امام عصر
«عج» نصیبیش گردد.

آن سید محترم می‌فرمود که تشرف حاصل نشد تا روزی که
می‌خواستم از مدینه بروم در آخرین ساعات که زیارت کردم و
می‌خواستم از درب خروجی حرم خارج شوم دیدم آقایی نورانی
وارد حرم می‌شود و هیچ گونه ازدحام مانع ورود او نیست!
به راحتی داخل شد.

به من که رسید سلام کرد و فرمود: «انا ابنه!» یعنی من پسر
پیامبرم. بعد در فکر فرورفت! او که بود که ازدحام جمعیت مانع او
نباشد! و سلام و گفتارش چه بود؟ فهمیدم آن بزرگوار امام زمان (عجل الله
بوده است!).^۱

**اگر کسی حاجتی و مشکلی داشته باشد صحیح است که به مسجد
جمکران برود و به امام زمان (عجل الله) در این مکان متولّ شود؟**

عددی از پاکان و نیاکان با حضرت صاحب (عجل الله) سوال و
جواب می‌کنند و حاجت می‌طلبند و جواب می‌گیرند و در مسجد
جمکران صدای آن حضرت را می‌شنوند!

آقایی را که در بیداری دیده بودم در خواب به من فرمود: «چرا
به مسجد جمکران نمی‌آیی؟!»^۲

☒ آیا آن حضرت خودشان هم به مسجد مقدس جمکران تشریف می‌آورند؟

آقایی که زیاد به مسجد جمکران می‌رود می‌گفت: آقا را در مسجد جمکران دیدم. به من فرمود: «به دل سوخته گان ما بگو برای ما دعا کنند!» بعد یک مرتبه از نظرم غائب شد! نه این که راه برود و کم کم از نظرم غائب شود!

همین آقا هفته قبل از آن هم، حضرت را در خواب دیده بود. یکی از سادات که عمامه هم ندارد و روضه می‌خواند و مسئله می‌گوید اخیراً هم نزدیک مسجد جمکران خانه گرفته و همانجا زندگی می‌کند مکرر آن حضرت را دیده که پس از بیرون آمدن از مسجد جمکران غائب می‌شوند.

☒ اگر خداوند توفیق داد و به مسجد مقدس جمکران رفتیم از خداوند و امام زمان (عجل الله)، چه بخواهیم؟ راهنمایی بفرمائید؟

ولی افسوس که همه برای برآورده شدن حاجت شخصی خود به مسجد جمکران می‌روند و نمی‌دانند که آن حضرت چه التماس دعایی از آنها دارد که برای تعجیل فرج او دعا کنند!

چنان که به آن آقا فرموده بود: «این‌ها که به این جا آمده‌اند دوستان خوب ما هستند و هر کدام حاجتی دارند: خانه، زن، فرزند، مال، ادای دین! ولی هیچ کس در فکر من نیست! آری! او هزار سال است که زندانی است لذا هر کسی که برای

حاجتی به مکان مقدس مانند مسجد جمکران می‌رود باید که اعظم حاجت نزد او واسطه فیض یعنی فرج خود آن حضرت را از خدا بخواهد.^۱

☒ این حقیر مشتاق زیارت امام عصر حضرت حجت بن الحسن العسكري علیه السلام هستم از حضرت تعالیٰ تقاضا دارم که مرا دعا کنید که به این سعادت نائل شوم؟

زياد صلوٽات، اهدای وجود مقدسش کنید مقرون با دعای تعجیل فرجش «اللهم صل علی محمد و آل محمد و عجل فرجهم» و زیاد به مسجد جمکران مشرف شوید با ادائی نمازها یش.^۲

☒ از شما تقاضا مندیم که در مورد این امام بزرگوار (امام زمان (عجل الله)) و راههای ارتباط با ایشان برای من بنویسید؟

راههای ارتباط با خدا، طاعت خدا و طاعت امام زمان (عجل الله) است و تشخیص آن با تطبیق عمل به دفتر شرع! یعنی رساله عملیه صحیحه.^۳

☒ چگونه ارتباط خود را با اهل بیت علیهم السلام و مخصوصاً امام الزمان (عجل الله) تقویت کنیم؟

طاعة الله بعد معرفته، توجب حبه تعالیٰ و حبّ من يُحبّه من الآتية و الأوصياء الذين أحبّهم اليه محمد و الله و أقربهم منا صاحب الأمر «عج» طاعت و فرمان برداری از خداوند بعد از شناخت او موجب

۱. امام زمان در کلام آیت الله بهجت / ۷۴

۲. همان / ۱۲۳.

۳. همان.

محبت به او می شود و همچنین موجب محبت کسانی که خداوند آنها را دوست دارد می شود که عبارتند از انبیاء و اوصیاء که محبوب ترین آنها به خداوند حضرت محمد ﷺ می باشند و نزدیک ترین آنها به ما صاحب العصر «عجل الله» می باشد.

تا رابطه ما با ولی امر امام زمان «عجل الله» قوی نشود کار ما درست نخواهد شد. قوت رابطه ما با ولی امر «عجل الله» هم در اصلاح نفس است.^۱

☒ چرا ما باید از عترت محروم باشیم؟

چه کسی گفته است از فیوضات آنان محروم ایم؟ ما به اختیار محرومیم!

«وَالإِمْتَانُ بِالاختِيَارٍ لَا يُتَّافِي الْإِختِيَار» زیرا «هُمْ عَلَى إِفَاضَاتِهِمُ الْحُضُورِيَّةِ بِالنَّسَبَةِ إِلَى أَهْلِهِمَا»!^۲ «بل يرجأءُ حَيَاتِكَ حَيَّيْتَ قُلُوبُ شِيعَتِكَ وَ بِضِياءِ نُورِكَ اهتَدَ الطَّالِبُونِ». همچنین: «لَنُورُ الْإِمَامِ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ أَنُورٌ مِّنَ الشَّمْسِ الْمُضِيَّةِ بِالنَّهَارِ»!

منتها (بدست آوردن این فیوضات) دنبال کردن و طلب می خواهد در زمان غیبت هم عنایات و الطاف امام زمان «عجل الله» نسبت به محبان و شیعیان زیاد دیده شده باب لقاء و حضور بالکلیه مسدود نیست بلکه اصل رویت جسمانی را هم نمی شود انکار کرد.^۳

۲. بحار الانوار: ۹۸/۳۴۲

۱. همان / ۵۹

۳. امام زمان در کلام آیت الله بهجت / ۶۵

✓ از حضرت رسول ﷺ درباره آخرالزمان و فتنه‌های آن نقل شده که فرموده‌اند: «تشخیص تکلیف در آن زمان مشکل است» پس چه باید کرد؟

اگر به دست آوردن تکلیف مشکل باشد احتیاط کردن که مشکل نیست! باید توقف کرد و احتیاط. برای ما اتمام حجت شده است به این که آنچه می‌دانیم و یقین داریم عمل کنیم و آنچه را که نمی‌دانیم و برایمان معلوم نیست احتیاط نماییم.^۱

✓ درباره مسجد مقدس جمکران اگر نظری دارید بفرمایید؟
ما معتقدیم که این مشاهد مبارک و مساجدی مانند مسجد جمکران بی نیاز از معرفی‌اند و اگر کسی بگوید: رفتیم و چیزی در آنجا نیافتیم به حسب ظاهر، باید گفت: از روی اعتقاد صحیح نرفته است یا برای امتحان رفته یا همین طوری است به هر حال بهترین معرف این مکان‌ها، خودشان هستند.

✓ مسجد کنونی (مسجد جمکران) توسعه آن مسجد اصلی است که امام علیه السلام معین فرموده بودند آیا فرقی هم می‌کند در همان محل یا

جاهای دیگر از مسجد به نماز بایستیم؟

در محل مسجد اصلی نماز بخوانید، نقطه‌ای از مسجد اصلی است که حال و هوای دیگری دارد.^۲

حضرت آیت اللہ شیخ عبدالقائم شوشتاری حفظہ اللہ

در نیمه ذی الحجه سال ۱۳۶۵ ه.ق روز تولد امام دهم،
حضرت علی بن محمد الہادی علیه السلام در شهر قوچان متولد می شود.
سیر و سلوک ایشان از همان جا شروع شد. حدود سیزده ساله
است که حس خداجوئی در او بیدار می شود با کمال تشنگی از
خود می پرسد راه وصال حضرت باری تعالی جل جلاله چیست؟
در سال ۱۳۳۹ شمسی وارد حوزه علمیه می شود و در مدرسه
نواب مشهد مشغول تحصیل می گردد. شیخ عبدالقائم در کنار
درس و بحث حوزوی به مطالعه و تحقیق درباره ادیان و مذاهب
دیگر می پردازد.

نخستین استاد اخلاق‌شمر حروم آیت الله شیخ مجتبی فزوینی
احمدی سینائی للہ بود. استاد ایشان موکداً به تخلیه و تحلیه که
مقدمه تزکیه نفس است، او را راهنمایی می‌کند.

طی یک مقدمه با عارف مرتاب حضرت سید ابوالحسن
حافظیان آشنا می شود و در خدمت ایشان علم اعداد و علم
رمل و جفر ناقص و بعضی از ختمات را یاد می گیرد ولی پس از

چندین سال به دلائلی دفتر را پاره می‌کند و به «رودخانه ماربره شهرستان دورود» که از سرشاخه‌های سد دز است می‌ریزد و بخود می‌گوید:

یار با ماست چه حاجت که زیادت طلبیم

دولت صحبت آن مونس جان ما را بس
ادبیات عرب را نزد عارف والا مقام جناب آقای حجت هاشمی
می‌خواند. ایشان او را به مسیر سلوک راهنمایی می‌کند، او اولین کسی
است که شیخ عبدالقائم را با درس عشق خدا آشنا می‌کند.

با توجه به شناختی که از حوزه علمیه مشهد و قم پیدا می‌کند و
حوزه قم را غنی‌تر از مشهد می‌یابد، محل تحصیل را از مشهد به
قم تغییر می‌دهد. روزی به خدمت حضرت آیت الله العظمی
بهجهت مشرف می‌شود و به ایشان شرح حال خود را می‌گوید.

آیت الله بهجهت در اولین دیدار می‌فرمایند: من فعلاً به شما
کتاب‌های مفیدی را معرفی می‌کنم^۱ و ایشان به آیت الله بهجهت
بسیار علاقه‌مند می‌شود. همیشه سعی می‌کند پس از نماز،
مصطفی ایشان را از مسجد تا منزل از دست ندهد وقتی به درس
خارج ایشان راه می‌یابد، همه روزه ده دقیقه قبل از شروع درس
ایشان، در منزل معظم له حاضر می‌شود به امید استفاده‌های
اخلاقی و معنوی، طی سالیان ارتباط، کراماتی هم از آیت الله

۱. آن کتابها عبارتند از: جامع السعادات ملا مهدی نرافسی الله، نذکرة المتفقين شیخ / محمد بهاری الله، تفسیر شیخ حسن نجفی اصفهانی .

بهجهت مشاهده کرده که به دوستان رازدار و حق شناس نقل کرده است. در همان ایام وصف بزرگ مردی دیگر را از دوستان می‌شنود و به خدمتش می‌رود. نام او حضرت آیت الله العظمی سید رضا بهاء الدینی علیه السلام می‌باشد که در حسینیه خود نماز جماعت می‌خواند. از خرمن علم و عرفان ایشان استفاده‌ها می‌نماید و بسیار بهره‌مند می‌شود.

در این اثنا با حضرت آقای حاج سید حسین یعقوبی قائینی آشنا می‌شود، که از حضور ایشان نیز سالها بهره‌ها می‌برد و در نتیجه جلسات منور ایشان به مسائلی فوق العاده دست می‌یابد و عملاً از کیفیت سلوک عاشقان مطلع می‌شود.

در همین ایام به درس منظومه و اشارات حضرت آیت الله حسن زاده آملی، این عالم عارف حاضر می‌شود و از ایشان هم بهره‌ها می‌گیرد.

در هر فرصتی که به مشهد مشرف می‌شود به خدمت حضرت آقای شیخ عبدالکریم حامد علیه السلام آن بزرگ مرد سلمان‌گونه می‌رود و در محضر ایشان نیز استفاده کافی را می‌برد.

اساتید قبلی هر کدام به تنها برای به مقصد رساندن سالک کافی بودند، ولی عطش شدید ایشان از طرفی و مواضع مختلف اساتید از طرف دیگر سبب می‌شود که هم چنان در جستجوی یافتن انسان کامل تفحص کند. یک روز در حرم مطهر حضرت معصومه علیها السلام با بعضی از دوستان نشسته است و با یکدیگر درباره

موضوع استاد مشورت می‌کنند که یکی از دوستان می‌گوید:
بزرگواری در تهران هست بنام حاج محمد اسماعیل دولابی
که گاهی هم قم مشرف می‌شوند ولی هیچ آدرسی از ایشان ندارم.
آقای شوشتاری همین طور که نشسته است مکاشفه‌ای برایش رخ
می‌دهد و آدرس منزل ایشان را در قم نشانش می‌دهند، ضمن
اینکه خیابان و کوچه و درب منزل، حتی پلاک درب را می‌بیند،
سمعاً هم می‌شنود. به همان آدرس می‌رود و مشاهده می‌کند که
آدرس کاملاً درست است. در می‌زند و همان شخص را که در
مکاشفه دیده بود می‌بیند.

برای بعد از ظهر همان روز وقت ملاقات می‌گیرد برای اینکه
مطمئن شود که مکاشفه‌اش رحمانی بوده استخاره می‌گیرد این آیه
می‌آید.

«رب ادخلنی مدخل صدق و اخرجنی مخرج صدق و اجعل لی من
لدنک سلطاناً نصیراً»

در همان ایام با مرحوم علامه طباطبائی ره صاحب تفسیر
المیزان ارتباطش برقرار می‌شود که خود می‌گوید فقط در عظمت
حضرت استاد علامه طباطبائی می‌توانم بگویم:

یک دهن خواهم به پهناهی فلک تا بگویم مدح آن والا ملک

حضرت آیت الله شوشتاری در سالیان متواتی، شاگردان زیادی
را تربیت نموده، که همه آنها را علاقه‌مند و عاشق امام زمان (عجل الله)
کرده است. در این مدت آنقدر در حال و هوای امام زمان (عجل الله)

بوده و معارفی را برای مشتاقان حضرتش بیان نموده است که هر یک از اشخاصی که با ایشان آشنا شده‌اند، می‌گویند هرگاه ایشان را می‌بینیم یا نامی از ایشان می‌شنویم سریعاً به یاد حضرت حجت (عجل الله، می‌افتیم.

لطفاً امام زمان (عجل الله، را در چند جمله معرفی نمایید؟

امام زمان (عجل الله، اسم اعظم تکوینی خداست.

امام زمان (عجل الله، آیینه تجلیات خداست.

امام زمان (عجل الله، خلیفه و جانشین خداست.

امام زمان (عجل الله، باب الله است.

امام زمان (عجل الله، واسطه بین خدا و خلق است.

امام زمان (عجل الله، پدر مهریان شیعیان است بلکه پدر شفیق همه انسان‌هاست.

امام زمان (عجل الله، کاروان سالار قافله عشاق است.

امام زمان (عجل الله، انسان کامل است.

امام زمان (عجل الله، معلم و مکمل مومنین است.

امام زمان (عجل الله، یادگار انبیای اولو العزم است.

امام زمان (عجل الله، مصلح جهان و منجی بشریت است.

یک دهان خواهم به پهناهی فلک

تا بگوییم مدح آن والا ملک

هر چه گوییم عشق را شرح و بیان

چون به عشق آیم خجل باشم از آن^۱

۱. مثنوی معنوی.

امام زمان ما، مهدی آل محمد «مجله‌ها»، حضرت حجت بن الحسن العسكري «مجله‌ها» است.

☒ وظایف یک شیعه نسبت به امام زمان علیه السلام چیست؟

یک شیعه نسبت به امام زمان علیه السلام وظایفی دارد. در کتاب شریف مکیال المکارم که از تالیفات عالم بزرگوار عاشق امام زمان علیه السلام حضرت آیت الله سید محمد تقی اصفهانی است حدود هشتاد وظیفه بیان شده است که از مهمترین آنها عبارت اند از:

۱. دعا برای حضرت «مجله‌ها»، که در توقیع شریف امام زمان «مجله‌ها» آمده است:

«وَاكْثُرُوا الدُّعَاء بِتَعْجِيلِ الْفَرْجِ فَإِنْ ذَلِكَ فَرْجُكُمْ»

بسیار برای تعجیل ظهور دعا کنید که همانا فرج خود شما در همین دعا کردن است.

دعا برای حضرت بر فرض که در تقریب ظهور اثر نداشته باشد که البته اثر دارد برای خود سازی و رفع حجاب‌ها و ایجاد ارتباط با حضرت بسیار موثر و سازنده است.

۲. صدقه دادن برای سلامتی حضرت و خدمت به فقرا شیعه برای خشنودی قلب مقدس امام زمان «مجله‌ها».

۳. ساختن زمینه انقلاب حضرت مهدی «مجله‌ها» و اصلاح جامعه در مسائل اخلاقی و معنوی، زیرا اجتماعی که در انتظار مصلح به سر می‌برد خود باید صالح باشد.

۴. استغاثه از حضرت در همه مشکلات علی الخصوص مشکلات معنوی و سلوکی.

☒ برای استغاثه و استمداد از حضرت حجت (اعجل الله) چه دستوراتی را توصیه می فرمائید؟

۱. نماز امام زمان (اعجل الله).

۲. نماز استغاثه از امام زمان (اعجل الله).

۳. زیارت آل پس.

۴. دعا در ایام غیبت امام زمان (اعجل الله).

۵ صلوات ابوالحسن ضراب اصفهانی این صلوات هر عصر جمعه خوانده می شود.

در بین نمازهای حاجت که به عنوان استغاثه از حضرت (اعجل الله) قابل استفاده هست یکی نماز امام زمان (اعجل الله) است که انسان در این نماز دویست مرتبه خطاب به خداوند متعال عرض می کند: «ایاک نعبد و ایاک نستعين» ای خدا ما فقط تو را عبادت می کنیم و فقط از تو یاری می طلبیم.

و نماز دیگر نماز استغاثه از حضرت مهدی (اعجل الله) است. این نماز دورکعت است در رکعت اول حمد و سوره فتح و در رکعت دوم حمد و سوره نصر و پس از نماز دعای «سلام الله الكامل» خوانده می شود اگر این نماز و دعای بعد از آن زیرآسمان خوانده شود موثرتر است.

☒ آیا در ایام غیبت کبری امکان ملاقات امام زمان (اعجل الله) وجود دارد یا خیر؟

در این باره دو روایت از امام صادق علیه السلام نقل می کنیم:

خلاصه سخن این است برای امام زمان «مجل‌الله» دو غیبت خواهد بود: اولی کوتاه مدت (غیبت صغیر) و دومی طولانی و دراز مدت (غیبت کبری). در غیبت صغیر جای او را نمی‌دانند مگر خواص شیعه و در غیبت کبری جای او را نمی‌دانند مگر خواص اولیای او.

بنابراین اصل تشرف امکان پذیر ولی بسیار محدود است و اگر کسی موفق شد نباید اظهار کند.

توصیه شما برای کسی که آرزومند ملاقات امام زمان «مجل‌الله» است چیست؟

باید حداقل سه چیز را دارا باشد.

۱. تقوا و پرهیزکاری توأم با اخلاص کامل.
۲. عشق و علاقه شدید به حضرت مهدی «مجل‌الله».
۳. مداومت به اذکار و اورادی که مشتمل بر تقاضای ملاقات باشد.

اما باید توجه داشت که با این همه در بین هزاران نفر یکی به نتیجه می‌رسد همانند بیمارانی که به نیت استشفاء، پشت پنجره فولاد حرم امام رضا علیه السلام دخیل می‌بندند ولی از هر هزار نفر یکی شفا می‌گیرد.

آیا امکان ملاقات حضرت هست یا خیر؟

علامه طباطبائی در پاسخ این سوال می‌فرماید: بلی، به سه شرط تقوای کامل، عشق فراوان و مداومت به زیارت آل یس البتہ

آن نسخه طولانی، (که مستقل‌اً چاپ شده است)
لطفاً چند تن از بزرگانی که تشرف خدمت امام زمان (عجل الله) داشته‌اند را نام ببرید؟ و تشرفات آنها را در کدام کتابها می‌توان مطالعه کرد؟

۱. علی بن مهزیار اهوازی. (منتھی الامال)
۲. محمد بن عیسیٰ بحرینی. (منتھی الامال)
۳. آیت الله شیخ احمد مقدس اردبیلی. (منتھی الامال)
۴. حاج علی بغدادی (مفاتیح الجنان)
۵. حاج سید احمد رشتی. (مفاتیح الجنان) البته تشرف ایشان مکافیه بوده است نه معاینه.
۶. اسماعیل هرقلی. (منتھی الامال)
۷. ملاقلی جولا. (غم عشق)
۸. آیت الله العظمی امام خمینی. (به نقل از آیت الله خزعلی)
۹. آیت الله العظمی نجفی مرعشی. (کتاب منتقم حقيقی)
۱۰. آیت الله العظمی سید محمد رضا گلپایگانی (شیفتگان حضرت مهدی (عجل الله)).
۱۱. سید کریم پاره دوز تهرانی. (کتاب آقا شیخ مرتضی زاهد)
۱۲. آیت الله العظمی سید مهدی بحرالعلوم (کتاب شیفتگان حضرت مهدی (عجل الله)).
۱۳. حاج ابوالحسن ضراب اصفهانی. (غیبت نعمانی).
۱۴. آیت الله شیخ حسنعلی نخودکی اصفهانی.

۱۵. سید بن طاووس حلی. (عقبهی الحسان).

آیا در دوران غیبت کبری افرادی هستند که ارتباط دائم با حضرت داشته باشند؟

در کتاب سفینه البحار ذیل کلمه قطب نوشته شده است:

قطب حضرت مهدی (عجل الله) است و او یارانی دارد به نام او تاد که آنها چهار نفرند و اینها بی واسطه با خود حضرت در ارتباط هستند و یاران طبقه دوم چهل نفرند که به وسیله او تاد با حضرت مرتبط اند و جمع دیگری هستند به نام نجباء که با دو واسطه فوق الذکر با حضرت در ارتباط می باشند و آنها ۷۰ نفرند و جمع چهارمی هستند به نام صلحاء که با سه واسطه با حضرت مهدی (عجل الله) ارتباط دارند.^۱

این است خلاصه آنچه مرحوم شیخ عباس قمی به نقل از کتاب مصباح شیخ کفعمی در سفینه البحار نقل کرده است.

لطف بفرمایید راجع به افرادی که در زمان غیبت با امام زمان (عجل الله) در ارتباط هستند توضیحاتی دهید؟

۱. این تعدادی که ذکر شد همیشه ثابت نیست و در زمان‌های مختلف متفاوت است.

۲. عمرشان طبیعی است.

۳. به هیچ وجه ادعای صریح یا غیر صریح ندارند. اگر کسی ادعا کند مطمئن باشد دروغ گفته است.

۱. سفینه البحار، ج ۷ ص ۲۳۱

۴. کار عمده این افراد امداد مضطربین در مسائل معنوی و حتی مادی است.

۵ صاحب قدرت فوق العاده هستند ولی اظهار نمی‌کنند.
۶ در همه اصناف و بالاخص روحانیون حضور دارند. در جامعه ما زندگی می‌کنند و حتی زن و بچه‌هایشان هم نمی‌دانند.
 لطفاً برای نمونه به چند تن از افرادی که با حضرت ارتباط داشته‌اند اشاره کنید؟

الف) هنگام تشریف فرمایی حضرت مهدی (عجل الله به) برای اولین بار به مسجد جمکران در سال ۳۹۵ هـ ق حدود چهل نفر از همین یاران و ملازمان در خدمت حضرت حضور داشتند.

ب) در قصه علی بن مهزیار نخستین بار جوانی از طرف حضرت آمد و علی بن مهزیار را به محضر حضرت (عجل الله به) راهنمایی کرد. ایشان یکی از ابدال بودند.

ج) در قصه اسماعیل هرقلی غیر از حضرت (عجل الله به) سه نفر ملازم رکاب حضرت بودند.

د) در قصه شیخ مفید واسطه‌ای بود که توقيع حضرت را به شیخ مفید رسانید.

ه) در قصه مرحوم آیت الله سید ابوالحسن اصفهانی واسطه‌ای به نام شیخ محمد کوفی عمل کرد.

فصل دوم

پاسخهای امام عصر روحی له الفداء

سعد بن عبد الله قمی اشعری گوید: روزی مرا با یکی از نواصب (لعنة الله عليه) و دشمنان سرسخت حضرت امیر المؤمنین طیلاً اتفاق صحبت و مناظره افتاد تا بحث ما به جایی رسید که به من گفت: شما راضیها (شیعیان)، می‌گویید اولی و دومی (ابوبکر و عمر) منافق‌اند و در این مورد به ماجرای شب عقبه استدلال می‌کنید آیا به نظر شما اسلام آن دو نفر، از روی رضا و رغبت بوده یا با اکراه و اجبار ایمان آورده‌اند؟

سعد بن عبد الله اضافه می‌کند که از پاسخ بدین سوال احتراز کرده با خود گفتم اگر بگویم آن دو با رضا و رغبت ایمان آورده‌اند، خواهد گفت: پس نمی‌توان آنها را منافق دانست و اگر بگویم درنتیجه ترس و اجبار دین مقدس اسلام را پذیرفته‌اند در آن زمان اسلام چنین قدرتی که کسی به اکراه و اجبار به آن ایمان بیاورد نداشت.

به هر صورت در حالی که نزدیک بود قلبم از حرکت باز ایستاد از روی فاصله گرفتم و متعاقباً طی نامه‌ای تعداد چهل و چند مساله را که جوابی برای آنها نداشتم و بر من مشکل شده بود، نوشته و با

خود گفتم از جناب احمد بن اسحق نماینده حضرت عسکری علیه السلام
سوال خواهم کرد و پس از اینکه برای ملاقات با ایشان رفتم معلوم
شد که به سوی سامرها حرکت کرده‌اند من نیز به راه افتادم و در بین
راه ایشان را دیده، ماجرا را با وی در میان گذاشت. فرمودند: با من
به سامرها بیا تا این مسائل را از مولایمان حضرت عسکری علیه السلام
پرسیم. من نیز همراه ایشان به سامرها رفتم و چون به آنجا رسیدیم
به خانه حضرت عسکری علیه السلام رفتیم و پس از کسب اجازه توفیق
شرفیابی دست داد.

احمد بن اسحق با خود ظرفی (خورجین و مانند آن) داشت که
در آن یک صد و شصت بدره طلا بود و به کسانی تعلق داشت که به
ایشان داده بودند تا به امام حسن عسکری علیه السلام برساند و بر سر هر
یک، مهر صاحب پول منقوش بود.

هنگامی که وارد منزل حضرت امام حسن عسکری علیه السلام شدیم
جمال مبارک آن حضرت را که چون ماه شب چهارده می‌درخشید
و پسر کوچکی که در حُسن و جمال مانند ستاره مشتری و روی
زانوی حضرتش نشسته بود زیارت کردیم. بر سر مبارک آن
حضرت و در جلوی ایشان یک گوی طلایی که به جواهرات
قیمتی آراسته و یکی از بزرگان بصره به آن حضرت هدیه کرده بود
قرار داشت. حضرت امام حسن عسکری علیه السلام قلمی در دست
مبارکشان بود و بر روی کاغذ چیزی می‌نوشتند و گاهی که اراده
می‌فرمودند مطلبی را بنویسند و فرزند عزیزشان قلم را از دست

پدر بزرگوار می‌گرفتند امام علی‌الله آن‌گوی را به طرفی می‌انداختند و چون وجود عزیز حضرت مهدی روحی له الفداء برای بازگرداندن آن‌گوی تشریف می‌بردند پدر عالیقدرشان از فرصت استفاده فرموده آنچه که می‌خواستند می‌نوشتند.

سپس احمد بن اسحق سرپوش راعقب زده کیسه‌ها را خدمت حضرت عسکری علی‌الله نهاد آن حضرت به فرزند دلبندشان فرمودند: عزیزم! از هدایای شیعیانت مهر بردار و آنها را باز کن حضرت مهدی «جل‌الله» (خطاب به پدر بزرگوارشان) فرمدند: ای مولای من! آیا درست است که دست پاک ولی خدابه سوی اموال ناپاک و غیر حلال دراز شود؟ آنگاه فرمودند: ای احمد بن اسحق! آنچه در این ظرف است بیرون بیاور تا اینکه حلال و حرام را از یکدیگر جدا کنند. سپس احمد بن اسحق کیسه‌ای را بیرون آورد امام مهدی روحی له الفداء فرمودند: این کیسه مربوط به فلان شخص از فلان محله قم و هفتاد و دو دینار در آن است چهل و پنج دینار آن مربوط به فروش خانه است که از اirth پدر به او رسیده و چهارده دینار آن از فروش هفت دست لباس و سه دینار آن کرایه دکانها است.

در این هنگام حضرت عسکری علی‌الله فرمودند: راست می‌گویی فرزندم! این مرد را به آنچه در این مال حرام است راهنمایی فرما. حضرت مهدی روحی له الفداء فرمودند: در این مال دیناری هست که سکه ری بر آن نقش شده و نیمی از آن نقش از بین رفته است و سه قطعه دیگر در این کیسه وجود دارد که حرام است زیرا صاحب آن

در فلان سال و فلان ماه در نزد نساج (بافنده‌ای) امانتی داشت و آن شخص در همسایگی او زندگی می‌کرد مدتی مديدة گذشت و در نتیجه اینکه دزدی دستبرد زد آن امانت ریوده شد و با اینکه آن شخص به صاحب امانت اطلاع داد که امانتش ریوده شده است او باور نکرد و بیش از ارزش آن امانت، از او غرامت گرفت و از همان جنس پیراهنی دوخت و این پول از بهای آن پیراهن است کیسه را چون گشودند همان گونه که حضرت بقیة الله روحی له الفداء فرموده بودند عیناً همان طور بود.

سپس کیسه دیگری را بیرون آوردند و به محض اینکه چشم مبارک حضرت بقیة الله امام مهدی روحی له الفداء به آن کیسه افتاده فرمودند: در این کیسه پنجاه دینار است و شایسته نیست که دست ما به سوی آن دراز شود احمد بن اسحق عرض کرد: چرا؟ فرمودند: زیرا این پول بهای گندمی است که میان صاحب آن و زارع مشترک بوده و در وقت تقسیم صاحب گندمها سهم خود را به طور کامل برداشته و سهم زارع را کمتر داده است.

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند: ای احمد بن اسحق! این کیسه‌ها و ظرف‌های پول را ببرو و به صاحبانشان تسلیم نما و سعی کن که به صاحبانشان برسد زیرا مانیازی به این گونه پول‌ها نداریم سپس فرمودند: پیراهن آن پیرزن را بده. احمد بن اسحق می‌گوید: آن پیراهن را در منزل فراموش کرده بودم و در نتیجه برای آوردن آن راهی منزل شدم.

سعد بن عبد الله ادامه می‌دهد: سپس مولایم حضرت عسکری علیه السلام نگاهی به من افکنده سوال فرمودند: برای چه به اینجا آمده‌ای؟ عرض کردم: احمد بن اسحق مرا تشویق کرد تا به زیارت مولایم نائل شوم فرمودند: مسائلی را که می‌خواستی سوال کنی و بدآن خاطر به اینجا آمده‌ای چه شد؟ عرض کردم: به همان صورت باقی است فرمودند: از نور چشم (حضرت مهدی (عجل الله به) بپرس.

آن گاه عرض کردم: ای مولا و پسر مولای من! به طوری که برای ما روایت شده است جد شما حضرت خاتم الانبیاء علیه السلام موضوع طلاق زنان خویش را به امیرالمؤمنین علیه السلام واگذار نمودند و در جنگ جمل امیرالمؤمنین علیه السلام طی پیامی به عایشه فرمودند: در نتیجه خطایی که مرتب شده‌ای، امت اسلامی را به هلاکت و فرزندان اسلام را به وادی جهالت و نادانی کشیده‌ای و اگر از این عمل دست برنداری تو را طلاق می‌دهم. علیهذا بفرمایید معنی طلاقی که پیامبر بزرگ ما به حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام تفویض فرمودند چیست؟

امام عصر روحی له الفداء در پاسخ سعد بن عبد الله فرمودند: خداوند بزرگ مقام رسول اکرم علیه السلام را بسیار والا و معظم قرار داده و به منظور حفظ کیان و شخصیت آن سرور، مقام همسران آن حضرت را نیز گرامی داشته و آنها را به مقام امهاهات المؤمنین مفتخر ساخته است. رسول معظم اسلام به امیرالمؤمنین فرمودند:

یاعلی! این شرف و افتخار برای همسران من تا وقتی که آنان بندگی خداوند را ترک نکرده به مخالفت با شما برنخیزند باقی است و در غیر این صورت شما آنها را طلاق بده و از مقام امهات المؤمنین خارج کن و این شرف و افتخار را از آنان بگیر.

سعد بن عبد الله می‌گوید: عرض کردم فاحشه مبینه چیست که اگر زن مرتکب آن گردد شوهرش در ایام عده می‌تواند او را از خانه اش بیرون کند؟

حضرت مهدی (عجل الله تعالیٰ علیه) فرمودند: این فاحشه زنا نیست و مساقنه است زیرا اگر زنی زنا کند حد شرعی را براو جاری می‌کند و اگر کسی بخواهد با او ازدواج کند مانع از اجرای عقد نیست در حالی که حد شرعی مساقنه، رجم (سنگباران) است و کسی که خداوند امر فرموده است او را رجم کنند گرفتار خزی (خواری) دنیا و آخرت خواهد بود و کسی نمی‌تواند با او ازدواج کند.

سپس عرض کردم: ای پسر رسول خدا عَلَيْهِ السَّلَامُ! از فرمايش خداوند متعال به حضرت موسی «فاغلع نعلیک...» ما را با خبر کن زیرا فقهای شیعه و سنی می‌گویند: نعلین حضرت موسی از پوست حیوان حرام گوشت (میته) بوده است.

امام عصر روحی له الفداء در جوابش فرمودند: کسی که این را بگوید به حضرت موسی افتراء زده او را در نبوتش جاهل دانسته است از نظر علم به احکام، زیرا از دو حال خارج نیست یا نماز خواندن حضرت موسی در آن نعلین جایز است یا خیر. در صورتی که جایز

باشد موسی می‌توانست آن کفس را در آن مکان نیز بپوشد. اگر چه آن بارگاه پاک و پاکیزه باشد و اگر نماز خواندن در آن برای حضرت موسی جایز نبود لازم می‌آید که موسی به حلال و حرام آگاهی نداشته باشد و نداند که نماز خواندن در این نعلین جایز نیست، همچنانکه جایز هم نیست و این کفر است، نسبت دادن جهل به پیامبر و اینکه حلال و حرام الهی را از هم تمیز نمی‌دهد کفر است.

عرض کردم: پس مولای من تاویل آیه چیست؟

حضرت بقیة الله روحی له الفداء فرمودند: موسی بن عمران که به وادی مقدس آمد عرض کرد: خدوند! من محبتم را نسبت به تو خالص کرده (اختصاص به تو داده) و خانه دلم را از غیر تو پاک نموده‌ام در حالی که خاندانش را بسیار دوست می‌داشت لذا خداوند به او فرمود: «فاخلع نعلیک» یعنی محبت و علاقه شدید خانواده‌ات را از دل بیرون کن اگر محبت تو نسبت به من خالص و از میل به جز من دلت پاک است، چون (دل) جایگاه من است باید محبت اهل و عیال خود را از دل بیرون کنی.

سپس عرض کردم: از تاویل «کهیعص» مرا مطلع فرمایید.

حضرت امام عصر (علیهم السلام) در جواب فرمودند: این حروف از اخبار غیبه است که خداوند زکریا را از آن مطلع نمود سپس داستان را برای حضرت محمد (صلوات الله علیه و آله و سلم) بیان فرمود و خلاصه ماجرا این است که زکریا از خداوند درخواست نمود که اسمامی پنج تن را به او یاد دهد و جبرئیل فرود آمده اسمامی پنجگانه را به ایشان

تعلیم نمود هر زمان که ذکریا نامهای محمد، علی، فاطمه و حسن علیهم السلام را می‌برد شاد می‌شد ولی آنگاه که نام مقدس امام حسین علیه السلام را می‌برد دلش شکسته و اشکش جاری می‌گشت روزی گفت: خدا بابا! مرا چه می‌شود که هرگاه نام چهار تن بالا را می‌برم دلم تسلی می‌یابد و هرگاه نام مبارک امام حسین علیه السلام را می‌برم اشکم جاری می‌شود و نفسم در سینه گره می‌خورد؟ خداوند از حادثه مربوط به امام حسین علیه السلام بدین گونه خبر داد که «کهی عص».

امام عصر روحی له الفداء فرمودند که:

«کاف» اسم کربلا و «هاء» اشاره به شهادت و هلاکت عترت طاهره (خاندان مکرم حضرت رسالت) است «باء» اشاره به یزید است که بر حسین علیه السلام ظلم نمود؛ «عین» اشاره به عطش و تشنگی حسین علیه السلام و یاران عزیز اوست و «ص» اشاره به صبر آن حضرت است در مقابل مصائب و شدائد.

ذکریا علیه السلام چون این بشنید در مسجد خویش سه روز اعتکاف نمود از معاشرت با مردم خودداری کرد و پیوسته مشغول گریه و زاری بود و مرثیه سرایی می‌کرد که:

بار خدا بابا! آیا بهترین بندگان و مخلوقات را به مرگ فرزندش با این کیفیت مبتلا می‌کنی؟

بار الها! آیا این بلیه را با شهادت حسین علیه السلام بر حبیبت خاتم انبیاء نازل می‌فرمایی؟

خداوند! آیا بر علی علیه السلام و فاطمه علیهم السلام لباس این مصیبت را

می پوشانی؟

پروردگارا! آیا آثار این مصیبت بزرگ را در چهره علی علیه السلام و فاطمه علیه السلام ظاهر می سازی؟ آن گاه زکریا عرض کرد: خداوند! به من نیز فرزندی عنایت فرما و او را در پیری مایه روشنایی چشم قرار ده و مرا به وسیله او امتحان فرما و در مرگ او دل مرا بسوزان چنانکه حبیبت خاتم الانبیاء را به مصیبت فرزندش مبتلا می کنی. خداوند به او یحیی را مرحومت فرمود که شهیدش کردند و مدت حمل او نیز مانند امام حسین علیه السلام شش ماه بود.

امام «عجل الله فرمودند»: اما در مورد سوال دیگر دشمن درباره اسلام اولی و دومی که آیا از روی اختیار بود و یا به اکراه و اجبار اسلام آورده اند. چرا در جوابش نگفتی که آن دونفر به جهت طمع ایمان آورده بودند و علت طمع آنان نیز این بود که آنها با یهودیان معاشرت داشتند و در نتیجه این معاشرت از اینکه حضرت محمد علیه السلام به پیامبری مبعوث خواهند شد و بر عرب استیلا پیدا می کنند با خبر شده و به این دو نفر گفته شده بود همچنانکه حضرت را شنیده بودند و به این دو نفر گفته شده بود همچنانکه بخت النصر بر بنی اسرائیل مسلط شد، حضرت محمد علیه السلام نیز بر عرب استیلا می یابد با این تفاوت که حضرتش دعوی پیامبر دارد. بنابراین آن گاه که موضوع رسالت حضرتش ظاهر شد این دو تن در مورد شهادت «لا اله الا الله و محمد رسول الله علیه السلام» با پیامبر اسلام مساعدت کردند تا شاید به مقامی دست یابند و پس از قدری

یافتن و استقرار حضرت رسول ﷺ در حکومت شریک باشند ولی آن گاه که از دستیابی به مقامی مأیوس شدند با دوستان دیگران در شب عقبه سعی کردند مرکب سواری حضرت رسول ﷺ را منحرف نمایند تا در دره‌ای سقوط کند و پیامبر کشته شود ولی خداوند پیامرش را حفظ فرموده و او را از این توطئه نجات داد. و نظیر و مانند این دو نفر طلحه و زیبرند که با امیرالمؤمنین ظیله به طمع دستیابی به مقامی بیعت کردند و چون با توجه به عدالت امیرالمؤمنین ظیله مأیوس شدند بیعت خود را با حضرتش شکستند و نتیجه امرشان مانند دیگر بیعت شکنان شد یعنی به ارتداد آنان از دین منجر گشت.

سعد بن عبد الله می‌گوید: سپس مولایم حضرت عسکری ظیله برای اقامه نماز برخاستند و حضرت قائم «عجل الله» نیز با ایشان برخاستند و من از خدمتشان مرخص شدم و به دنبال احمد بن اسحاق رفتم در راه ایشان را دیدم که به سمت من می‌آمد و می‌گریست از علت تأخیر و گریه‌اش سوال کردم پاسخ داد: پیراهنی را که مولایم از من خواسته بودند گم کرده‌ام. به ایشان گفت: تقصیری نداری و موضوع را به مولایمان اطلاع بده. احمد بن اسحق حضور امام ظیله مشرف شد و در حالتی که خنده بر لب داشت و بر محمد و آل طاهرين وی صلووات می‌فرستاد مراجعت نمود. از موضوع استفسار کردم (توضیح دادم) گفت: مولایمان بر روی آن لباس مشغول نماز خواندن بودند.

سعد بن عبد الله می‌گوید: خدای را بدین جهت سپاس گفتیم و تا وقتی که در سامرا بودیم مکرر خدمت مولای عزیzman حضرت عسکری علیه السلام شرفیاب می‌شدیم ولی دیگر موفق به زیارت حضرت مهدی روحی له الفداء نشدیم و چون هنگام بازگشت فرا رسید برای عرض خدا حافظی و وداع شرفیاب شدیم احمد بن اسحق در پیشگاه حضرت عسکری علیه السلام ایستاده عرضه داشت: ای فرزند رسول خدا! هنگام جداگانه فرا رسیده و باید از خدمت شما مرخص شویم از خداوند درخواست می‌کنیم که بر جدت خاتم انبیاء علیه السلام و پدرت علی مرتضی علیه السلام و مادرت سیدة النساء زهرا مرضیه علیه السلام و بر آقایان اهل بهشت عمومی عزیزت حضرت مجتبی علیه السلام و پدرت سید الشهداء علیه السلام و ائمه علیه السلام پس از ایشان پدران گرامی شما و نیز بر حضرت و فرزند عزیزت (حضرت مهدی روحی له الفداء) سلام و درود بی پایان فرستد و عظمت شمارا فزونی بخشد و دشمنانت را منکوب و خوارنماید و این ملاقات را آخرین دیدار ما قرار ندهد.

سعد بن عبد الله می‌گوید: چون سخن احمد بن اسحق بدینجا رسید امام علیه السلام منقلب شدند و اشک از دیدگان مبارکشان روان گشت و فرمودند: احمد بن اسحق! تا می‌توانی در دعا کردن کوشش کن زیرا بزودی به ملاقات خداوند خواهی رفت. احمد بن اسحق با شنیدن این مطلب (یعنی خبر مرگ خویش) غش کرد و بر زمین افتاد و چون به هوش آمد عرض کرد: مولای من! شمارا به

خدا قسم و به احترام جدتان (خاتم انبیاء) پارچه‌ای به من مرحمت فرمایید که برای خود کفن نمایم (و به آن تبرک جویم) حضرت دست مبارک به زیر بساط بردند و مبلغ سیزده درهم بیرون آورده فرمودند: این پول را بگیر و از پول دیگری مخارج زندگی را تأمین ننما و آنچه که خواستی (کفن) داده خواهد شد و خداوند پاداش نیکوکاران را ضایع نمی‌سازد. سعد بن عبد الله می‌گوید: چون از حضور مبارک حضرت عسکری علیه السلام مخصوص شدیم و به سه فرسنگی حلوان رسیدیم احمد بن اسحق دچارت بشدیدی شد که او را از حیات و زندگی مأیوس کرد و چون وارد حلوان شدیم در یکی از کاروانسراها منزل کردیم. احمد بن اسحق از ما خواست که او را تنها بگذاریم و مانیز به اطاقهای خود رفته باشد. سعد می‌گوید: نزدیک صبح که به یاد احمد بن اسحق بودم چون چشم باز کردم کافور، خادم حضرت عسکری علیه السلام را دیدم که می‌گوید: خداوند در مورد مصیبت و مرگ برادر مقرب و محبوبتان به همه شما پاداش نیکو مرحمت فرماید. ما از غسل و کفن کردن دوست شما فارغ شدیم برخیزید و او را دفن نمایید با گفتن این جمله کافور خادم از نظر ما پنهان شد و ما با دوستان بر جنازه مقدس احمد بن اسحق گرد آمده عزاداری کردیم و بدنش را به خاک سپردیم خداوند او را از رحمت بی نهایت خویش بهره‌مند سازد.

فصل سوم

عصر ظهور، وظایف منتظران
توقعت حضرت حجت امجل‌الله، از شیعیان
چگونگی بهره‌گیری از امام غائب «عج»

عصر ظهور

دوران شکوهمند پس از ظهور حضرت مهدی (عجل‌الله) از دیدگاههای گوناگون در ضمن احادیث و روایات معصومین علیهم السلام به تصویر کشیده شده است.

۱. حاکمیت اسلام در سراسر گیتی؛

امام صادق علیه السلام فرمود:

وقتی قائم قیام کند هیچ سرزمینی نمی‌ماند مگر اینکه ندای شهادت به یگانگی خدا و نبوت پیامبر علیه السلام در آن به گوش برسد.^۱

۲. اقامه کامل حدود الهی؛

امام کاظم علیه السلام در تفسیر آیه ۱۷ سوره حدید فرمود:

این که خداوند زمین را بعد از مرگش زنده می‌کند. مراد این نیست که زمین را با باران زنده می‌کند بلکه خداوند مردانی را بر می‌انگیزد که

۱. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۴۰.

زمین را با احیای عدالت و اقامه حدود الهی زنده سازند.^۱

۳. احیای معارف قرآنی؛

حضرت امام علی علیہ السلام در ذکر دست آوردهای قیام حضرت
مهدی «عجل الله می فرمائند:

آن زمان که مردم قرآن را طبق هوای خویش توجیه کرده باشند او رای و فکر آنان را به سمت قرآن سوق می‌دهد و آن را در خدمت حقایق قرآنی قرار می‌دهد... پس به شما نشان خواهد داد که چگونه کتاب و سنت فراموش شده و مفاهیم زنده آن را احیاء خواهد کرد.^۲

۴. ناپودی ستم و برقراری عدالت؛

رسول خدا علیه السلام فرمود:

مهدی از فرزندان من است او را غیبی است. هنگامی که ظهرور
کند زمین را از عدل و داد آکنده سازد همان طور که از ظلم و ستم
پر شده است.^۲

۵ تجدید اسلام؛

امام باقر علیه السلام فرمود: آنچه پیامبر ﷺ انجام داد او نیز انجام می‌دهد بنیان‌های پیشین را درهم می‌شکند چنان‌که رسول الله ﷺ امر جاهلیت را در هم شکست و او اسلام را دوباره از سر می‌گیرد.

عکمال دانش در بین مردم!

١. مكيال المكارم، ج ١، ص ٨١.
٢. نهج البلاغة، خطبه ١٣٤، ملاحم.

٨١. مكيال المكارم، ج ١، ص

٣. ينابيع المودة، ص ٤٤٨

علم بیست و هفت حرف است همه معارفی که پیامبران علیهم السلام آورده‌اند فقط دو حرف است وقتی که قائم ما قیام کند بیست و پنج حرف دیگر علم را ابراز کند و آن را در بین مردم گسترش دهد.^۱

۷. رشد عقلی؛

امام باقر علیه السلام فرمود: وقتی قائم ما قیام کند خداوند دست بر سر بندگان نهد و عقول آنان را جمع کند و سامان بخشد و فکر و اندیشه آنان را کامل گرداند.^۲

۸. امنیت و آسایش؛

از صحف ادریس علیه السلام نقل شده که: در زمان خروج قائم آل محمد به زمین امنیت بخشیده می‌شود ضرر رسانیدن به هم و ترس از یکدیگر از بین می‌رود.^۳

و امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود: در آن زمان زنی بین عراق تا شام پیاده می‌رود در حالی که هیچ کس و هیچ چیز او را نمی‌ترساند.^۴

۹. یگانگی و محبت در بین مردم؛

امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود: اگر قائم ما قیام کند کینه و ستیزه و جدل از دل‌های بندگان ہرود.^۵

۱۰. تطهیر زمین از گناه؛

امام صادق علیه السلام در بیان حال مردم پس از ظهر حضرت مهدی علیه السلام می‌فرمایند: مردم در زمین به نافرمانی خدا نمی‌پردازند.^۶

۱. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۳۶، به نقل از کافی.

۲. منتخب الائمه، ج ۴، ص ۴۸۳.

۳. مکیال المکارم، ج ۱، ص ۱۰۱.

۴. منتخب الائمه، ج ۴، ص ۴۹۷.

۵. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۳۶.

۶. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۸۴.

۷. همان.

وظایف منتظران

در کتاب شریف منتهی الامال تکالیفی نسبت به منتظران آن حضرت بیان می‌کند:

مهموم بودن به خاطر؛

الف: نرسیدن دست به دامان وصالش.

ب: ممنوع بودن اجرای احکام.

ج: بیرون آمدن جمعی از دزدان و افکندن شباهات مشکوک در قلوب عوام حتی خواص.

انتظار فرج در ظهر آن حضرت.

دعا کردن برای حفظ وجود آن حضرت.

صدقه دادن برای حفظ وجود آن حضرت.

حج کردن به نیابت امام عصر علیه السلام.

برخاستن برای عظیم شمردن در وقت شنیدن اسم مبارک آن حضرت خصوصاً اسم مبارک قائم.

تضرع و مسئلت از خداوند به جهت حفظ ایمان و دین.

استغاثه به آن حضرت در هنگام شدائید و امراض و بلایا.

ترزکیه نفس به خودسازی چرا که منتظران مصلح خود باید صالح باشند.

اصلاح جامعه.

توقیعات حضرت حجت از شیعیان

در کتاب مکیال المکارم در معرفت امام زمان (عجل الله، مرحوم آیت الله سید محمد تقی موسوی اصفهانی چهل مورد را بیان می‌کند که به شرح ذیل است.

۱. منتظر فرج و ظهر آن حضرت بودن.
۲. چون و چرا در امر ظهر آن جناب نکند و آنچه از حضرت می‌رسد صحیح و مطابق حکمت بداند و صبر در زمان غیبت.
۳. صدقه دادن بقصد سلامتی آن جناب.
۴. غمگین بودن و گریه کردن به جهت مفائقه و دوری آن حضرت.
۵. شناختن صفات و عزم بر یاری آن جناب در هر حال داشتن. ع برخواستن به جهت احترام نام آن بزرگوار خصوص اسم قائم (عجل الله).
۶. اگر بتواند قربانی کند به نیابت آن حضرت.
۷. در حاجات مهم به آن حضرت متول شدن.
۸. ذکر نمودن فضائل و کمالات آن حضرت.
۹. دعوت مردم بسوی معرفت آن حضرت و خدمت به آن بزرگوار.

۱۱. هدیه نمودن اعمال صالحه خود به حضرت مانند فرائت قرآن.
۱۲. زیارت نمودن و سلام کردن به آن حضرت «مجلالله» در هر مکان.
۱۳. دعا کردن به وجود مبارک آن بزرگوار و طلب فتح و نصرت و ظهر آن حضرت از خدا.
۱۴. سرودن و خواندن شعر در ذکر فضائل و مناقب آن حضرت.
۱۵. دعا به جهت حفظ ایمان و دین در مقابل شباهات شیاطین.
۱۶. رفع کردن شباهات در دین توسط علماء.
۱۷. اهتمام در ادائی حقوق برادران دینی.
۱۸. حفظ زیان به غیر از یاد خدا.
۱۹. اقتدا کردن و تاسی جستن به اخلاق و اعمال آن حضرت.
۲۰. موفق شدن بر توبه واقعی و بازگرداندن حقوق به صاحبان آنها.
۲۱. ناشناس ماندن و پرهیز از مشهور شدن.
۲۲. عدم شرکت در مجالسی که نام آن حضرت «مجلالله» را مسخره می‌کنند.
۲۳. خوشحال کردن مؤمنین.
۲۴. حج رفتن طواف کعبه به نیابت از آن حضرت «مجلالله» و نایب

فرستادن از طرف حضرت به حج.

۲۵. زیارت مشاهد رسول اکرم ﷺ و ائمه اطهار علیهم السلام به نیابت آن حضرت.

۲۶. سعی در خدمت کردن و یاری آن حضرت.

۲۷. تجدید بیعت با آن حضرت در هر روز خصوصاً هر جمعه.

۲۸. دیدار مومنین صالح و شیعیان مخلص آن حضرت.

۲۹. محبت امام عصر «علی‌الله» به طور خاص.

۳۰. اظهار استیاق به دیدار آن حضرت.

۳۱. تشکیل مجالس فضائل و مناقب آن حضرت.

۳۲. دعا جهت این که ما از یاران حضرت می‌باشیم.

۳۳. رعایت حقوق آن حضرت.

۳۴. نفرین به دشمنان آن حضرت.

۳۵. توبه حقیقی از گناهان و تهذیب نفس کردن و اهتمام نمودن بر تحصیل صفات حمیده و اخلاق پسندیده.

۳۶. تقویه کردن از اشرار.

۳۷. صبر کردن بر اذیت و تکذیب.

۳۸. دعا برای جلوگیری از فراموشی یاد آن حضرت.

۳۹. صلوات فرستادن بر آن حضرت صلووات مؤثره.

۴۰. طلب معرفت آن حضرت از خداوند متعال که دعای «اللهم عرفني نفسك» می‌باشد.

چگونگی بهره‌گیری از امام غائب (عجیل الله)

از رسول خدا عَلَيْهِ السَّلَام پرسیدند: آیا شیعیان در زمان غیبت از وجود حضرت مهدی (عجل الله نفع می‌برند؟ حضرت فرمودند: از ایشان نفع می‌برند اگر چه ابر آن را پوشانده باشد. (مانند آفتابی که پشت ابر است)

در این تشبيه نکات زیر قابل طرح است:
نور وجودی و علم و هدایت توسط آن حضرت به خلائق
می‌رسد همان طور که نور و روشنایی خورشید به مردم می‌رسد.
وقتی که آفتاب پشت ابر قرار گرفت اگر چه مردم از نورش
استفاده می‌کنند اما لحظه به لحظه منتظر نمایان شدن و ظاهر
شدنش هستند که حضرت مهدی (عجل الله نیز همین طور است.

منکر وجودش مانند کسی است که آفتاب پشت ابر را انکار
کند. گاهی می‌شود که پنهان شدن آفتاب پشت ابر برای مردم
اصلح و انجع باشد مثل غیبت حضرت در این زمان.

نگاه کردن به آفتاب بدون واسطه (مثل ابر) و به صورت آشکار
ممکن نیست و چه بسا به سبب نگاه کردن مستقیم انسان کور
شود.

همچنین آفتاب ذات مقدس آن حضرت باعث می‌شود که
ظهور بدیده دلهای بندگان ضرر برساند همان طور که گروههای
زیادی از شیعیان در دوران ائمه پیش (مانند حضرت امیر علیه السلام)

پراکنده شدند. آفتاب گاهی از پشت ابر خارج می‌شود، ولی همه آن را نمی‌توانند ببینند همچنین ممکن است آن حضرت در ایام غیبت برای بعضی ظاهر شود و دیگران نبینند.

ائمه علیهم السلام نفعشان برای تمام مردم عمومیت دارد مانند آفتاب، مثل افرادی از دیگر ادیان که خدمت امام رضا علیهم السلام می‌روند و شفا می‌گیرند.

تابیدن آفتاب قدر روزنه‌های هر خانه است و انوار هدایت حضرت مهدی «صلوات الله علیه و آله و سلم» به قدر رفع موانع از هوس‌ها و شهوات و علائق دنیوی و دفع حجاب‌ها است.

فصل چهارم

تشرفات

شرف در مسجد سهلہ

حضرت آیت الله العظمی سید شهاب الدین مرعشی نجفی علیه السلام یکی از مراجع بزرگوار و مشهور جهان اسلام، که در سال ۱۳۶۹ شمسی در شهر مقدس قم در جوار کریمه اهل بیت حضرت معصومه علیها السلام رحلت کرد و در کتابخانه‌ای که خود آن جناب تاسیس نمودند که از میراثهای گرانقدر شیعه و اسلام است مدفون می‌باشد.

ایشان می‌فرمایند: در ایام تحصیل علوم دینی و فقه اهل بیت علیهم السلام در نجف اشرف شوق زیاد جهت دیدار جمال مولا یمان بقیة الله الاعظم «عجل الله» را داشتم با خود عهد کردم که چهل شب چهارشنبه به مسجد سهلہ بروم به این نیت که جمال آقا صاحب الزمان «عجل الله» را زیارت کنم و به این فوز بزرگ نائل شوم.

تا ۳۵ یا ۳۶ شب چهارشنبه ادامه دادم تصادفاً در این شب رفتنم از نجف تاخیر افتاد و هوا ابری و بارانی بود نزدیک مسجد سهلہ خندقی بود هنگامی که به آنجا رسیدم بر اثر تاریکی شب وحشت و ترسی وجود مرا فراگرفت مخصوصاً از زیادی قطاع

الطريق و دزدها. ناگهان صدای پایی را از دنبال سر شنیدم که بیشتر موجب ترس و وحشت گردید.

برگشتم به عقب سید عربی را بالباس اهل بادیه دیدم نزدیک من آمد و با زبان فصیح گفت: ای سید! سلام عليکم.

ترس و وحشت به کلی از وجودم رفت و اطمینان و سکون نفس پیدا کردم و تعجب آور بود که چگونه این شخص در تاریکی شدید متوجه سیادت من شد و در آن حال من از این مطلب غافل بودم.

به هر حال سخن می‌گفتم و می‌رفتیم از من سوال کرد: کجا قصد داری؟

گفتم: مسجد سهله.

فرمودند: به چه جهت؟

گفتم: به قصد تشرف زیارت حضرت حضرت ولی عصر (عجل الله).

مقداری که رفتیم به مسجد زید بن صوحان که مسجد کوچکی نزدیک مسجد سهله است رسیدیم داخل مسجد شده و نماز خواندیم و بعد از دعایی که سید خواند که کآن با او دیوار و سنگها آن دعا را می‌خوانند احساس انقلابی عجیب در خود نمودم که از وصف آن عاجزم.

بعد از دعا سید فرمود: سید تو گرسنه‌ای چه خوب است شام بخوری.

پس سفره‌ای را که زیر عبا داشت بیرون آورده و سه قرص نان و دو یا سه خیار سبز تازه که کآن تازه از باغ چیده بود در آن سفره

داشت و آن وقت چله زمستان و سرمای زنده‌ای بود و من متوجه این مطالب نبودم که این آقا این خیار تازه سبز را در این فصل زمستان از کجا آورده؟

طبق دستور آقا شام خوردم سپس فرمود: «بلند شو تا به مسجد سهله برویم». داخل مسجد شدیم و آقا مشغول اعمال واردہ در مقامات شد و من هم با تبعیت از آن حضرت انجام وظیفه می‌کردم و بدون اختیار نماز مغرب و عشاء را به آقا اقتداء کردم و متوجه نبودم که این آقا کیست. بعد از آنکه اعمال تمام شد آن بزرگوار فرمود: ای سید! آیا مثل دیگران بعد از اعمال مسجد سهله به مسجد کوفه می‌روی یا همین جا می‌مانی؟

گفتم: می‌مانم.

در وسط مسجد در مقام امام صادق علیه السلام نشستیم به سید گفتم: آیا چای یا قهوه یا دخانیات میل داری آماده کنم؟

در جواب، کلام جامعی را فرمودند: «این امور از فضولات زندگی است و ما از این فضولات دوریم».

این کلام در اعمق وجودم اثر گذاشت به نحوی که هرگاه یادم می‌آید ارکان وجودم می‌لرزد. به هر حال مجلس نزدیک دو ساعت طول کشید و در این مدت مطالبی رد و بدل شد که به بعضی از آنها اشاره می‌کنم.

۱. در رابطه با استخاره سخن به میان آمد سید عرب فرمود: ای سید! با تسبیح به چه نحو استخاره می‌کنی؟

گفتم: سه مرتبه صلوات می فرستم و سه مرتبه می گویم:
«أَسْتَخِيرُ اللَّهَ بِرَحْمَتِهِ خَيْرَةً فِي عَاقِبَةٍ».

سپس قبضه‌ای از تسبیح را گرفته و می شمارم اگر دو تا ماند بد
است و اگر یکی ماند خوب است.

فرمود: برای این استخاره باقیمانده‌ای است که به شما نرسیده
و آن این است که هرگاه یکی باقی ماند فوراً حکم به خوبی
استخاره نکنید. بلکه توقف کنید و دوباره بر ترک عمل، استخاره
کنید. اگر زوج آمد کشف می شود که استخاره اول خوب است، اما
اگر یکی آمد کشف می شود که استخاره اول میانه است.

به حسب قواعد علمی می بایست دلیل بخواهم تا آقا جواب
دهد به جای دقیق و باریکی رسیدیم ولی به مجرد این مطلب
تسلیم و منقاد شدم و در عین حال متوجه نبودم که این آقا کیست.

۲. از جمله مطالب در این جلسه تاکید عرب بر تلاوت و قرائت
این سوره‌ها بعد از نمازهای واجب بود.

بعد از نماز صبح سوره یس، بعد از نماز ظهر سوره نباء، بعد از
نماز عصر سوره نوح، بعد از نماز مغرب سوره واقعه و بعد از نماز
عشاء سوره ملک.

۳. دیگر اینکه فرمودند: دورکعت نماز بین مغرب و عشاء که در
رکعت اول بعد از حمد هر سوره‌ای خواستی می خوانی و در
رکعت دوم بعد از حمد سوره واقعه را می خوانی و فرمودند:
کفايت می کند این از خواندن سوره واقعه بعد از نماز مغرب/

چنانچه گذشت.

۴. تاکید فرمود که بعد از نمازهای پنجگانه این دعا را بخوان:
- «اللَّهُمَ سَرِّخْنِي عَنِ الْهُمُومِ وَالْفُؤُومِ وَوَحْشَةِ الصَّدْرِ وَوَسْوَسَةِ الشَّيْطَانِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرَحَمَ الرَّاحِمِينَ».
۵. تاکید فرمودند بر خواندن این دعا بعد از ذکر رکوع در نمازهای یومیه خصوصاً رکعت آخر.
- «اللَّهُمَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَثَرَّحْمِ عَلَى عَجَزِنَا وَأَغِثْنَا بِحَقِّهِمْ»
- ۶ در تعریف و تمجید از کتاب شرایع الاسلام مرحوم محقق حلی فرمود: تمام آن مطابق با واقع است مگر کمی از مسائل آن.
۷. تاکید بر خواندن قرآن و هدیه کردن ثواب آن برای شیعیان که وارثی ندارند یا دارند ولی یادی از آنها نمی‌کنند.
- ۸ تحت الحنك را از زیر حنك دور دادن و سر آن را در عمame قرار دادند چنانچه علمای عرب به همین نحو عمل می‌کنند و فرمود: در شرع این چنین رسیده است.
۹. تاکید بر زیارت سید الشهداء علیه السلام فرمود.
۱۰. دعا در حق من کردند و فرمودند: خداوند تو را از خدمتگذاران به شرع قرار دهد.
۱۱. پرسیدم: نمی‌دانم آیا عاقبت کارم خیر است و آیا من نزد صاحب شرع مقدس رو سفیدم؟
- فرمود: عاقبت تو خیر و سعیت مشکور و رو سفیدی.
- گفتم: نمی‌دانم آیا پدر و مادر و اساتید و ذوی الحقوق از من

راضی هستند یا نه؟

فرمود: تمام آنها از تو راضی‌اند و درباره تو دعا می‌کنند.
استدعای دعا کردم برای خودم که موفق باشم برای تألیف و
تصنیف. دعا فرمود.

در این جا مطالب دیگری است که مجال تفصیل و بیان آن نیست.
پس خواستم از مسجد بیرون روم به خاطر حاجتی آمدم نزد
حضور که در وسط راه، قبل از خارج شدن از مسجد قرار دارد، به
ذهنم رسید چه شبی بود و این سید عرب کیست که این همه با
فضیلت است؟

شاید همان مقصود و معشوقم باشد تا به ذهنم این معنی
خطور کرد مضطرب برگشتم و آن آقا را ندیدم و کسی هم در
مسجد نبود.

یقین کردم که آقا را زیارت کردم و غافل بودم مشغول گریه شدم
و همچون دیوانه اطراف مسجد گردش می‌کردم تا صبح شد چون
عاشقی که بعد از وصال مبتلاه به هجران شود. این بود خلاصه‌ای
از جریان که هر وقت آن شب یادم می‌آید بہت زده می‌شوم.

تشرف آیت الله بهاء الدینی

آیت الله ری شهری در کلاس اخلاقی که شبهای چهارشنبه در مسجد
اعظم داشت به مناسبتی فرمود: به همراه آیت الله مشکینی خدمت
حضرت آیت الله بهاء الدینی رسیدیم از ایشان سوال کردیم آیا به
خدمت حضرت مشرف شده‌اید؟

فرمود: بعد از شصت سال در همین اطاق.

همچنین در کتاب سلوک معنوی ص ۱۸۸ آمده است: ایشان اوایل مایل نبودند کسی دستشان را بپرسد بعداً اجازه دادند ما علت آن را سوال کردیم. فرمود: من خم شدم دست آقا را بپرسم آقا امام زمان «عجل الله» فرمود: چرا نمی‌گذاری خلق الله دست را بپرسند.

همچنین در کتاب آیت بصیرت ص ۱۰۷ آمده است: سالهای بسیاری در قنوت نماز حضرت آیت الله بهاء الدینی آیات نورانی قرآن کریم و دعاها مرسوم را می‌شنبیدیم تا این که ناگهان متوجه شدیم نوع کلمات و عبارات ایشان تغییر یافته است. وقتی دستان خود را مقابل صورت می‌گرفتند برای حضرت مهدی «عجل الله» دعا می‌کردند.

«اللهم كن لوليک الحجة بن الحسن صلواتك عليه و على آبائه في هذه الساعه وفي كل ساعه ولیاً وحافظاً وقاعدأ وناصرأ ودلیلاً وعیناً حتى تسکنه ارضك طوعاً وتمتعه فيها طويلاً»؛ روزی که در محضر آقا بودیم و فرصت مناسبی فراهم بود که از تغییر رویه ایشان در این باره پرسیدیم معظم له به یک جمله بسند کردند: «حضرت پیغام دادند در قنوت به من دعا کنید».

ملاقات با یکی از رجال الغیب

در دیداری که مؤلف محترم حجۃ الاسلام والمسلمین علی آبادی با آیت الله عبدالقائم شوشتري در شاهین شهر اصفهان داشته است، مطالبی را که آیه الله شوشتري بيان فرموده در کتاب پرهای صداقت از زیان ایشان این

چنین آورده است:

استاد ارجمند حضرت آیه الله شوشتری فرمودند: سه روز قبل از واقعه قتل عام حجاج در سال ۶۶ در مکه به دیدن برادرم حاج صادق که اولین بارش بود به مکه مشرف می‌شد رفتم. در ملاقات با او، هر چه پول داشتم، به ایشان دادم و برگشتم. در بین راه، در مسیر هتل که در شارع (خیابان) عزیزیه بود، به طرف بعثه حضرت امام علیهم السلام می‌رفتم؛ با شخصی بدون عبا و قد بلند برخورد کردم که چهره‌ای گندم‌گون، قبایی سفید و بلند و پیراهن دکمه دار داشت سلام کردند و من هم جواب دادم. با من مصافحه کردند و فرمودند:
«انا احبك و احب كل من يحب الله»؛ من تورا دوست می‌دارم،
دوستدار هر کسی که دوستدار خدا باشد.

بعد فرمودند: «پولی بده؛ می‌خواهم آب بخرم.»
من که پولم را داده بودم و فقط ۳۵ ریال سعودی برای قربانی گذاشته بودم عمامه‌اش را بوسیدم و گفتم: «همین مسیر را تا کنار آن پرچم بروی، آبسرد کن هست.»

فرمودند: «خیلی خب! پول بده غذا بخرم.»
گفتم: «بعد از نماز ناهار هم می‌دهند.»
فرمودند: «خب، پول بده قمیس (دشداشه عربی) بخرم.»
چاره و جوابی نداشتم و ضمناً تعجب کردم که با این لباس قیمتی، نیازی به لباس ندارد؛ از این رو، ۱۵ ریال به او دادم.
بلافاصله فرمودند: «احسن! احسنت! من می‌خواستم شماره

امتحان کنم.»

آن گاه گفت: «دنیا خاک است. آیا آدم عاقل دل به دنیا می‌دهد؟»

سپس فرمودند: «از آن خاک‌ها یک مشت به من بده.» من دادم و پس از این که دست خود را بست به من گفت: «به این خاک‌ها بگو طریاذن الله.»

من تأمل کردم، زیرا فکر کردم او مجنون است.

کنار سایه رفتیم اسم شریف شان را پرسیدم فرمودند: «صالح». گفتم: «اهل کجاید؟» فرمودند: «چرا این قدر سؤال می‌پرسی؟» و خودش مشغول ذکر شد.

نشستند لب جدول و سنگی را به اندازه بادام دادند که بخورم. سنگ را در دهان گذاشتیم و آرام فشار دادم، خورد شد و شیرینیش مثل راحت الحلقوم بود. و گفت: «من می‌خواهم خروفی (گوسفند) بکشم و دوست دارم پول مرا شما بدهید!» گفتم: «باشد.» نصف پول‌ها در جیب داخل و نصفی در جیب بیرون بود. نصف را دادم و نصف را پنهان داشتم، بلا فاصله گفت: «آن مقدار را هم که پنهان داشته‌ای بده.» با خودم گفتم: «خودم به جای قربانی روزه می‌گیرم.» پول‌هایم را که گرفت، گفت: «از ته دل راضی هستی؟» گفتم: «بله»

گفت: «احسن! این دفعه می‌خواستم دل شما را امتحان کنم. من احتیاج به پول ندارم.» پول‌ها را به من برگرداند و من با خودم

اند یشیدیم نکند این شخص خود صاحب الزمان باشد وقتی به او نگاه کردم، دلم شهادت داد که شخص بر جسته‌ای است. بلند شدند که تشریف ببرند، بندۀ عرض کردم: «من باز دلم می‌خواهد شما را ببینم.» بعد مطالبی رد و بدل شد و فرمودند: «**كُلُّ شَئْ يُسَبِّبُ، رُحْ مُسْتَقِيمًا وَ لَا تُلْتَقِثُ إِلَى خَلْفِكَ**^۱» من گفتم: «آقا جان! من تازه دارم آرام می‌شوم.»

ابتدا اطاعت کردم و رفتم و بعد پشیمان شدم. مسیری را که رفتم برگشتم دیدم در خیابان کناری آهسته راه می‌روند. فرمودند: «**إِنَّمَا فَعَلْتُهُ بِأَمْرٍ**»؛ این کار را به جهت امری انجام دادم. وقتی به او رسیدم، برگشتند و فرمودند: «چرا اطاعت نکردی؟» گفتم: «من نمی‌خواهم شما را اذیت کنم؛ شما را دوست دارم.» فرمودند: «**رُحْ مُسْتَقِيمًا أَنَا مَعَكَ دَائِمًا**»؛ مستقیم برو که من همیشه با توأم.^۲

یک روز که خدمت مرحوم آیة الله سید محمد رضا گلپایگانی ره که مرید ایشان بودم و هستم رسیدم، فرمودند: «امثال خبری از حضرت داری؟» قضنیه را عرض کردم؛ ایشان معتقد بودند آن فرد خود حضرت بوده‌اند.

حضرت آیة الله بهجت فرمودند: «دلیل نداریم که حضرت نباشد.» یکی دیگر از بزرگان فرمودند: «پسر حضرت بوده! معتقدم از رجال الغیب بوده‌اند.»

۱. هر چیزی با سببی ایجاد می‌شود، مستقیم برو و به پشت سر هم نگاه نکن.

۲. به قول علامه طباطبائی: «او که می‌رفت مرا هم به دل دریا ببرد.»

آیة الله صافی گلپایگانی فرمودند: «این قصه را بنویسید و به من بدهید.»

امام زمان (عجل الله علیه) و بردن نام حاج آقا فخر تهرانی

عارف روشن ضمیر حضرت آیت الله بهاءالدینی در مجلسی مکه داشتند نام چندین نفر بده می شود که یکی از آنان حاج آقا فخر تهرانی بوده است. حاضرین تعجب کردند که ایشان در قم تشریف داشته اند اما از جلسه حضرت مهدی (عجل الله علیه) در مکه خبر داردا روبرو به آقا کرده و گفت: اجازه می دهید این مطلب را به حاج آقا فخر عرض کنم؟ فرمود: مانعی ندارد وقتی سخن ایشان را به حاج آقا فخر گفتم شروع به گریه کرد از ایشان پیرامون این توفیق بزرگ سوال کردم. فرمود: نمی دانم ولی شاید بخاطر خدمتی است که به مادرم کرده ام. زیرا ایشان به خاطر کسالتی که داشت مدتی بستری گردید و خانه نشین شد از این رو تمام کارهایم را تعطیل کرده و مشغول خدمتگزاری به او شدم شاید این عمل ناچیز قبول شده است به ویژه که ایشان علویه بود و از سادات محسوب می شد.^۱

بی مهر رخت روز نور نماندست

وز عمر مرا جز شب دیجور نماندست

هنگام وداع تو زبس گریه بکردم

دور از رخ تو چشم مرا نور نماندست

۱. آیت بصیرت، چاپ دوم، ص ۱۰۵.

تشوف سید عبدالکریم کفاس علیه السلام

حجت الاسلام و المسلمين حاج شیخ حسین گنجی در سفری
که به دورود لرستان تشریف آوردند فرمود: مرحوم سید
عبدالکریم کفاس هفته‌ای یک بار به محضر آن حضرت مشرف
می‌شد او در جوار حضرت عبدالعظيم حسنی می‌زیست. حضرت
مهدی (عجل الله) از او می‌پرسد اگر ما را نبینی چه خواهی کرد؟
می‌گوید: می‌میرم حضرت می‌فرماید اگر چنین نبودی ما را
نمی‌دیدی. وقتی از او علت باز شدن راه ملاقات را پرسیدند
فرمود: یک شب جدم پیامبر ختمی مرتبت علیه السلام را در عالم رویا
دیدم از ایشان تقاضای ملاقات با حضرت را نمودم.

فرمودند: در شبانه روز دو مرتبه برای فرزندم حسین، سید
الشهداء علیهم السلام گریه کن. از خواب بیدار شدم و این برنامه را به مدت
یکسال اجرا نمودم لذا به تشریف خدمت آن حضرت نایل آدم.
موافق با این مطلب حضرت صاحب الزمان (عجل الله) در زیارت
ناحیه مقدسه می‌فرمایند: «فلئن اخرتني الدهور و عاقني عن نصرك
المقدور و لم اكن لمن حاريك معاريأ و لمن نصب لك العداوة مناصباً
فلا ندينك صباحاً و مساء و لا ييكون لك بدل الدموع دماً...»

پس اگر روزگاران مرا به تاخیر انداختند و تقدیر الهی مرا از
یاری تو باز داشت و نبودم تا با آنانکه با تو جنگیدند بجنگم و با
آنانکه به دشمنی تو برخاستند به دشمنی برخیزیم (در عوض) هر

صبح و شام بر تو ندبه و زاری می‌کنم و بر توبه جای اشک خون
گریه می‌نمایم.

سالک ربانی آیت الله حاج شیخ محمد تقی بهلوو ره

از جناب ایشان پرسیده شد چه موقع می‌شود خدمت
حضرت رسید؟ در جواب فرمود: هر وقت با تقوا شدید.
و در جلسه دیگری فرمود: دیدار امام زمان «عجل الله آن قدر مهم
نیست که دیدن حضرت مهم است. یعنی مهم این است که
حضرت ما را ببیند. خیلی‌ها علی طبله را دیدند ولی حضرت آنها را
نديد و نتيجه‌اش معلوم شد.

قریب به همین مضامین را نیز از حکیم متاله حضرت آیت الله
جوادی آملی شنیده شده است.

عارف ربانی حاج شیخ رجبعی خیاط ره

جهت تشرف به محضر حضرت ولی عصر «عجل الله» چه توصیه‌ای
می‌فرمایید؟

شبی یکصد بار آیه کریمه «رب ادخلنی مدخل صدق و اخرجنی
مخرج صدق واجعل لی من لدنک سلطاناً نصیراً» در چهل شب قرائت
شود.

یکی از کسانی که این سفارش را دریافت کرده و بر آن مداومت
نموده است پس از چهل روز نزد شیخ می‌آید و می‌گوید موفق به

زیارت حضرت نشده است.

شیخ می فرماید: هنگامی که در مسجد نماز می خواندید آقای سیدی به شما فرمود: انگشت در دست چپ کراحت دارد و شما عرض کردی: کل مکروه جائز. ایشان، امام زمان «عجل الله برسیم» بودند.

عالیم بزرگوار شیخ محمد کوفی الله

حضرت آیت الله ناصری دولت آبادی می فرمود: در ایام نوجوانی در مسجد سهله از نزدیک مرحوم شیخ محمد کوفی را در حالی که تقریباً او اخر عمرشان بود زیارت کردم جلو رفته و از ایشان خواستم که بفرمائید چکار کنیم که خدمت امام زمان «عجل الله برسیم»؟

معظم له فرمود: با تقوا باشید، با تقوا باشید.

پاسخ آیه الله کوهستانی الله

اگر بخواهیم به محض حضرت ولی عصر «عجل الله برسیم» چه کنیم؟ عالم ریانی حضرت آیت الله کوهستانی الله اگر می خواهی به محض حضرت ولی عصر «عجل الله برسیم» از آزار مردم بالاخص اولیاء خدا و مراجع تقلید و افرادی که پناهی جز خدارند به خصوص به وسیله غیبت و تهمت بپرهیز و در مجالسی که این گناهان انجام می شود، نتشین.^۱

۱. پرواز روح، ص ۱۹۲، چاپ سی و یکم.

عارف کامل آیت الله کشمیری لهم

از مرحوم عارف کامل آیت الله کشمیری پرسیده شد چه موقع
می‌شود خدمت حضرت رسید؟
آن مرحوم هم فرمود: هر وقت متقی شدید.

پاسخ علامه میر جهانی لهم

شرط دیدار و تشرف به حضور حضرت چیست؟
شرط دیدار و تشرف به حضور آن بزرگوار، عالم بودن نیست.
چه بسا اصلاً سواد ندارد، اما خصوصیاتی در وجود او هست که
لیاقت دیدار امام را پیدا کرده است لیاقت تشرف به داشتن سواد و
مانند آن نیست. اصل مطلب طهارت و پاکیزگی نفس است
بسیاری از اشخاص چه در گذشته و چه در زمان حال حضرت
(عجل الله)، را دیده‌اند بعضی مولا‌یشان را شناخته‌اند و بعضی ایشان را
شناخته‌اند و بعد از غایب شدن ملتافت شده‌اند.

تشرف در کربلا معلی

مرحوم حاج شیخ عبدالزهراه کعبی که از علماء و خطبای بنام کربلا
بودند هر سال در روز عاشورا بر تل زینبیه می‌نشستند و مقتل امام
حسین علیه السلام را از حفظ می‌خواندند و با سوز و گداز و صدای
دلنشین و قایع کربلا را بیان می‌فرمودند که دل هر شنونده‌ای را

منقلب می‌کرد و چشمها را اشک الود می‌نمود، خود آن جناب
نقل می‌کند:

یک روز صبح کنار حرم سید الشهداء علیه السلام کتابفروشی را دیدم
که تعدادی کتاب نزدیک در حرم گذاشته و می‌فروشد نزدیک رفتم
و کتابها را نگاه می‌کردم. دیدم کتابی را که مدت‌هast به آن نیاز
داشتم و پیدا نمی‌کردم لابلای کتابها است کتاب را برداشتم و
قیمت آن را پرسیدم.

گفت: حاج عبدالزهرا این کتاب را به شما می‌دهم به شرط
اینکه این قصیده (کاغذی که در آن قصیده‌ای نوشته شده بود) را
برایم بخوانی.

کاغذ را گرفتم دیدم قصیده ابن عرندرس شاعر معروف اهل
بیت علیه السلام است.

گفتم: مانعی ندارد می‌خوانم.

گفت: همین الان می‌خوانی؟

گفتم: بله الان وقت دارم و می‌خوانم.

آن مرد کتابایش را جمع کرد و همراه من داخل صحن مطهر
امام حسین علیه السلام شد.

وسط صحن روی ایوان طلا نشستم و شروع کردم به خواندن
قصیده ابن عرندرس به همان سبکی که در منبرها می‌خواندم.

هنوز چند سطری نخوانده بودم که دیدم سیدی جلیل القدر و
با عظمت و هیبت ملیس به لباس اهل علم کنار ما نشست و به
خواندن من گوش می‌داد و اشک می‌ریخت.

ما از گریه و ضجه او منقلب شدیم و بسی اختیار اشک
می‌ریختیم با حضور آن سید مجلس ما معنویت و روحانیت
خاصی پیدا کرد و هرگاه یادم می‌آید منقلب می‌شوم تا آخر قصیده
که صد بیت می‌شود نشستند و گوش دادند و اشک ریختند تا قصیده
را تمام کردم. قبل از اینکه از جایش بلند شود متوجه حضرتش شدم تا
آمدم جویای احوالات او شوم کسی را ندیدم به آن شخص کتابفروش
گفتم: این سیدی که اینجا نشسته بودند کجا رفتند؟

گفت: من دیدم سید جلیل القدری آمد و بسیار اشک ریخت و
ضجه می‌زد به حدی که از گریه او گریه می‌کردم ولی وقتی شما
قصیده را تمام کردید ناگهان ناپدید شد و من ندیدم آن آقا بلند
شود و یا طرفی برود.

گفتم: آیا دانستید آن آقا چه کسی بود؟! آن آقا یوسف
فاطمه علیها السلام بود آن آقا منتقم خون سید الشهداء علیه السلام بود آن آقا امام
زمان ما (ارواحنا الفداء) بود.

همانجا نشستیم و در فراق حضرتش اشک ریختیم و از
حضرتش تشکر کردیم که به ما لطف فرموده‌اند.

توضیح: علامه امینی در جلد هفتم الغدیر^۱ فرموده‌اند: بین
اصحاب امامیه مشهور است که در مجلسی قصیده ابن‌العرندس
خوانده‌نمی‌شود مگراینکه امام منتظر (عجل الله) در آن مجلس حاضر
می‌شود.

زرهائی است که زرهای دیگر را می‌آراید.

أَنْظَمُهَا نَظَمَ الْيَالِيَ وَ أَشَهَرَ الْيَالِيَ   لَيَخْيَى لِي بِهَا وَ بَكْمَ ذَكْرٍ
همچون گوهرها آنها را در رشته می‌کشم شب‌هارا به بیداری سر می‌کنم
تا یاد آنها را برای شما و خوبیش زنده بدارم.

فَيَا سَاكِنَى أَرْضِ الطُّفُوفِ عَلَيْكُمْ سَلَامٌ مُّحَبٌّ مَا لَهُ عَنْكُمْ صَبَرٌ
ای آنان که در کرانه فرات آرمیده‌ایدا دوستداری بر شما درود می‌فرستد
که شکیباتی اش نمانده است.

شَرِثُ دَوَاوِينَ الشَّنَا بَعْدَ طَبِيهَا   وَ فِي كُلِّ طَرِيقٍ مِنْ مَدِيْحَى لَكُمْ سَطْرٌ
پس از آن که ستایشنامه‌هارا درهم پیچیدم باز آنها را گشودم که در هر
نامه‌ای از ستایش‌های من فرازی درباره شما است.

فَطَابِقَ شِعْرِي فِيْكُمْ دَفْعَ نَاظِرِي   فَتَبَيَّنَضُّ ذَا نَظَمَ وَ مُحَمَّرُ ذَا نَثَرٍ
هنگام سخن از شما، نظم من با اشک چشمانم از یک سرچشمه آب
می‌خورد زیرا چکیده‌های سرشکم را در رشته می‌کشم و سرود می‌سازم و
خونی را که از دیده‌ام روان است در چهره نشی سرخ گلگون همه جا
می‌پراکنم.

فَلَا تَشْهُمُونِي بِالسَّلُوْفَ فَانَّمَا   مَوَاعِيدُ سُلْوَانِي وَ حَقْكُمُ الْحَسْرِ
مپندارید داغ دلم آرامش یافته که به خودتان سوگند سوز جگرم جز در
روز رستاخیز کاهش نمی‌یابد.

فَذَلِّي بَكْمَ عَزٌّ وَ فَقْرِي بَكْمَ غَنْيَّةَ عَسْرِي بَكْمَ يَسْرٌ وَ كَسْرِي بَكْمَ جَبْرٍ
خواری در راه شما برای من ارجمندی است و تنگدستی توانگری و
دشواری آسانی و شکست پیوند خوردن.

ترقُّ بُرُوقُ السُّبْحَ لِي مِنْ دِيَارِكُمْ فَيَتَهَلُّ مِنْ دَمَعِ لِبَارِقَهَا الْقَطْرُ
آذِرخَشَهَاي همراه با ابر که از کوی شما برخاست باران سرشک را از
دیدگان من روان گردانید.

فَعَيْنَائِي كَالخَنْسَاءِ تَجْرِي دُمْوعَهَا وَ قَلْبِي شَدِيدٌ فِي مَحْبَبِكُمْ صَخْرٌ
دو دیده من همچون خنساء^۱ اشک هایش سرازیر است و دلم در دوستی
شما به استواری صخره می ماند.

وَقَفَثُ عَلَى الدَّارِ الَّتِي كُثُمَ بِهَا فَمَغَناُكُمْ مِنْ بَعْدِ مَعْنَاكُمْ فَقَرْ
در کناره های سرائی که شما در آن می زیستید ایستادم که جای تهی
مانده شما پس از رفتن خودتان مستمند است.

وَقَدْ دُرْسَتْ مِنْهَا الدُّرُوشُ وَ طَالِمَا بِهَا دُرْسَ الْعِلْمِ الْإِلَهِيِّ وَ الذِّكْرُ
نشانه خانه هایی کهنه که درس هایی از دانش خداوندی و یاد او در آنها
برگذار می گشت.

وَ سَأَلْتُ عَلَيْهَا مِنْ دُمْوعِي سَعَائِبَ إِلَى أَنْ تُرَوَّى الْبَانُ بِالدَّمْعِ وَ السُّدُرُ
وابرهایی از سرشک هایم چندان بر آن بارید تا درخت های بان و کنار را
آبیاری کرد.

فَرَاقَ فَرَاقُ الرُّوحِ لِي بَعْدَ بُعْدِكُمْ وَ دَارَ بِرِسْمِ الدَّارِ فِي خَاطِرِي الْفَكْرِ
با دوری از شما جدایی روانم از تن گوارامی نمود و اندیشه در دلم بر روی
ویرانه هایی از کوی آشنایی در گردش بود.

وَقَدْ أَقْلَعَتْ عَنْهَا السَّحَابُ وَ لَمْ يُجِدْ وَ لَادَرَ مِنْ بَعْدِ الْحَسَينِ لَهَا دَرْ

۱- خنساء بانویی نامور و سخن سراسرت که در سوگ برادرش صخر که به دست اسدی ها کشته شده سروده های بسیار برجای نهاد.

ابر از فراز آن کناره گرفت و پس از حسین چنانکه باید از باریدن و نیکی کردن دریغ داشت.

امام الهدی سبط النبوة والدائم   **رَبُّ النَّبِيِّ مَوْلَى لَهُ الْأَمْرُ**
پس از همان پیشوایی راستین و دخترزاده پیامبر پدر راهبران که بازداشتن مردمان از بدی‌ها با او بود و خود سرپرستی است که کار فرمانروائی را به گردن دارد.

امام أبوه المرتضى علم الهدى   **وَصَنِّى رَسُولُ اللَّهِ وَالصُّنُّوْرُ وَالصُّهْرُ**
پیشوایی که پدرش مرتضی در فرش راهنمایی است و جانشین برادر و داماد فرستاده خدا.

امام بکثه الانس و الجن و السما   **وَرَحْشُ الْفَلَا وَالطَّيْرُ وَالبَرُّ وَالبَحْرُ**
رهبری که آدمیان، پریان، آسمان، درندگان بیابان، پرندگان و خشکی و دریا در ماتم او گریستند.

لَهُ الْقُبْبَةُ الْبَيْضَاءُ بِالظَّفَرِ لَمْ تَنَزَّلْ   **تَطَوُّفُ بِهَا طَوْعًا مَلَائِكَةُ غُرُّ**
گنبدی سپید در کربلا دارد که فرشتگان هماره به دلخواه خویش گردا گرد آن چرخ می‌خورند.

وَفِيهِ رَسُولُ اللَّهِ قَالَ وَقَوْلُهُ   **صَحِيحُ صَرِيحُ لَيْسَ فِي ذَلِكُمْ نُكُرُ**
پیامبر درباره او فرمود و چه سخنی بس درست و آشکار که هیچ جائی برای نپذیرفتن نگذاشت.

حُبَّيْ بِثَلَاثٍ مَا أَحَاطَ بِمَثْلِهَا   **وَلَئِنْ فَمَنْ زَيْدُ هُنَاكَ وَمَنْ عَمْرُو؟**
پس از من سه ویژگی ام تنها به او می‌رسد که هیچ یک از وابستگانم مانند آن را نیابند و چه جای آنکه از زید و عمرو سخن رو د؟

لَهُ ثُرِيَّةُ فِيهَا الشَّفَاءُ وَقُبَّةُ   **يُعَابُ بِهَا الدَّاعِيُّ إِذَا مَسَّهُ الضُّرُّ**
یک آرامگاهی دارد که خاکش داروی دردمندان است دو بارگاهی که هر کس

را آسیب رسد پاسخ نیاز خود را از آن تواند گرفت.

وَذُرِيَّةُ ذُرِيَّةِ مُنْهَى تِسْعَةٍ أَئُمَّةُ حَقٌّ لَا قَمَانٌ وَلَا عَشَرٌ

سه زادگانی با چهره‌های بس درخشان که نه تن از آنان نه کمتر و بیشتر پیشوایان راستین هستند.

أَيَقْتَلُ ظَمَانًا حَسِينٌ بَكْرِيَّلا وَ فِي كُلِّ عَضُوٍّ مِنْ أَنَامِلِهِ بَحْرٌ؟

چگونه است که حسین علیه السلام تشنه در کربلا کشته می‌شود با آنکه در هر سرانگشت او دریاها یی از سرافرازی توان یافت؟

وَوَالدَّةُ السَّاقِيَ عَلَى الْحَوْضِ فِي غَدْ وَفَاطِمَةُ مَاءُ الْفَرَاتِ لَهَا مَهْرَ وَبَا أَنَّكَهُ پَدْرَشُ عَلَى عَلِيلَةٍ دَرْ فَرَدَائِ رَسْتَاهِيْزِ مَرْدَمِ رَازِ آبَيِ گَوارَاسِيرَابِ مَيْكَنَدِ وَآبِ رَوَانِ كَابِينِ مَادِرَشِ فَاطِمَهِ عَلِيلَةٍ اَسْتَ.

فَوَالْهَفُّ نَفْسِي لِلْحَسِينِ وَ مَا جَنَّى عَلَيْهِ غَدَاءَ الطَّفْ فِي حَرَيِهِ الشُّمَرُ
جانم بر حسین علیه السلام دریغ می‌خورد اکه در آن روز در جنگ کربلا شمر چه تبهکاری‌ها درباره او روا داشت.

رَمَاهُ بَجِيشِ كَالظَّلَامِ قَسِيَّةُ الْزُّفَرِ هَلَّةُ وَ الْخَرْصَانُ أَنْجَمَهُ الزُّفَرُ
سپاهی در برابر وی برانگیخت همچون شبی تاریک که ستاره‌های درخشان روی نهفته و چهره ماه به تیرگی گرائیده است.

لَرَائِيَاتِهِمْ نَضَبَ وَ آسِيَافِهِمْ جَزَمْ وَ لَلْنَّفْعُ رَفَعَ وَ الرُّؤْمَاحُ لَهَا جَرَّ
درفش‌ها را افراسته و تیغ‌ها را برگردانیده‌اند گرد و خاک بر می‌خیزد و نیزه‌ها بلند و کشیده می‌شود.

تَجَمَّعَ فِيهِامِنْ طُغَاهَ أُمَيَّةَ عَصَابَةُ عَدْرَ لَا يَقُومُ لَهَا عَذْرٌ
گروهی از گردنکشان اموی در آن گرد آمده‌اند که هستی شان سراسر نیرنگ است و هیچ دست اویزی برای درست نمودن کار خویش ندارند.
وَأَرْسَلَهَا الطَّاغِيَ يَرِيدُ لِيَسْلَكَ الْعَرَاقَ وَ مَا اغْتَثَهُ شَامَ وَ لَامِصَرُ

یزید گردنش آنان را فرستاده تا همه عراق را نیز به زیر فرمان خود در آرد چراکه فرمانروایی بر شام و مصر او را بی نیاز نساخته است.

وَ شَدَّ لَهُمْ أَزْرَا سَلِيلُ زِيَادَهَا   فَحَلَّ بِهِ مِنْ شَدَّ أَزْرَهُمُ الْوَزْرُ
فرزند زیاد برای برخاستن به این کار کمر بسته و به این گونه گام خود و همراهانش را در راه گناه استوار کرده است.

وَ أَمْرَ فِيهِمْ نَجْلَ سَعِدٌ لَنَخْسَهِ   قَمَا طَالَ فِي الرَّئِيْ اللَّعِيْنَ لَهُ عُمَرُ
پسر نحس، سعد را به فرماندهی آنان برگماشت و البته آن نفرین زده زندگی اش چندان نخواهد پائید که به آرزوی خود فرمانداری ری بتواند رسید.
فَلَمَّا التَّقَى الْجَمِيعُونَ فِي أَرْضِ كَرْبَلَةِ   تَبَاعَدَ فَغْلُ الْخَيْرِ وَ اقْتَرَبَ الشَّرُّ
و چون آن دو گروه در سرزمین کربلا به یکدیگر برخوردند نیکوکاری دور و بدکنشی نزدیک شد.

فَحَاطُوا بِهِ فِي عَشْرِ شَهْرٍ مُحَرَّمٍ   وَيَضُّ المَوَاضِي فِي الْأَكْفَ لَهَا شَمْرٌ
در دهه نخست از ماه محرم گرد او را گرفتند و شمشیرهای آبداده را در دست خویش به تکان در آوردند.

فَقَامَ الْفَشَى لَمَّا تَشَاجَرَتِ النَّاسُ   وَصَالَ وَقَدْ أَوْدَى بِمَهْجُونَهِ الْحَرُّ
چون نیزه‌ها با یکدیگر درگیر آمد آن جوانمرد برخاست و با آن که دل او از سوزگرما در تب و تاب بود به تاختن پرداخت.

وَجَالَ بِطَرْفٍ فِي الْمَجَالِ كَانَهُ   دُجَى اللَّيْلُ فِي لَلَّاَءِ غُرَّتِهِ الْفَجْرُ
در پهنه نبردگاه چنان خویشن را بنمود که گفتی سپیده بامدادی از دل شب برآمده است.

لَهُ أَرَيْعُ لِلرَّيْحِ فِيهِنَّ أَرَيْعُ   لَقَدْ زَانَهُ كَرُّ وَ مَا شَانَهُ الْفَرُّ
او راسراهايی است فرود آمدن گاه که برانده او تاختن است نه گریختن.
فَرَقَ جَمِيعَ النَّوْمِ حَتَّى كَانُهُمْ   طَيْوُرُ بُغَاثَ شَتَّ شَمْلُهُمُ الصُّقُرُ

شیرازه سپاه را چنان از هم گسیخت که گفتی شاهین به میان مرغکان
افتاده و آنها را پراکنده می‌سازد.

فَأَذْكَرْهُمْ لَيْلَ الْهَرِيرِ فَاجْمَعَ الْكَلا   بْ عَلَى اللَّيْثِ الْهَرَيْرِ وَ قَدْ هَرُوا
بیاد شب زوزه کشان انداختشان تا همه سگان پیرامون شیر ژیان را
گرفته و زوزه کردن پرداختند.

هُنَاكَ فَدَتَةُ الصَّالِحُونَ بِأَنفُسِهِنَّ   يُضَاعِفُ فِي يَوْمِ الْحِسَابِ لَهَا الأَجْرُ
در آنجاشایسته مردان در راه او به جانفشانی هایی برخاستند که در روز
شمار پاداش هایی هر چه افزون تر خواهند گرفت.

وَ حَادُوا عَنِ الْكُفَّارِ طَوْعًا لِنَصْرِهِ   وَ جَادَلَهُ بِالنَّفْسِ مِنْ سَعْدَهِ الْخُرُّ
به دلخواه خویش برای یاری او با بدکیشان پیکار کردند و آن آزاد مرد (حر) از
خوشبختی که یافت تا پای جان در راه او پیکار نمود.

وَ مَدُورًا إِلَيْهِ ذَبَّلًا سَمَهَرَيَّةً   لِطُولِ حَيَاةِ السُّبْطِ فِي مَدُّهَا جَزْرُ
یاران حضرت نیزه هایی سخت را دراز کردند تا زندگی دختر زاده پیامبر
را دراز تر سازند و اینجا بود که جزر و مد یکی شد.

فَقَادَرَهُ فِي مَارِقِ الْحَرَبِ مَارِقٌ   بَسَّهِمٍ لَنَحْرِ السُّبْطِ مِنْ وَقْعَهِ نَخْرُ
در همین پیکار با بدکیشان یکی شان تیری به سوی او افکند که برگردان
دختر زاده پیامبر نشست.

فَمَالَ عَنِ الظُّرْفِ الْجَوَادِ أَخْوَالَنَّدِي   الْجَوَادُ قَتِيلًا حَوْلَهُ يَضْهَلُ الْمُهْزَ
کشته نیک مرد از اسب نیکویش جدا شد و حیوان زبان بسته در پیرامون
او به شیهه کشیدن پرداخت.

سَنَانُ سَنَانٍ خَارِقُ مِنْهُ فِي الْحِشا   وَ صَارِمُ شَمَرٍ فِي الْوَرِيدِ لَهُ شَمَرٌ
سنان^۱ سنان^۲ پیکر او را درید و شمشیر شمر از رگ گردنش گذشت.

۱- حضرت حر بن یزید ریاحی تمیمی.

تَجْرِي عَلَيْهِ الْعَاصِفَاتُ ذِيْسُولَهَا وَمَنْ نَسَجَ أَيْدِي الصَّافَنَاتِ لَهُ طَمْرٌ
بادهای بسیار تند دامن خود را بر او افکندند و اسب هایی که بر آندام او
راندند با تار و پود دست و پاشان پیراهنی بر آن کهنه بر آن دوختند.

فَرَجَّتْ لَهُ السَّبْعُ الطُّبَاقُ وَ زُلْزَلَتْ رَوَاسِي جِبالِ الْأَرْضِ وَ التَّطَمَ الْبَحْرُ
هفت گنبد گردون به تکان آمد کوههای بلند و استوار لرزیدن گرفت و
آشوب بر دریاها چیرگی یافت.

فَيَا لَكَ مَقْتُولًا بِكَتَةِ السَّمَاءِ دَمًا فَمُغَيْرٌ وَجْهُ الْأَرْضِ وَ بَالَّذِمْ مُحَمَّرٌ
هان! ای جان باختهای که آسمان بر او خون گریست و چهره خاک آود
زمین با خونش سرخ فام گردیدا

مَلَابِسُهُ فِي الْحَرْبِ حُمَرٌ مِنَ الدُّمًا وَ هُنَّ غَدَّةَ الْحَثَرِ مِنْ سُنْدِسٍ خَضْرٌ
جامههای رزم او از خون سرخ شد ولی در فردای رستاخیز از ابریشم سبز
خواهد بود.

وَ لَهُفِي لَزِينَ الْعَابِدِينَ وَ قَدْ سَرِيَ أَسِيرًا عَلِيلًا لَا يُفَكِّ لَهُ أَسْرٌ
بر زین العابدین دریغ می خورم که او را گرفتار کردند و همچنان در بند
نگاهش داشتند.

وَ آلُ رَسُولِ اللَّهِ ثُسِيبِ نَسَائِهِمْ وَ مَنْ حَوَلَهُنَّ السُّتُرُ يُهَتَّكُ وَ الْخَدْرُ
بانوان خاندان پیامبر دستگیر گشتند و پرده و پوشش را زایشان بازستاندند.

سَبَابِيَا بِاَكْوَارِ الْمَطَابِيَا حَوَاسِرًا يُلَاحِظُهُنَّ الْعَبْدُ فِي النَّاسِ وَ الْخُرُّ
اسیرانی ماتم زده که سوار برستوران می گشتند و بند و آزاد آنان رامی دیدند.

وَ رَمْلَةُ فِي ظَلِّ الْقُصُورِ مَصُونَةٌ يُنَاطُ عَلَى أَقْرَاطِهَا الدُّرُّ وَ الشَّبَرُ
رمله در سایه کاخها آرمیده بود و گوهر و زر بر گوشوارهای او آویخته.

فَوَيْلٌ يَزِيدُ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمِ   اذا أَقْبَلَتْ فِي الْحَسْرِ فَاطِمَةُ الطَّهْرُ
وای بر یزید از کیفر دوزخ او آن هنگام که فاطمه علیها السلام پاک روی به دشت
رستاخیز پانهد.

مُلَبِّسَهَا قَوْبٌ مِنَ السَّمَّ أَسْوَدُ   وَآخَرُ قَانَ مِنْ دَمِ السُّبْطِ مُحَمَّرٌ
به گونه‌ای که برخی از جامه‌هایش از زهری که به حسن علیهم السلام خوراندند
تیره است و آنچه می‌ماند نیز از خون دومین دخترزاده پیامبر سرخ می‌باشد.
ثُنَادِي وَ أَبْصَارُ الْأَتَامِ شَوَّاخْصُ   وَ فِي كُلِّ قَلْبٍ مِنْ مُهَابَتِهَا ذُعْرٌ
و دیدگان مردم نگران است و همه دلها از فروشکوه او لرزان.
وَ تَشَكُّو إِلَى اللَّهِ الْعَلِيِّ وَ صَوْتُهَا عَلَيٌّ وَ مَوْلَانَا عَلَيُّ لَهَا ظَهَرُ
سرش را به آستان خدای بزرگ بلند می‌کند با بانگی بلند و با پشتیبانی
سرور ما علی علیهم السلام.

فَلَا يَنْطِقُ الظَّاغِنُ يَزِيدُ بِمَا جَنَّى   وَ آنِي لَهُ عُذْرٌ وَ مِنْ شَانِهِ الْغَدْرُ؟
یزید گردنش از تبهکاری خویش سخنی بر زبان نمی‌آورد و مگر او را که
کارش نیرنگ است عذری هم تواند بود؟
فَيُؤْخَذُ مِنْهُ بِالْقَصَاصِ فَيُعَرَّمُ   النَّعِيمُ وَ يُخْلَى فِي الْجَحِيمِ لَهُ قَصْرٌ
او را به سزای بدیهایش می‌رسانند از نیکی‌ها بی بهره می‌گردانند و
کوخی را برایش در دوزخ تهی می‌نمایند.
وَ يَشَدُّوَلَهُ الشَّادِي فَيُطَرَّبَهُ الْغَنَا   وَ يُسْكَبُ فِي الْكَاسِ النَّضَارَ لَهُ خُمْرٌ
چگونه سرود خوانان با خوانندگی غناشان او را شادمان می‌داشتند و در
پیمانه‌های سیمین و زرین باده خمر برایش می‌ریختند.
فَذَاكَ الْغَنَا فِي الْبَعْثَ تَضْحِيفُ الْعَنْوَانِ تَضْحِيفُ ذَاكَ الْخَمْرِ فِي قَبْلَهِ الْجَمْرِ
آن غنا در روز برانگیخته شدن رنج می‌شود و این خمر نیز آتش که در دل او بر
می‌افروزند.

أَيْقَرَعَ جَهَلًا شَغَرَ سُبْطَ مُحَمَّدٍ وَصَاحِبُ ذَاكَ الشَّغَرِ يَحْمِي بِهِ الشَّغَرَ؟
آیا دندان دختر زاده پیامبر را از سر نادانی می‌کوبند؟ مگر این دندان
کسی نیست که خود، پشتیبان مرز آثین به شمار می‌رود؟

فَلَيْسَ لَا خَذَ الْثَّارَ إِلَّا خَلِيلَةُ يَكُونُ لَكَسْرُ الدِّينِ مِنْ عَدْلِهِ جَبَرُ
برای خونخواهی او جانشینی باید تاشکست هایی را که به کیش ماروی
نموده با دادگری اش جبران کند.

تَحَفُّ بِالْإِمْلَاكِ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ وَيَقْدِمُ الْأَقْبَالُ وَالْعَزُّ وَالنُّصُرُ
فرشتگان از هر سوی پیرامون او را فراگیرند و خوشبختی و پیروزی و
شوکت پیشاپیش او روان باشند.

عَوَامِلُهُ فِي الدَّارِعِينَ شَوارِعُ وَحَاجِجُهُ عِيسَى وَنَاظِرُهُ الْخَضْرُ
سر نیزه اش از خفتان ها می گذرد و دربان او عیسی است و نگاهبانش خضر.
ثُظَلَّةُ حَقَّا عَمَّامَةُ جَدَهُ اذَا مَلُوكُ الصَّيْدِ ظَلَّلَهَا الْجَبَرُ
به راستی دستار وی سرش رامی پوشاند چنان که پادشاهان شکارگرنیز
در سایه بخت بلند و سرنوشت نیکومی آسایند.

مُحِيطُ عَلَى عِلْمِ النُّبُوَّةِ صَدْرُهُ فَطُوئِي لِعِلْمِ ضَمَّهُ ذَلِكَ الصَّدْرُ
سینه او دانش پیامبر را فراگرفته و خوشادانشی که با آن سینه پیوند بخورد.
هُوَ ابْنُ الْإِمَامِ الْعَسْكَرِيِّ مُحَمَّدِ التَّقِيِّ قَيْمَ الطَّاهِرُ الْعِلْمُ الْحَبَرُ
او محمد نام و پرهیزکار، پاک و پاک نهاد و دانای برجسته فرزند امام
حسن عسکری طیلا است.

سَلِيلُ عَلَى الْهَادِيِّ وَنَجْلُ مُحَمَّدِ الْجَوَادِ وَمَنْ فِي أَرْضِ طُوسِ لَهُ قَبْرٌ
ونواده علی هادی طیلا و بازمانده محمد جواد طیلا و آن آرمیده در طوس.
عَلَى الرَّضا وَهُوَ ابْنُ مُوسَى الَّذِي قُضِيَ فَاعَلَى بَغْدَادَ مِنْ شَرِهِ عَطْرٍ
که علی رضا طیلا است و پسر موسی طیلا که با گام نهادن در بغداد بوی

خوش را در آنجا بپراکند.

وَ صَادِقٌ وَ عَدَ أَنَّهُ نَجَلٌ صَادِقٌ امام به فی العلم يَتَخَرُّ الفَخْرُ
راست وعده‌ای از زادگان امام صادق علیه السلام که افتخار کنندگان در دانش به
او می‌نازنند.

وَ بِهِجَةٌ مَوْلَانَا الْإِمَامُ مُحَمَّدٌ امام لعلم الأنبياء لَهُ بَقْرٌ
شادی دل سرور ما امام محمد باقر علیه السلام همان پیشوایی که دانش
پیامبران را همچون زمینی بشکافت و زیر و رو کرد.
سَلَالَةُ زَيْنُ الْعَابِدِينَ الَّذِي بَكَى فَمَنْ دَمَعَهُ يُئْسِنُ الْأَعْاشِيبَ مُخْضَرٌ
نبیره زین العابدین علیه السلام که چندان بگریست تا ز سرشک دیدگانش
گیاهان خشک سیراب شد.

سَلِيلُ حَسَنِ الْفَاطِمِيِّ وَ حَيْدَرُ الْوَصِّيِّ قَمْنَ طَهْرِ نَعِيِّ ذَلِكَ الطَّهْرُ
و نواده حسین فاطمی علیه السلام و شیر خدا - جانشین پیامبر - آری این پاک جان
از میان آن پاکان برخاسته است.

لَهُ الْحَسَنُ الْمَسْمُومُ عَمُّ الْوَرَى جُودَةُ الْفَمِّ مَامُ الَّذِي عَمَّ الْوَرَى جُودَةُ الْفَمِّ
حسن علیه السلام را که زهر دادند عمومی او است و چه خوب رهبری که عموم
آفریدگان را بخشش او فراگیرد.

سَمِّيُّ رَسُولُ اللَّهِ وَارِثُ عِلْمِهِ امامُ عَلَى آبائِهِ نَزَّلَ الذِّكْرُ
هم نام برانگیخته خدا و وارث دانش او و رهبری که نامه یادآور خدا بر
نیاکانش فرود آمده است.

هُمُ الْشُّورُ شُورُ اللَّهِ جَلَّ جَلَالُهُ هُمُ التَّيْنُ وَ الزَّيْتُونُ وَ الشَّفَعُ وَ الْوَثْرُ
آنانند فروع و فروع خداوندند که شکوه او بسی بزرگ است آنانند که
خداوند در سوره تین و زیتون و آیه شفع و وتر به نامشان سوگند خورد.
مَهَابِطُ رَحْمَةِ اللَّهِ خُرَّانُ عِلْمِهِ مَيَامِينَ فِي آيَاتِهِمْ نَزَّلَ الذِّكْرُ

فروندگاههای فرمان خداوندند و گنجینه‌های دانش او فرخنده مردمی که نامه یاد آور خدا در سراهای ایشان فرود آمد.

وَ أَسْمَائُهُمْ مَكْتُوبَةٌ فَوْقَ عَرْشِهِ   وَمَكْتُوبَةٌ مِّنْ قَبْلِ أَنْ يُخْلِقَ الْدُّرُّ
پیش از آنکه در ذرات گیتی آفرینش یابد نامهای آنان در بالای تخت گاهش در جهان برین نگاشته و گنجانده شد.

وَ لَوْلَا هُمْ لَمْ يَخْلُقُ اللَّهُ أَدَمًا   وَ لَا كَانَ زَيْدٌ فِي الْأَتَامِ وَ لَا عَمَرٌ وَ
اگر آنان نبودند خداوند آدم را نمی‌افرید و از این همه مردم که می‌بینیم هیچ کس جامه هستی نمی‌پوشید.

وَ لَا سُطْحَتْ أَرْضٌ وَ لَا رُفَعَتْ سَمَا   وَ لَا طَلَعَتْ شَمْسٌ وَ لَا أَشْرَقَ الْبَدْرُ
نه زمین هموار می‌گشت، نه آسمان برافراشته می‌شد نه آفتاب رخ می‌نمود و نه ماه در شب چهاردهم به پرتو افسانی برمی‌خاست.

وَ نُوحُ بِهِمْ فِي الْفُلُكِ لَثَا دَعَا نَجَا   وَغَيْضَ بِهِمْ طُوفَانُهُ وَ قَضَى الْأَمْرُ
با یاری ایشان بود که نوح چون خدای را خواند راه رهایی یافت و کارش گذشت و طوفانش باز ایستاد.

وَ لَوْلَا هُمْ نَارُ الْغَلَيلِ لَمَا غَدَتْ   سَلَاماً وَ بَزْداً وَ انْطَفَى ذَلِكَ الْجَمَرُ
اگر آنان نبودند آتش ابراهیم خنکی و تندrstی نمی‌گردید و آن شراره‌ها خاموش نمی‌شد.

وَ لَوْلَا هُمْ يَعْقُوبُ مَا زَالَ حُزْنَهُ   وَ لَا كَانَ عَنْ أَيُّوبَ يَنْكَشِفُ الضُّرُّ
و اگر آنان نبودند اندوه یعقوب به پایان نمی‌آمد و رنج ایوب دنباله دار می‌گردید.

وَ لَانَ لَدَاؤُ الدِّيدِ بِسَرِّهِمْ   تَقْدِرَ فِي سَرِّهِ يَعِيرُ بِهِ الْفَكِرُ
راز آنان بود که آهن را بر دست داوود نرم کرد تا پاره‌های آن را به گونه‌ای در رشته کشید که اندیشه را سرگردان می‌دارد.

وَ لَمَّا شَلِيمَانُ الْبَاسِطُ بَهْ سَرِي أَسْلَتْ لَهُ عَيْنُ يَقِيضُ لَهُ الْقَطْرُ
و چون آن زیرانداز سلیمان را به پرواز در آورد دیده اش چندان گریست تا زمین را تار کرد.

وَ شَخْرَتْ الرَّيْحُ الرَّخَاءُ بَأْمِرِه فَغَدَوْتُهَا شَهْرُ وَ رَوْحَتُهَا شَهْرُ
به دستور آنان بر باد نرم چیره گردید تارفت و آمد خود را هر کدام در یک ماه به انجام رساند.

وَ هُمْ سُرُّ مُوسَى وَ الْعَصَمَاءُ عِنْدَ مَا عَصَمَ فَرَعَوْنُ وَ الشَّقَقُ السُّحْرُ
آنان بودن راز موسی و چوبدستی او در هنگامی که فرعون از فرمانهای وی سرپیچید و جادوگران را فراهم آورد.

وَ لَوْلَاهُمْ مَا كَانَ عِيسَى بْنَ مَرِيمَ لَعَزَّ مِنْ طَمَّ اللَّهُوْدَ لَهُ نَسْرٌ
اگر آنان نبودند عیسی پسر مریم نمی توانست ایل عازر را زمیان خشت های گور بر پای خیراند.

سَرِي سَرِّهِمْ فِي الْكَائِنَاتِ وَ فَضْلُهِمْ وَ كُلُّ نَبِيٍّ فِيهِ مِنْ سَرِّهِمْ سُرُّ
برتری و راز آنان در میان پدیده های جهان به گردش افتاد و واگیر شد و در هر پیامبری رازی از راز هایتان جای گرفت.

عَلَّا بِهِمْ قَدْرِي وَ فَخْرِي بِهِمْ غَلا وَ لَوْلَاهُمْ مَا كَانَ فِي الْثَّالِسِ لِي ذَكْرٌ
من با دستیاری آنها، به پایگانی بلند رسیدم تا سر فرازی ام در آستانشان بسیار شد اگر نبود، من نیز در میان مردم نامی نداشتیم.

مُصَابِكُمْ يَا آلَ طَهَا مُصِيبَةُ وَرَزْءُ عَلَى الْإِسْلَامِ أَخْدَثَةُ الْكُفَّارِ
ای خاندان طه! ناگواریهای که شما دیدید تلخی ها و گرفتاریهایی بود که حق کشی ها برای اسلام پدید آورد.

سَانَدُوكُمْ يَا عُذْتَى عَنْدَ شَدَّتَى وَ أَبْكِيَكُمْ حُزْنًا إِذَا أَقْبَلَ الْغُسْرُ
ای آنان که در هنگام دشواری ها پشتیبان منیدا چون دهه محرم روی آرد از

سراندوه بر شمامی گریم و زاری می نمایم.

وَأُبْكِيْكُمْ مَا دُفِتَ حَيَاً فَانْ أَمْتَ سَبَّبَكِيْكُمْ بَغْدَى الْمَرَاثِيْ وَالشُّعْرُ
تا آنگاه که خود زنده‌ام بر شمام‌گریه خواهم کرد و پس از مرگم نیز سروده‌ها و سوگنامه‌هایم بر شما خواهند گردید.

غَرَائِشُ فَكَرِ الصَّالِحِ بْنِ عَرَنْدُسْ قَبْوِلُكُمْ يَا آلَ طَهَ لَهَا مَهْرُ
ای خاندان طه‌ا عروسانی که از پرده‌اندیشه صالح (بن عرنده) روی نمود با پذیرفته شدن در پیشگاه شما کابین خود را گرفته‌اند.

وَكَيْفَ يُحِيطُ الْوَاصِفُونَ بِمَذْحُكُمْ وَ فِي مَذْحَ آيَاتِ الْكِتَابِ لَكُمْ ذِكْرٌ؟
گویندگان چگونه توانند منش و ستایش شمارا بنمایند که ستایشگر نام شما آیات قرآن است؟

وَمَوْلَدُكُمْ بِطَعَاءَ مَكَّةَ وَ الصَّفَا وَ زَمْرَمْ وَ الْبَيْتُ الْمُحَرَّمُ وَ الْحَجَرُ
زادگاه شماری گزار مکه است و صفا و زرم و خانه ارجمند خداوند و سنگ آن.
جَعْلَتُكُمْ يَسُومَ الْمَعَادَ وَ سِيلَتِي قَطْوَبِي لِمَنْ أَمْسَى وَ أَثْمَ لَهُ دُخْرُ
برای بازگشت پس از مرگ، شمارا وسیله‌ای برای رستگاری گردانیدم و خوشابه حال کسی که شما اندوخته و پشتوانه او باشد.

سَيِّئَلِي الْجَدِيدَانِ الْجَدِيدَ وَ حُبُكُمْ جَدِيدُ بَقْلَبِي لَيْسَ يُخْلُقُهُ الدَّهْرُ
هر تازه‌ای که بماند کهنه می‌شود و مهر شمار در دل من آنچنان نواست که روزگار کهنه‌اش نتواند کرد.

عَلَيْكُمْ سَلَامُ اللَّهُ مَا لَاحَ بِارْقُ وَ حَلَّتْ عُقُودُ الْمُرْزَنْ وَ انتَشَرَ القَطْرُ
تا آنگاه که آذرخشی می‌درخشد و گره‌های ابر باز می‌شود و دانه‌های باران را می‌پراکند درود خدا بر شما بادا!^۱

۱ - الغدیر ۱۴/۷ - ترجمه الغدیر ۱۳/۴۰.

منابع و مأخذ

۱۶. پادشه خوبان	قرآن کریم
۱۷. مجموعه فرمایشات حضرت بقیة الله	نهج البلاغه
۱۸. پرهای صداقت	۱. بحار الانوار
۱۹. افلاکیان خاک نشین	۲. کافی
۲۰. بهجهت عارفان	۳. اصول کافی
۲۱. در محضر بهجهت	۴. الغدیر
۲۲. نکته‌های ناب	۵. سفينة البحار
۲۳. حدیث وصال	۶. عدة الداعی
۲۴. سوخته	۷. مستدرک الوسائل
۲۵. سیری در آفاق	۸. ینابیع المودة
۲۶. مثنوی معنوی	۹. مکیال المکارم
۲۷. آیت بصیرت	۱۰. منتخب الاثر
۲۸. پرواز روح	۱۱. عزیز آل یس
۲۹. غم عشق	۱۲. روزنهمایی از عالم غیب
۳۰. مصباح الهدی	۱۳. امام زمان «عج» در کلام آیت الله بهجهت
۳۱. روح مجرد	۱۴. فریاد رس دادخواهان
۳۲. بسوی محبوب	۱۵. پرسش‌های شما و پاسخ‌های آیت الله بهجهت